

Jaarstukken 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Raadsvoorstel	4
Infographic.....	7
Kerngegevens	8
Programmaverantwoording	9
Bestuur en dienstverlening	10
Ruimte	21
Samenleving	36
Paragrafen.....	46
Lokale heffingen	47
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	55
Onderhoud kapitaalgoederen	63
Financiering	67
Bedrijfsvoering.....	72
Verbonden partijen	82
Grondbeleid	96
Openbaarheidsparagraaf.....	100
Financiën.....	101
Overzicht van baten en lasten	102
Balans en de toelichting	110
Verantwoording Specifieke Uitkering.....	145
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	170
Verklaring Rechtmatigheid	172
Bijlagen.....	173
Cliëntgebonden kosten.....	176
Voortgang op de aanbeveling van de rekenkamercommissie	179
Controleverklaring	180

Raadsvoorstel

Voorstel aan de gemeenteraad

Onderwerp:	Jaarstukken 2023
Zaaknummer:	331214

Commissie:	n.v.t.
Raadsvoorstel:	15 juli 2024 Nr. Wordt ingevuld door de griffie

Portefeuillehouder:	W. Hoogervorst
Programma:	Allen

Karakter:	Besluitvormend
-----------	----------------

Bijlagen:	Jaarstukken 2023
-----------	------------------

Voorgesteld besluit:

1. De raad stelt de Jaarstukken 2023 vast;
2. De raad besluit het batig resultaat ad € 2.932.000 te storten in de Algemene Reserve;
3. De raad besluit om in dienstjaar 2024 vanuit de Algemene Reserve € 1.365.000 te storten in de bestemmingsreserve Oekraïne;
4. De raad besluit in dienstjaar 2024 € 1.000.000 over te hevelen van de bestemmingsreserve Oekraïne naar de algemene reserve;
5. De raad besluit in dienstjaar 2024 € 114.000 over te hevelen van de reserve weerstandsvermogen naar De algemene reserve;
6. De raad besluit om in dienstjaar 2024 de bestemmingsreserve "Gebiedsontwikkeling" in te stellen en daar vanuit de algemene reserve € 600.000 in te storten.

Inleiding

De Jaarstukken 2023 zijn gecontroleerd door de accountant en voorzien van een goedkeurende verklaring inzake getrouwheid en rechtmatigheid met betrekking tot de verantwoording op de specifieke uitkeringen (SISA).

Beoogd effect

Met de jaarstukken 2023 leggen wij verantwoording af aan uw raad over het door ons gevoerde beheer en bestuur in het afgelopen jaar.

Met vaststelling van de Jaarstukken 2023 wordt door de raad decharge verleend aan het college voor het gevoerde beheer en bestuur en de financiële mutaties daarbij over het dienstjaar 2023.

Beleidsvrijheid / -ruimte (wettelijk kader)

Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Financiële verordening Enkhuizen 2023.

Het financieel resultaat 2023

Het financieel resultaat van dienstjaar 2023 bedraagt € 2,932 miljoen positief.

Analyse van dit resultaat treft u in de Jaarstukken in de toelichting op de betreffende programma 's aan.

Van rechtswege wordt het batig resultaat in de Algemene Reserve gestort.

Bestemmingsreserve Oekraïne

De rijksvergoeding voor opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is € 1.365.000 hoger dan de kosten die zijn gemaakt in 2023. Er zullen echter in 2024 nog uitgaven volgen en wellicht zelfs nog in 2025.

Daarnaast is nog onzeker of het Rijk over dienstjaar 2023 nog komt tot afrekening van de rijksvergoeding.

Daarom stellen wij voor dit deel vanuit de algemene reserve te storten in de bestemmingsreserve Oekraïne.

Daar over dienstjaar 2022 geen afrekening van de rijksvergoeding volgt, wordt -gelet op de stand van de algemene reserve- voorgesteld vanuit deze reserve € 1.000.000 over te hevelen naar de algemene reserve.

Wanneer er finale duidelijkheid is over de totale uitgaven in dit kader en de definitieve rijksvergoeding daarvoor wordt deze bestemmingsreserve financieel afgewikkeld in de exploitatie van het betreffende jaar.

Reserve Weerstandsvermogen

In de Jaarstukken 2023 wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing het benodigd weerstandsvermogen bepaald op € 2.176.000. De reserve Weerstandsvermogen bedraagt in dienstjaar 2024 € 2.073.000. Gelet op het raadsbesluit om de reserve Weerstandsvermogen jaarlijks te voeden tot 90% van het benodigd weerstandsvermogen (= 90% van € 2.176.000 = € 1.959.000) stellen wij voor in dienstjaar 2024 € 114.000 (€ 2.073.000 -/- € 1.959.000) vanuit de reserve Weerstandsvermogen te storten in de Algemene Reserve.

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

In de exploitatie van de gemeente Enkhuzen worden regelmatig kosten gemaakt voor gebiedsontwikkeling die niet altijd (of soms maar ten dele) kunnen worden verhaald op derden. Soms blijkt uit onderzoek dat bepaalde ontwikkelingen niet haalbaar blijken, maar dan zijn er al wel voorbereidingskosten gemaakt. Soms blijken ontwikkelingen wel haalbaar maar kunnen niet alle voorbereidingskosten via anterieure overeenkomst worden verhaald en vaak worden verhaalde kosten pas in een volgend dienstjaar gerealiseerd ("de kosten gaan voor de baten uit"). Daarom wordt voorgesteld een bestemmingsreserve "Gebiedsontwikkeling" in te stellen en daarin -vanuit de algemene reserve- eenmalig € 600.000 te storten. Hieruit kunnen dan de niet-verhaalbare kosten worden gedekt. Deze reserve wordt dan gevoed met verhaalbare kosten in dit kader.

Begrotingsrechtmatigheid

Met ingang van de jaarrekening 2023 nemen de gemeenten een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De basis is de (gewijzigde) Gemeentewet en de Provinciewet. Voorheen gaf op basis van de Gemeentewet en Provinciewet de controlerend accountant een oordeel over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Door deze wetswijziging geeft de accountant nog uitsluitend een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening voor de SISA verantwoording geeft de accountant ook een rechtmatigheids verantwoording af.. Dit is geregeld in artikel 213, lid 3, Gemeentewet. Met één uitzondering. De accountant geeft in de controleverklaring een expliciet rechtmatigheidsoordeel over de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen (als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet). Het rechtmatigheidsoordeel over de specifieke uitkeringen is wel gelijk aan voorgaande jaren en omvat een toets aan alle rechtmatigheidscriteria.

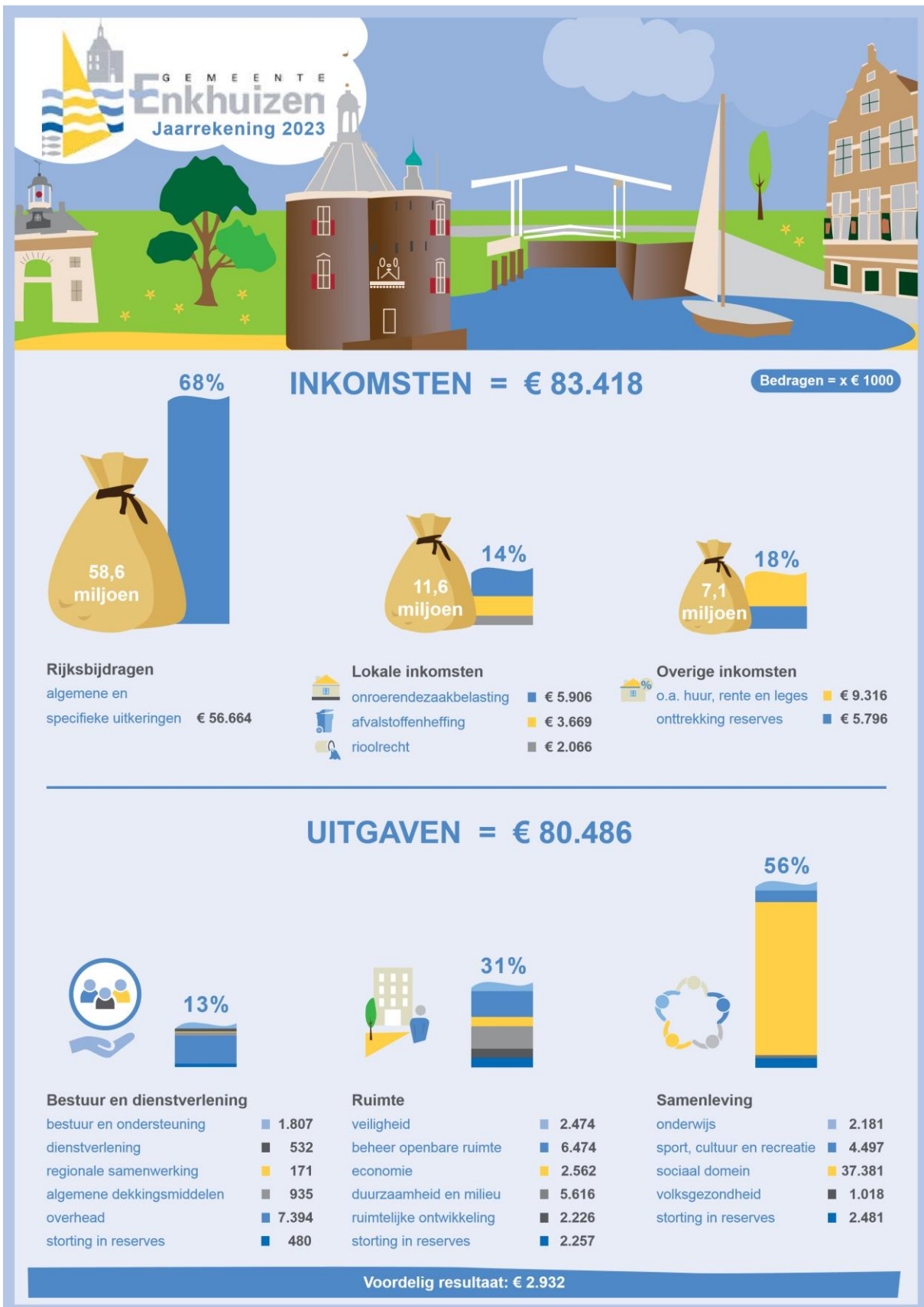
Enkhuzen, 2 juli 2024,

Burgemeester en wethouders van Enkhuzen
De secretaris, De burgemeester,

R. van Reijswoud

E.A. van Zuijlen

Infographic

Kerngegevens

2023

Sociale structuur

Aantal inwoners 18.885

waarvan:

van 0 t/m 17 jaar 3.541

van 18 t/m 74 jaar 13.402

75 jaar en ouder 1.942

Aantal leerlingen

waarvan:

- leerlingen basisonderwijs 1.502

- leerlingen voortgezet onderwijs 1.004

Sociaal domein

Eenspersoonshuishoudens 3.474

Huishoudens met laag inkomen 2.900

Bijstandsontvangers 291

Inwoners met een laag opleidingsniveau 4.120

Inwoners met een migratieachtergrond 1.496

Fysieke structuur

Aantal woonruimten 9.048

Aantal bedrijven 2.445

Programmaverantwoording

Bestuur en dienstverlening

Portefeuillehouder: E. van Zuijlen

Inleiding

Het versterken van de relatie met inwoners vormt de basis voor (betere) besluitvorming. Het is onze wens om het contact met de inwoners te versterken. Inwoners worden daarmee vaker geraadpleegd dan alleen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Inwoners, ondernemers en organisaties denken mee en hebben een stem in plannen en besluitvorming

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we hebben behaald.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor hebben gedaan in 2023.

Bestuur en ondersteuning	
Ambitie	In Enkhuizen hebben bestuur, inwoners en bedrijven vertrouwen in elkaar en weten elkaar te vinden.
Wat hebben we bereikt ?	We communiceren actief en zijn transparant hoe wij werken.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Via de raadsagenda en het gemeentenuws geven we aan wanneer en op welke wijze we beleid bespreken en communiceren we actief met inwoners over belangrijke onderwerpen. Door de WOO (Wet Open Overheid) projectmatig in te voeren, geven we efficiënter invulling aan het beschikbaar stellen van de openbare informatie.

Bestuur en ondersteuning (Inwonersparticipatie)	
Ambitie	In Enkhuizen praten inwoners mee over belangrijke besluiten.
Wat hebben we bereikt ?	Om inwoners, ondernemers en organisaties via de participatieraad actief te laten participeren werken we met een éénduidige manier om een participatieaanpak op te stellen. Hiermee is vooraf duidelijk waarom, waarover en op welke wijze een actieve bijdrage van inwoners wordt gevraagd.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none">• Bij verschillende projecten zijn inwoners en verenigingen vroegtijdig betrokken (offline en online), bij nieuw beleid en/ of de uitvoering. Bijvoorbeeld bij het woningbouwproject 'Nijevoert' en de Horecavisie.• De gemeente is vanaf mei 2023 de samenwerking aangegaan met de JongerenAdviesRaad SED om zo jongeren meer te betrekken bij politiek en beleid.• De methodiek voor een participatieaanpak, zoals opgenomen in het manifest Burgerparticipatie, is verder uitgerold in de organisatie.

Dienstverlening	
Ambitie	De gemeente Enkhuizen heeft een professionele organisatie met oog voor de behoeften en vragen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
Wat hebben we bereikt ?	<ul style="list-style-type: none"> • We leveren goede klantvriendelijke dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. • We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan blijven doen.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Vanuit de visie op dienstverlening is er in 2023 gekeken waar verbeterpunten liggen voor onze dienstverlening. Deze zijn opgenomen in een uitvoeringsplan voor de jaren 2024 en 2025.

Regionale samenwerking	
Ambitie	Regionale samenwerking draagt bij aan onze bestuurskracht.
Wat hebben we bereikt ?	In 2023 is in de regio gewerkt aan de doorontwikkeling van het Pact van Westfriesland. Samen met de triple helix partners wordt invulling gegeven aan de drie focuspunten; nieuwe energie, versnellen woningbouw en innovatie in de zorg. Voor een goede verbinding tussen de gemeenten en triple helix partners is een parttime netwerk coördinator aangesteld die de samenwerking verder moet optimaliseren. Verder is in 2023 de aanvraag voor de Regiodeal Noord-Holland Noord voorbereid en ingediend. De aanvraag is het resultaat van samenwerking tussen de deelregio's Kop van Noord-Holland, Alkmaar en West-Friesland, het bedrijfsleven en het onderwijs. De Regio Deal NHN is gericht op het tegengaan van verdere verschraving en het verbeteren van de leefbaarheid in deze regio.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Zowel bestuurlijk als ambtelijk wordt een bijdrage geleverd aan de vele regionale projecten. Waar nodig nemen we ook de verantwoordelijkheid om als bestuurlijk- en ambtelijk opdrachtgever of projectleiding bij te dragen aan de regionale samenwerking.

Algemene dekkingsmiddelen	
Ambitie	De gemeente Enkhuizen heeft een gezonde financiële positie, waarbij gemeentelijke heffingen geen onevenredige consequenties voor inwoners en ondernemers hebben.
Wat hebben we bereikt ?	Een financieel sluitend dienstjaar 2023.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Bijstelling van de begroting door middel van tussentijdse rapportages.

Overhead	
Ambitie	De gemeente Enkhuizen is een professionele gemeente die is uitgerust om de hedendaagse vraagstukken op te kunnen pakken.
Wat hebben we bereikt?	In januari 2023 zijn we gestart met richting geven aan de organisatie waarbij de succesbepalende factoren zijn gepresenteerd en opgenomen in de SED begroting 2024: <ul style="list-style-type: none"> • Focus op dienstverlening • Opgave integraal centraal stellen • Balans tussen bevlogenheid, beheersing en bedoeling • Aantrekkelijk werkgeverschap • SED in control.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Met de succesbepalende factoren is een meerjarig activiteitenplan opgesteld om vanuit focus, resultaten te bereiken. Voorts zijn we er trots op dat we ons lerend vermogen ontwikkelen. Zo hebben we onze planning en controlcyclus op orde en brengen we -na evaluatie- procesverbeteringen aan. Per 1 januari 2024 stonden we klaar voor de start van de Omgevingswet en hebben we nieuwe werkwijzen geïmplementeerd ten behoeve van de Wet Open Overheid (WOO). Het jaar heeft in het teken gestaan van dienstverlening, waarbij we dichterbij de inwoners staan met hulp van klantreizen, leidende principes en dat we doen wat de bedoeling is. In 2024 gaat dit verder vervolg krijgen. Op het gebied van interne beheersing hebben we diverse verbeteringen aangebracht in samenwerking met de accountant zodat het dagelijks bestuur in 2023 het "in control statement" kan afgeven. In het jaarverslag 2023 van de SED organisatie geven we hier een nadere toelichting op.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onder dit hoofdstuk vallen de baten en lasten die samenhangen met:

- lokale heffingen (OZB), bestedingen niet gebonden;
- algemene uitkering;
- dividenden;
- nutsbedrijven;
- financiering
- onvoorzien

In het overzicht op de volgende pagina is weergegeven hoe het bedrag voor algemene dekkingsmiddelen in 2023 is opgebouwd:

	Rekening 2023
Lokale heffingen	6.138
Algemene Uitkeringen	42.883
Dividenden	400
Nutsbedrijven	51
Saldo Financieringsfunctie	28
Overige baten/lasten	-66
Onvoorzien	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	49.433

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Lokale heffingen bestaan uit gebonden en niet gebonden heffingen.

Gebonden heffingen zijn niet vrij aanwendbaar en mogen maximaal kostendekkend worden geheven, zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Deze heffingen worden verantwoord op het programma waar ook de kosten worden gemaakt.

De niet gebonden heffingen zijn Onroerende Zaak Belasting (OZB), toeristenbelasting, forensen-belasting, gemakkelijkhedenretributie en precariobelasting. Deze belastingen zijn vrij aanwendbaar. Ook de baten inzake dwanginvordering worden in deze post meegenomen.

Het bedrag aan lokale heffingen in het overzicht hierboven is de netto verantwoording van de opbrengst (baten minus lasten). Dit wijkt af van de tabel in de paragraaf lokale heffingen waar alleen de baten zijn verantwoord.

In de OZB is een indexatie van 3% opgenomen. Daarnaast is conform het raadsbesluit van 8 december 2022 in 2023 een verhoging van de opbrengst van 5% meegenomen. Ook is in verband met de overdracht wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) naar de gemeente vanaf 2023 € 511.000 meer OZB opgelegd. Hier tegenover staat een lagere heffing van het Hoogheemraadschap aan de inwoners (raadsbesluit 28-9-2021).

Bij de gebonden heffingen is een cumulatieve indexatie van 3% per jaar toegepast, zoals opgenomen in de uitgangspunten in de Kadernota 2022-2026. Verder is in 2023 een verhoging van 10% opgenomen voor de opbrengsten toeristenbelasting, precarioheffing en forensenbelasting overeenkomstig eerder geformuleerd beleid.

Algemene uitkering

In de bijgestelde begroting 2023 is € 42.480.000 opgenomen voor de algemene uitkering.

Deze raming is gebaseerd op de Najaarsnota 2023, waarin we het onderdeel "Energietoeslag" in de Decemercirculaire 2023 ad € 988.000 (voorafgaand aan de Decemercirculaire 2023 door het Rijk reeds bekend gemaakt) nog in dienstjaar 2023 konden bijramen.

De werkelijke inkomsten inzake de Algemene uitkering in 2023 bedragen € 42.882.000.

De hogere inkomsten ad € 403.000 is een combinatie van een hogere algemene uitkering in de Decemercirculaire 2023 ad € 448.000 (zie hiervoor de raadsbrief van 16 januari 2023) en negatieve bijstellingen van de algemene uitkeringen van voorgaande jaren.

Dividend

BNG

Het resultaat van de BNG over boekjaar 2022 bedroeg € 300 miljoen. Aan de aandeelhouders werd 50% na belastingen uitgekeerd; een bedrag van € 2,50 per aandeel (2021: € 2,28 per aandeel). Voor Enkhuizen betekent dat een dividenuitkering van € 326.000

ALLIANDER

Het resultaat van Alliander over het boekjaar 2022 bedroeg € 198 miljoen (2021 bedroeg 242 miljoen). Van dit resultaat werd € 81,9 miljoen uitgekeerd aan de aandeelhouders. Voor Enkhuizen betekent dit € 74.000 (2021 € 92.000).

Dividend	Totale boekwaarde	Begrote inkomsten	Werkelijke inkomsten
			<i>Bedragen x € 1.000</i>
163 Aandelen Stadsherstel	7	geen	Geen
130.650 aandelen BNG	296	325	326
124.198 aandelen Alliander	66	75	74
810 aandelen Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	1	geen	geen

Nutsbedrijven	Begrote inkomsten	Werkelijke inkomsten
		<i>Bedragen x € 1.000</i>
Garantstelling HVC (deze inkomsten zijn begroot onder programma 6; milieu)	55	51

Financiering

De Gemeente Enkhuizen heeft per 1 januari 2023 voor een bedrag van € 42.349.000 aan langlopende leningen aangetrokken. Eind 2023 werd één lening aangetrokken van € 4.800.000 tegen een rentepercentage van 3,03%. Afgelost werd een bedrag van waarvan € 4.132.000, zodat het bedrag aan langlopende financiering per 31-12-2023 uit komt op een bedrag van € 43.017.000. De hiermee gepaard gaande rentelasten bedragen € 491.000. Wat niet wordt gefinancierd met langlopende leningen, wordt betaald met kortlopende leningen en rekening-courant krediet. De rentelasten van deze kortlopende financieringen bedragen € 68.000. In onze gemeente hanteren wij het systeem van 'totaal financiering', dat wil zeggen dat niet per investering geld wordt aangetrokken, maar leningen worden afgesloten op basis van de totale financieringsbehoefte.

De totale netto financieringslasten worden via het renteomslag-percentage aan de producten toegerekend op basis van de investeringen voor die producten. Overeenkomstig de aanbeveling van de commissie BBV wordt er in de begroting geen rekening gehouden met een rentevergoeding over het eigen vermogen.

Overhead

Overhead moet centraal begroot en verantwoord worden in de begroting en in de jaarstukken. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primair proces. Enkele voorbeelden zijn: leidinggevenden primaire proces, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie.

Het uitgangspunt is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/activiteiten. In het BBV worden baten en lasten van overhead niet onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het bedrag voor overhead in 2023 is opgebouwd:

Overhead	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	Rekening 2023	
	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead SED	5.691	
Huisvesting	319	-188
ICT DeSom	946	-899
Ondersteuning organisatie	173	
Communicatie	62	
Juridische Zaken	36	
Algemene kosten bedrijfsvoering	169	-12
Totaal Overhead	7.394	-1.099

Bijdrage aan de SED Organisatie

Zie toelichting in hoofdstuk financiën onderdeel toelichting bijdrage SED

Vennootschapsbelasting

De gemeente drijft met een deel van de activiteiten geen onderneming doordat niet wordt voldaan aan één of meerdere ondernemingscriteria. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan de verhuur van onroerend goed. Met de grondexploitaties wordt onzes inziens een onderneming gedreven. In 2023 zijn de laatste twee kavels uitgegeven van grondexploitatie Schepenwijk. Bij deze grondexploitatie wordt een negatief resultaat behaald. De gemeente zal bij het opstellen van de jaarrekening 2023 daarom geen rekening hoeven te houden met een belastinglast.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt in de begroting opgenomen voor uitgaven waarmee tijdens het opmaken van de begroting (in de zomer) geen rekening kon worden gehouden. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag van € 27.000 opgenomen.

De post onvoorzien ad € 27.000 is niet aangewend.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	JR 2023 0,38
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	JR 2023 0,38
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	SED organisatie	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten extern *)	SED organisatie	*
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	JR 2023 8,10%

*) De indicatoren zoals deze hier zijn weergegeven, kunnen alleen worden berekend voor gemeenten waarbij de ambtelijke ondersteuning niet is uitbesteed. De ambtelijke organisatie van Enkhuzen is ondergebracht bij de SED organisatie. Wanneer deze indicatoren worden berekend, geeft dit een afwijkend beeld ten opzichte van andere gemeenten. Daarom zijn deze indicatoren niet ingevuld.

Met wie hebben we samengewerkt?

Binnen dit programma wordt samengewerkt met de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- SED organisatie,
- Shared Service Centrum DeSom,
- Westfries Archief,
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS),
- Alliander NV en
- NV Bank Nederlandsche gemeenten (BNG).

Een toelichting op deze samenwerking is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Totaal lasten	10.271	11.767	10.840
Totaal baten	- 48.824	- 50.907	- 51.701
Saldo van baten en lasten	- 38.553	- 39.140	- 40.861
Toevoeging aan reserves	0	0	480
Onttrekking aan reserves	- 33	- 3.453	- 4.926

Resultaat	- 38.586	- 42.593	- 45.307
------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2023 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten		14 V
Bijdrage SED		623 V
Overhead		313 V
Treasury		-112 N
Overige baten en lasten		221 V
Overige verschillen		-131 N
Totaal lasten:		928 V
Baten:		
Treasury		135 V
OZB		137 V
Heffing en invordering belasting		40 V
Algemene uitkering		403 V
Overhead		97 V
Overige verschillen		-18 N
Totaal baten:		794 V
Totaal verschil		1.722 V

Het totale resultaat ,exclusief mutatie reserves, van programma 1 is in vergelijking met de begroting € 1.722.000 voordelig.

De belangrijkste verschillen worden hieronder tekstueel nader toegelicht.

Lasten

Bijdrage SED (€ 623.000 voordeel)

Zie onderdeel Financiën: Toelichting bijdrage SED organisatie op pagina 98

Overhead (€ 313.000 voordeel)

Het voordeel op het taakveld overhead wordt grotendeels verklaard door:

- * Een voordeel van € 76.000 op communicatie. Het budget voor o.a. de Bestuurs-opdracht aanpak wijkvisies is in 2023 niet besteed en wordt betrokken bij het overhevelingsbesluit.
- * Het incidenteel budget voor het Archief voor digitalisering van de bouw- en omgevings-

vergunningen van € 47.000 is in 2023 niet besteed en wordt betrokken bij het overhevelingsbesluit:

- * De vergoeding aan een voormalig personeelslid is vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd beëindigd. Dit levert een voordeel van € 43.000 op.
- * kosten voor huisvesting gemeentehuizen worden geraamd in de gemeentebegroting, maar (vanwege de Koepelvrijstelling) geboekt in de SED administratie. Hierdoor valt er € 57.000 vrij.
- * Geraamde btw-kosten Koepelvrijstelling ad € 52.000 zijn verrekend met de bijdrage SED en vallen vrij. Daarnaast zijn er lagere uitgaven geboekt op juridische ondersteuning en gemeentelijke website.

Treasury (€ 112.000 nadeel)

- lagere rentekosten	€ 59.000 voordeel
- rentekosten tlv project Oekraïne	€ 52.000 voordeel
- er zijn minder rentekosten door te belasten naar de taakvelden	<u>€ 223.000 nadeel</u>
	€ 112.000 nadeel

Tegenover het nadeel van € 112.000 staan hogere rente-inkomsten.

Deze zijn toegelicht onder de baten.

Overige baten en lasten (€ 221.000 voordeel)

In de najaarsnota 2022 is een structureel bedrag van € 242.000 gereserveerd voor indexatie. Bij de Kadernota 2024-2027 is dit bedrag vanaf 2024 onderdeel geworden van de ombuigingen. In 2023 valt het bedrag vrij. Ook de post onvoorzien ad € 27.000 is in 2023 niet aangewend. Verder veroorzaakt een storting in de voorziening dubieuze debiteuren een nadeel ad € 49.000 op dit taakveld.

Baten

Treasury (€ 140.000 voordeel)

De rentebaten zijn in 2023 € 140.000 hoger. Enerzijds doordat we rente vergoed kregen over het rekening-courant saldo bij de schatkist, anderzijds doordat er rente doorberekend is aan het grondbedrijf. Het voordeel op de rentekosten heeft als gevolg dat er minder rentekosten worden doorbelast naar de taakvelden, waardoor er bij de uitgaven een nadeel ontstaat.

OZB woningen (€ 21.000 voordeel)

Deze overschrijding is slechts 0,78% op het totaal aan inkomsten en dusdanig marginaal dat hier geen duidelijke verklaring voor is te geven.

OZB niet-woningen (€ 116.000 voordeel)

De verwachte correctie naar aanleiding van ingediende bezwaarschriften tegen de WOZ-waarde van niet-woningen is achteraf te hoog geweest. Hierdoor is een meeropbrengst ontstaan ten opzichte van de oorspronkelijk geraamde opbrengst.

Heffing en invordering overige belastingen (€ 40.000 voordeel)

In 2022 is een achterstand ontstaan in het verzenden van aanmaningen en dwangbevelen, in verband met applicatie-technische problemen. Deze achterstand is in 2023 ingelopen. Hierdoor is de opbrengst van deze invorderingskosten in 2023 relatief hoog.

Algemene uitkering (€ 403.000 voordeel)

De hogere inkomsten ad € 403.000 is een combinatie van een hogere algemene uitkering in de Decemercirculaire 2023 ad € 448.000 (zie hiervoor de raadsbrief van 16 januari 2023) en negatieve bijstellingen van de algemene uitkeringen van voorgaande jaren.

Overhead (€ 97.000 voordeel)

Dit voordeel wordt vooral door de volgende onderdelen veroorzaakt:

- Onvoorziene en overige baten en lasten (€ 143.000 nadeel)
Het nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een afrekening van het ministerie over 2022 inzake de Specifieke uitkering stimulering sport. Doordat we in 2022 minder aan sport hebben uitgegeven dan we dachten is er subsidie teruggevorderd.
- Bijdrage De Som (€ 73.000 voordeel)
De hogere bijdrage aan SSC De Som wordt voor 95% doorgerekend aan de SED Organisatie
- Huisvesting gemeentehuizen (€ 157.000 voordeel)
Om aan de voorwaarden van de koepelvrijstelling te voldoen moeten er correcties plaatsvinden van de huisvestingslasten van voorgaande jaren. Dit levert een voordeel voor de gemeente op. In de SED jaarstukken is hier een overschrijding zichtbaar.

Reserves

Toelichting afwijkingen JR2023 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Overige verschillen		993 V
Totaal verschil		993 V

Toelichting mutaties reserves

Bij de mutaties op reserves is ook sprake van overhevelingen tussen de programma 's die tegen elkaar weg lopen en voor de exploitatie budgettair neutraal zijn. Het is daarom goed om alleen het saldo van de mutaties in de reserves toe te lichten, zonder die budgettair neutrale overhevelingen.

Het gaat dan om de volgende verschillen ten opzichte van de begroting 2023:

Saldo onttrekkingen uit de reserves in programma 1		993 voordeel
Saldo onttrekkingen uit de reserves op programma 2	-/-	1.261 nadeel
Saldo onttrekkingen uit de reserves op programma 3	-/-	<u>2.364</u> nadeel
Totaal nadeel in de exploitatie als gevolg van mutaties reserves	-/-	2.632 nadeel

Er is dus in 2023 per saldo € 2,6 miljoen minder aan de reserves onttrokken dan geraamd. Dit is een nadeel voor de exploitatie 2023. De reden hiervoor is dat ook voor € 2,6 miljoen minder aan kosten is gemaakt waarvoor in de begroting dekking vanuit de reserves was aangegeven: als de kosten niet zijn gemaakt wordt de geraamde onttrekking uit de reserves uiteraard ook niet geboekt.

Het gaat dan om de volgende (niet gerealiseerde) uitgaven:

Bedragen die niet zijn uitgegeven en zijn opgenomen in het overhevelingsbesluit 2024	€ 1.528.000
Bedragen die niet zijn uitgegeven en niet zijn opgenomen in het overhevelingsbesluit	€ 115.000
Lagere kapitaallasten, waardoor ook een lagere onttrekking uit de reserve onderhoud kapitaalgoederen	€ 439.000
Lagere lasten Omgevingswet, waardoor ook lagere onttrekking uit de reserve OW	€ 450.000
Lagere lasten klimaat en duurzaamheid, waardoor ook lagere onttrekking reserve K&D	€ 54
Lagere lasten Oekraïne, waardoor ook lagere onttrekking reserve Oekraïne	€ 18
Lagere lasten wachtlijsten, waardoor ook lagere onttrekking reserve sociaal domein	<u>€ 28</u>
Totaal lagere lasten in de jaarrekening 2024	2.632.000

Ruimte

Portefeuillehouder: W. Bijman

Inleiding

Het programma Ruimte gaat over nieuwe uitdagingen en over het beheer en ontwikkeling van de bestaande openbare ruimte. In de gemeente Enkhuzen is het goed wonen maar er moet ook ruimte zijn voor economische bloei en duurzame ontwikkeling. Dat betekent dat we verschillende uitdagingen zo veel mogelijk gecombineerd oppakken. Het gaat binnen dit programma over de onderwerpen:

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Openbare ruimte
- Veiligheid
- Economie
- Duurzaamheid en Milieu

In 2023 hebben we gewerkt tegen een dynamische achtergrond. Steeds meer maatschappelijke opgaven en taken vallen binnen onze verantwoordelijkheid als gemeenten. Ondanks een krappere wordende arbeidsmarkt hebben we binnen alle nieuwe opgaven dit jaar stappen gezet. Zo hebben we opvang gerealiseerd voor ontheemden, is de aanpak tegen ondermijning gegroeid, hebben we woningbouwplannen versneld, zijn we goed voorbereid op de komst van de omgevingswet en zijn stappen gemaakt in het verduurzamen van onze gemeente. Allemaal resultaten die bijdragen aan de grote maatschappelijke opgaven waar we niet alleen in de gemeente voor staan maar die bijdragen aan regionale en landelijke opgaven.

De uitdagingen waar we als gemeente voor staan zijn niet in één jaar te realiseren en vragen tijd. Daarbij zijn we als gemeente ook afhankelijk van externe factoren. De stand van de economie, de arbeidsmarkt en de bouw- en woningmarkt zijn van invloed op onze manier van werken. Daarnaast zijn beschikbare middelen die we van het Rijk ontvangen bepalend voor wat we als gemeente kunnen doen. In dit hoofdstuk geven wij daarom uitvoerig aan welke resultaten er in 2023 zijn gehaald op de verschillende onderwerpen binnen het programma ruimte.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we hebben behaald.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor hebben gedaan in 2023.

Veiligheid	
Ambitie	Een leefbaar en veilig Enkhuzen is voor iedereen prettig om te wonen.
Wat hebben we bereikt ?	De inspanningen vanuit de gemeente om de subjectieve- en objectieve veiligheid te vergroten zijn voor de inwoners zichtbaarder geworden.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Door zichtbare en meer gerichtere handhaving in te zetten op probleem- en/of aandachtsgebieden.

Zorg- en Veiligheid	
Ambitie	Een leefbaar en veilig Enkhuizen is voor iedereen prettig om te wonen.
Wat hebben we bereikt ?	Stevigere rol in kunnen nemen op het vlak van zorg- en veiligheid.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Enerzijds is op preventief vlak ingezet, veelal middels jongerenwerkers, op de bewustwording van jongeren op het gebied van middelengebruik en criminele aanwas. Anderzijds is aan de repressieve kant veel inzet gepleegd op lopende en nieuwe zorg- en Veiligheidszaken, waarbij er veelal sprake was van ernstige multi-problematieken.

Horeca- en Evenementen	
Ambitie	Het creëren van een gastvrij Enkhuizen.
Wat hebben we bereikt ?	Een eenduidigere richting bieden voor de horecaondernemers wat ze wel en niet mogen in Enkhuizen en ook denkrichting meegegeven over waar er nog mogelijkheden liggen qua aanbod en behoefte.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Het opstellen van een horecavisie (welke begin 2024 wordt in maart 2024 aan de raad is aangeboden), waarbij de horecaondernemers, stichting Marketing Enkhuizen, de gemeenteraad en de inwoners van Enkhuizen zijn betrokken.

Crisisbeheersing en cybercrime	
Ambitie	De gemeente is digitaal weerbaarder.
Wat hebben we bereikt?	Meer bewustwording over cybercriminaliteit bij inwoners en ondernemers gecreëerd.
Wat hebben we ervoor gedaan?	In 2023 hebben we ons gericht op de jongeren, veelal met de jongerenwerkers, en de invloeden van cybercriminaliteit in hun dagelijkse leven.

Ondermijning	
Ambitie	Het bestuur, de SED organisatie en de maatschappij is weerbaarder tegen ondermijning.
Wat hebben we bereikt ?	Weerbaarheid tegen ondermijning versterkt.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Binnen de SED-organisatie is het programma weerbare organisatie opgezet en middels voorlichting en uitbreiding van beleid is getracht meer aandacht en daadkracht tegen ondermijning te creëren. Om de bewustwording onder de inwoners en ondernemers te vergroten zijn enkele voorlichtingsbijeenkomsten, zoals de roadshow ondermijning en Bureau Drugszaken, georganiseerd.

Openbare ruimte	
Ambitie	Tevreden burgers over de leefbaarheid en het onderhoud in de buurt en in de wijk.
Wat hebben we bereikt ?	We hebben het groenonderhoud verbeterd.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<p>Op basis van resultaatmetingen van het onderhoudsbestek haalt de beheer kwaliteit in Enkhuizen in het algemeen het afgesproken B-niveau.</p> <p>We hebben de waardevolle bomenlijst geactualiseerd en in het eerste kwartaal 2024 aangeboden aan het college.</p> <p>Op industrieterrein Schepenwijk zijn 89 Bomen geplant.</p> <p>Naast het regulier onderhoud is verder invulling gegeven aan het versterken en het vergroten van de biodiversiteit. Het maai regiem is aangepast waardoor op den duur een grotere verscheidenheid aan planten en insecten kan ontstaan. Op de vesting is een bijenlint ingezaaid met een bloemrijk kruidenmengsel.</p> <p>Er is opdracht gegeven voor de renovatie speeileiland. Aan de Iepenlaan is een natuurspeelplek gerealiseerd. Bij het opknappen van de speelvoorzieningen worden gebruikers en omwonenden betrokken.</p>

Openbare ruimte	
Ambitie	Inwoners en ondernemers praten mee over hun omgeving
Wat hebben we bereikt ?	We hebben buurtbewoners en ondernemers ruimte geboden om te participeren in ontwikkelingen in hun wijk/bedrijventerrein.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Bij groot onderhoud (vervanging riool en/of wegen) worden bewoners en ondernemers betrokken bij de herinrichting van hun straat/wijk. Afgelopen jaar heeft dit geleid tot de herinrichting van het fietspad bij het RSG en Boendersveld. Voor de herinrichting van de Westerstraat is een enquête gehouden onder de bewoners en ondernemers over de wensen voor de herinrichting van de Westerstraat.

Openbare ruimte	
Ambitie	In Enkhuizen sluit de parkeer- en verkeerssituatie aan op de behoefte van inwoners, ondernemers en bezoeker

Wat hebben we bereikt ?	We hebben stappen gezet om parkeer- en verkeerssituaties te verbeteren om zodoende meer ruimte te bieden voor betere leefbaarheid en het historisch karakter van de stad.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<p>Voor de periode 2025-2034 ontwikkelen we een integraal verkeersplan. De onderzoeken worden in 2024 uitgewerkt naar een verkeersplan en uitvoeringsplan. Verder zijn de opdrachten verstrekt voor een uitgebreid circulatieplan voor de Gemeente Enkhuisen. Met de uitkomsten van deze onderzoeken kunnen we de juiste keuzes maken. Deze hebben ook invloed op de toegang en ontsluiting Recreatieoord Enkhuizer Zand en de routes en verbindingen van (buurt) bussen.</p> <p>Verder zijn de eerste stappen gezet betreffende de aanpassing van het parkeervergunningensysteem.</p> <p>De volgende zaken zijn gerealiseerd: Campagnes met betrekking tot verkeersveiligheid. Publieke laadpalen op diverse locaties geplaatst. Vervanging en aanpassen bebording Reinigen bebording Herstellen markeringen</p>

Beheer openbare ruimte: Wegen	
Ambitie	De wegen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken in het buitengebied worden veilig en functioneel gehouden.
Wat hebben we bereikt?	<p>Onderhoud Wegen De verharding; Rijbanen, fietspaden, voetpaden en parkeerplaatsen op het juiste onderhoudsniveau houden.</p>
Wat hebben we ervoor gedaan?	<p>Inzake groot onderhoud wegen zijn de volgende locaties in onderhoud gegaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handvastwater , groot onderhoud, herstraten rijbaan en voetpaden met nieuw materiaal. - Zwaluwweg, verplaatsen voetpad i.v.m. wortelopdruk bomen. - Hoornseveer, groot onderhoud, herstraten rijbaan en voetpaden. - Zuider Boerenvaart, groot onderhoud, herstraten rijbaan en voetpaden. - Korte Burgwal, groot onderhoud, herstraten rijbaan. - Boendersveld, herstraten rijbaan. - Haling, rijbaan, asfaltwerkzaamheden. - Zuider Havendijk, diverse stoepen hersteld.

	<p>- Binnen als buiten de kom, jaarlijks op diverse locaties vervangen/ verversen van de wegmarkering/ belijning. Verder is er door de gehele gemeente buiten groot onderhoud asfalt en elementen-verharding, zoals hierboven vermeld ook klein onderhoud uitgevoerd.</p> <p>Bij asfalt; reparaties uitvoeren, scheuren en gaten vullen.</p> <p>Bij elementenverharding; wordt er het gehele jaar door klein onderhoud gepleegd om diverse verzakkingen bij o.a. voetpaden, rijbanen en parkeerplaatsen weg te werken.</p>
--	---

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een stad waar economie en werkgelegenheid ruim baan wordt geboden.
Wat hebben we bereikt?	We hebben stappen gezet om een aantrekkelijk klimaat voor ondernemers te bieden.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben een ondernemerspeiling uitgevoerd. • We hebben deelgenomen aan het Startersloket. • We hebben uitvoering gegeven aan de lokaal economische agenda (accountplan) zodat de samenwerking met ondernemers(verenigingen) gecontinueerd en versterkt wordt. • We hebben het relatienetwerk versterkt door actief bedrijven te bezoeken. • We hebben een Ondernemersnieuwsbrief ontwikkeld met thema's als Duurzaamheid en Omgevingswet. • We hebben cybercrime en ondermijning onder de aandacht gebracht. • We hebben deelgenomen aan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord. • We hebben bijgedragen aan de Regionaal Economische Agenda Westfriesland. • Het Ondernemersfonds Enkhuizen draait naar tevredenheid. • De banden zijn verstevigd met Parkmanagement Enkhuizen waar een nieuw bestuur is aangetreden. • Op regionaal niveau Westfriesland worden initiatieven afgestemd voor de huisvesting van buitenlandse werknemers.

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat hebben we bereikt?	We hebben de eerste stappen gezet naar een aantrekkelijke, gastvrije en toeristvriendelijke stad.

Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben een visie voor toerisme opgesteld. • We hebben een horecavisie opgesteld. • We hebben bijgedragen aan Stichting Marketing Enkhuizen. • We hebben evenementen coördinatie uitbesteed aan Stichting Marketing Enkhuizen. • We zijn gestart met een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van het kernwinkelgebied.
------------------------------	--

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat hebben we bereikt?	We hebben de haven aantrekkelijk gehouden.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben gezorgd voor voldoende aantrekkelijke moderne ligplaatsen. • We hebben voldoende ruimte gecreëerd voor chartervaart, beroepsvaart, pleziervaart zowel op het IJsselmeer/Markermeer als in de Havens. • We zijn gestart met het actualiseren van de Havenvisie uit 2016.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat hebben we bereikt ?	<p>In Enkhuizen zijn 154 woningen bezocht, waarbij concreet advies is gegeven om het energieverbruik te verminderen. De gemeente heeft € 649.000 ontvangen vanuit het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) en er zijn acties in voorbereiding om daarmee zo'n 294 woningen met een laag energielabel en een lage WOZ-waarde te isoleren. Ook is de duurzaamheidslening 'Toekomstbestendig Wonen lening' uitgevoerd.</p> <p>Kaders voor opwekking van zonne- en windenergie zijn vastgesteld.</p> <p>Er is gestart met het opstellen van een warmtevisie voor West-Friesland.</p> <p>Er is een ontwerp en een Samenwerkingsovereenkomst voor een warmtenet in een deel van de Gommerwijk.</p> <p>Er is een eigen CO₂ monitor beschikbaar voor de West-Friese gemeenten. Deze monitor maakt naast gebruik van open data die beschikbaar is, ook gebruik van eigen gegevens, zodat er een nauwkeuriger overzicht ontstaat. De monitor laat de jaarlijkse CO₂ uitstoot per gemeente zien.</p>

Wat hebben we ervoor gedaan ?	<p>We hebben bewoners en bedrijven geholpen en ontzorgd bij het verduurzamen van hun woning of bedrijfspand. Daarvoor is communicatie ingezet via bv media, websites en campagnes en via een mobiele roadshow.</p> <p>Inzake de duurzaamheidslening 'Toekomstbestendig Wonen lening' zijn in 2023 24 nieuwe lening verstrekt met een totaal van € 270.000. Er is voor € 30.000 aan aflossingen ontvangen. Het saldo op de subsidierekening op 31 december 2024 is € 290.000.</p> <p>We hielden contact en ondersteunden bedrijven die willen verduurzamen. Ook met de partijen die kennis hebben van de energiebronnen, zoals HVC en Ennatuurlijk (Geothermie, Wieringermeer en Andijk) zijn er contacten.</p> <p>De ontwikkelingen en de mogelijkheden om bronnen in te zetten voor verduurzaming van de gebouwde omgeving worden gevolgd.</p>
-------------------------------	---

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat hebben we bereikt?	Verduurzaming van gemeentelijke panden heeft een plaats gekregen in het gemeentelijke vastgoedbeleid.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Met subsidie van de provincie is een start gemaakt om een rapportage voor het verduurzamen van het maatschappelijke vastgoed op te stellen. Uit een eerder onderzoek waren al de meest kansrijke gebouwen om te verduurzamen geselecteerd. Deze gebouwen worden met het huidige onderzoek verder uitgewerkt zodat benodigde maatregelen en kosten per gebouw goed in beeld zijn.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat hebben we bereiken?	Er is een start gemaakt met de uitvoering van een voor West-Friesland ontwikkeld plan voor ondersteuning van verduurzaming van de individuele bedrijven op bedrijfsterreinen.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Door het Duurzaam Ondernemersloket is een start gemaakt met het zogenoemde 'slimme energiesprong', een voor West-Friesland ontwikkeld plan voor ondersteuning van de verduurzaming van de individuele bedrijven op de bedrijventerreinen. Het blijkt vooralsnog moeilijk om bedrijven te vinden die deel willen nemen aan de slimme energiesprong.

	Daarnaast heeft het Ondernemersloket heeft diverse bedrijven bezocht voor ondersteuning met de verduurzaming.
--	---

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen groeit actief mee met klimaatverandering om in 2050* hetzelfde beschermingsniveau als nu te hebben. *In de begroting is per abuis 2025 genoemd.
Wat hebben we bereikt ?	Klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting heeft een plaats bij plannen en projecten om ons te weren tegen wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen.
Wat hebben we ervoor gedaan?	In 2023 hebben we een kansenkaart klimaatadaptatie voor de ambtelijke werkorganisatie opgesteld. Hierin hebben we de koppelkansen voor klimaatmaatregelen met andere plannen en projecten die spelen binnen de gemeentes in beeld gebracht. Hiermee is nu inzichtelijk waar projecten/plannen inhoudelijk, in de tijd en op één plek bij elkaar komen, om een integrale aanpak te versterken.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen beschikt over een adequate afvalinzameling en -verwerking
Wat hebben we bereikt ?	Doorlopende afweging tussen dienstverlening, kosten en milieuresultaat.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichtingsplan ondergrondse containers en gft cocons uitgewerkt. • DVO evaluatie afgerond • Implementatie gestart aanbevelingen DVO evaluatie

Ruimtelijke ontwikkeling	
Ambitie	We willen een gezonde evenwichtige woningmarkt met passende woningen, voor nu en later.
Wat hebben we bereikt?	We hebben stappen gezet in de versnelling van de woningbouwopgave met/en een betaalbaar, gedifferentieerd, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> - We hebben samen met de gemeente Stede Broec en de initiatiefnemers een ambitiedocument vastgesteld voor het project Nijevoert; - We hebben de koop-/ontwikkelovereenkomst met de initiatiefnemer van het project Zilverstraat-Hoogstraat gesloten; - We hebben het bestemmingsplan voor het project Gommerwijk West-West vastgesteld en verantwoording hierover afgelegd in de daaruit voortvloeiende juridische procedures;

	<ul style="list-style-type: none"> - We hebben een positieve grondhouding aangenomen ten aanzien van de herstructurering in de Bloemenbuurt; - We hebben in regionaal verband onder andere een woonbehoefteonderzoek gedaan, de Woondeal 2.0 Noord-Holland Noord vastgesteld, de bouwopgave uit de Woondeal evenredig verdeeld over de gemeenten in de regio Westfriesland, een Westfrieze woningbouw dag en een versnellingstafel georganiseerd met ontwikkelaars, de provincie en de corporaties uit de regio gericht op de versnelling van de realisatie van de bouwopgave uit de Woondeal, het project 'Projectbeheersing' gestart en de actualisatie van het Afwegingskader Wonen Westfriesland voorbereid; - We hebben een bestuursopdracht voor een nieuw woonprogramma vastgesteld; - We hebben samen met de Huurders Advies Raad Enkhuizen (HAR E) en de Stichting Woondiensten Enkhuizen uitvoering gegeven aan de prestatieafspraken en onderzocht hoe de onderlinge samenwerking verder geoptimaliseerd kan worden.
--	---

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	2022: 5
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2023: 3,4
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2023: 5,3
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2023: 0,8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2023: 7,7
Funciemenging	%		2022: 49,1
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 tm 64 jaar		2022: 165
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner		2022: 172
Hernieuwbare elektriciteit	%		2021: 10,8
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	CBS	2023: 320
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2022: 3,7
Demografische druk	%	CBS	2023: 77,1
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2023: 889
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2023: 975

Met wie hebben we samengewerkt?

Binnen dit programma werken we met de volgende gemeenschappelijke regeling:

- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
- Archeologie West-Friesland
- WerkSaam Westfriesland.
- Recreatieschap Westfriesland en
- Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.

Een nadere toelichting op deze samenwerking is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Totaal lasten	18.025	20.733	19.353
Totaal baten	- 8.042	- 9.067	- 9.867
Saldo van baten en lasten	9.983	11.666	9.485
Toevoeging aan reserves	843	1.857	2.257
Onttrekking aan reserves	- 865	- 1.310	- 449
Resultaat	9.961	12.213	11.293

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2023 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Kapitaallasten	130	V
Bijdrage SED	-126	N
Overheveling 2023-2024	861	V
Wegen onderhoud	647	V
Gladheidsbestrijding	-29	N
Verkeersmaatregelen	72	V
Parkeren	22	V
Waterwegen	39	V
Economische zaken	27	V
Openbaar groen	-59	N
Riolering	57	V
Voorziening riolering	-308	N
Afvalinzameling	-96	N
Klimaat en duurzaamheid	-127	N
Begraafplaats	-23	N
Omgevingswet	450	V
Bouwgrondexploitatie	-90	N
Overige verschillen	-67	N
Totaal lasten:	1.380	V
Baten:		
Verhuur grond	-32	N
Parkeervergunningen	51	V
Openbare orde en veiligheid	-36	N
Wegen onderhoud - bijdrage van derden	47	V
Haven	134	V
Schepenwijk	-40	N
Riolering	69	V
Afvalinzameling	161	V
Klimaat en duurzaamheid	182	V
Leges bouwvergunningen en welstand	257	V
Overige verschillen	7	V
Totaal baten:	800	V
Totaal verschil	2.180	V

Het totale resultaat (exclusief mutaties reserves) van programma 2 is in vergelijking met de € 2.180.000 voordelig.

In bovenstaande tabel zijn deze verschillen zichtbaar.

De belangrijkste verschillen worden hieronder tekstueel nader toegelicht.

Lasten

Bijdrage SED (€ 126.000 nadeel)

Zie onderdeel Financiën: Toelichting bijdrage SED organisatie op pagina 98.

Wegen onderhoud (€ 647.000 voordeel)

In de tweede helft van 2022 is gestopt met asfaltwerkzaamheden voor de grotere werken aangezien de gecontracteerde aannemer niet kon voldoen aan de gestelde eisen qua asfalt-samenstelling. Na beëindiging van het contract is een nieuwe aanbesteding, met aangescherpte criteria, gestart om te komen tot een contract met een nieuwe asfaltaannemer. Deze aanbesteding heeft vertraging opgelopen door bezwaar van één van de deelnemende partijen aan de aanbesteding. Dit heeft ertoe geleid dat er geen geplande asfaltwerkzaamheden uitgevoerd konden worden. In deze periode is enkel incidenteel onderhoud uitgevoerd omdat deze werkzaamheden buiten de aanbestedings-normen vallen. In het 1ste kwartaal van 2024 is een nieuw contract afgesloten met een asfaltaannemer die aantoonbaar de juiste kwaliteit kan leveren.

Gladheidsbestrijding (€ 29.000 nadeel)

De kosten van de Gladheidsbestrijding (GHB) zijn afhankelijk van het aantal strooibeurten. We gaan in de begroting uit van een bepaald gemiddelde aantal strooibeurten over de laatste 10 jaar. Het aantal strooibeurten is in 2023 hoger uitgevallen dan is begroot. Dit komt omdat het weer onvoorspelbaar is en de begroting altijd een gemiddelde zal zijn.

Verkeersmaatregelen (€ 72.000 voordeel)

De tweede termijn voor het circulatieplan is vanwege latere oplevering nog niet in rekening gebracht. Er zijn minder borden en komborden vervangen dan verwacht, in 2024 wordt het gehele areaal geïnventariseerd.

Parkeren (€ 22.000 voordeel)

Het budget is structureel te hoog begroot, aangepast voor 2024.

Waterwegen (€ 39.000 voordeel)

Het reguliere baggerwerk heeft niet plaatsgevonden in 2023. Er is een 10-jaars cyclus baggerplan opgesteld met het Hoogheemraadschap. Het baggeren wordt uitgevoerd in 2024 en 2025.

Openbaar groen (€ 59.000 nadeel)

2023 is het natste en warmste jaar sinds het begin van de metingen bij het KNMI. De combinatie van een extreem nat en zeer zonnig jaar is bijzonder en heeft met de diverse stormen zoals Poly en Ciarán geleid tot meer onkosten voor de onderhoud openbare ruimte. Ondanks de verwachting in de najaarsnota dat de kosten met € 114.000 hoger zouden uitvallen hebben we mede door de november storm een extra € 23.000 moeten uitgeven.

In 2022 zijn de speeltuinen in de Bastions de Vest vanuit een provinciaal project gesaneerd door de provincie. Na de sanering bleven de speeltuinen erg nat waardoor we onvoorzien de velden in 2023 hebben gedraineerd.

Riolering (€ 57.000 voordeel)

Voor het op niveau brengen van de data met betrekking tot de inspecties van het riool is in de begroting van het Programma Stedelijk Water en Riolering rekening gehouden met een budget van € 50.000 voor de uitvoering. In 2023 is deze actie niet uitgevoerd door de wisselende samenstelling van het team.

Voor elektra van de gemalen was er rekening gehouden met hogere kosten. Bij nader inzien zijn de kosten niet zo hoog uitgevallen als dat op voorhand was verwacht.

Voorziening riolering (€ 308.000 nadeel)

Als gevolg van onder andere lagere onderzoekskosten en hogere inkomsten uit rioolheffing, heeft er een hogere storting plaatsgevonden in de voorziening riolering dan begroot.

Afvalinzameling (€ 96.000 nadeel)

In verband met grote fluctuaties op de afvalmarkt, met name op het gebied van verwerking, wordt in de begroting rekening gehouden met een marge, zodat eventuele tegenvallers in de verwerkingskosten kunnen worden opgevangen.

Daarnaast stelt de gemeente de begroting voor het opvolgende jaar op, voordat HVC haar prognoses beschikbaar heeft. Op de begroting 2023 zijn de uitgaven voor de DVO hoger ingeschat, dan HVC in de voorschotnota's in rekening heeft gebracht.

Het saldo van lagere lasten en de hogere opbrengsten is gestort in de voorziening afvalinzameling. Deze storting was niet geraamd en leidt tot een overschrijding.

Klimaat en duurzaamheid (€ 127.000 nadeel)

Er zijn meer kosten gemaakt dan voorzien, deze worden echter voor het grootste deel gedekt door subsidies. Dit is bijvoorbeeld zo bij de kosten voor de inhuur van capaciteit die gedekt wordt door de '*capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid*' (CDOKE) regeling.

De gemaakte kosten voor de pilot Buurtwarmte Enkhuizen worden gedekt door een provinciale subsidie.

Begraafplaats (€ 23.000 nadeel)

In 2023 is er een toename geweest van het aantal asbestemmingen en begrafenissen. De kosten voor het grafdelven zijn hierdoor hoger dan in de begroting is opgenomen. Door de toename van asbestemmingen en begrafenissen is ook de storting in de voorziening vooruitbetaald onderhoud graven hoger dan geraamd.

Omgevingswet (€ 450.000 voordeel)

De werkzaamheden van het Omgevingswet zijn verdeeld over meerdere kalenderjaren. Het overschot wordt gedoteerd aan de Reserve Omgevingswet.

Bouwgrondexploitaties (€ 90.000 nadeel)

Jaarlijks wordt het saldo van lasten en baten van grondexploitaties geactiveerd en verantwoord op de balans. Op deze wijze ontstaat op de balans een boekwaarde per project. Deze lasten en baten hebben dus in eerste instantie geen invloed op begroting en jaarrekening.

Baten

Verhuur grond (€ 32.000 nadeel)

Bij een van de huurcontracten is er een wijziging geweest van de indexering in het nadeel van de gemeente. De indexeringen bleken in de afgelopen periode verkeerd te zijn toegepast.

Parkeervergunningen (€ 51.000 voordeel)

Er zijn meer vergunningen uitgegeven dan in de begroting is opgenomen. Bij de aanpassing van het vergunningenstelsel wordt ook de begroting gewijzigd.

Openbare orde en veiligheid (€ 36.000 nadeel)

Er zijn in 2023 minder vergunningen verleend om de begrote legesinkomsten te halen. Dit gebeurt al structureel een aantal jaar. In de begroting van 2025 zal de legesraming dan ook gehalveerd moeten worden. De verwachting is namelijk niet dat er meer vergunningen verleend gaan worden.

Wegen onderhoud bijdrage van derden (€ 47.000 voordeel)

Het aantal "derden" dat graafwerkzaamheden aanvraagt is groter dan begroot, waardoor de totale bijdrage en legeskosten inherent ook hoger wordt.

Haven (€ 134.000 voordeel)

In 2023 zijn er in aantal minder pleziervaartuigen geweest dan in 2022 er is echter een grote tariefstijging geweest wat uiteindelijk zorgt voor een hogere opbrengst. De riviercruisevaart laat wel een stijging zien. De chartervaart begint langzaam weer op het niveau van voor corona te komen. De kosten van nutsvoorzieningen waren hoger vanwege het meerverbruik en daardoor is de doorberekening van nutsvoorzieningen hoger dan begroot.

Schepenwijk (€ 40.000 nadeel)

Dit project betrof in 2023 alleen nog de uitgifte van de laatste twee bedrijfskavels (samen bijna 4.000 m²). Beide kavels zijn in 2023 verkocht en geleverd. Omdat alle (bouwrijp maken) werkzaamheden al waren afgerond betekent dit dat het project en grex per 31-12-2023 afgesloten is. Het eindresultaat van deze grondexploitatie bedraagt € 235.652, negatief. Dit is een verslechtering van bijna € 40.000.

Riolering (€ 69.000 voordeel)

Door het opwerken van de kwaliteit van het bestand is het aantal percelen waar rioolheffing in rekening wordt gebracht hoger dan geraamd. Hierdoor zijn de opbrengsten hoger. De hogere opbrengst vloeit naar de voorziening.

Afval inzameling (€ 161.000 voordeel)

Door het opwerken van de kwaliteit van het bestand (in samenwerking met HVC) is het aantal woningen waar afvalstoffenheffing in rekening wordt gebracht hoger dan geraamd. Hierdoor zijn de opbrengsten hoger. De hogere opbrengst vloeit naar de voorziening.

Klimaat en duurzaamheid (€ 182.000 voordeel)

Er zijn in het boekjaar subsidie mogelijkheden ontstaan die aangevraagd en verkregen zijn. Dit leidt tot meer inkomsten dan voorzien. Bijvoorbeeld de '*capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid*' (CDOKE) regeling en de subsidie vanuit het Nationaal Isolatie Programma (NIP). Deze middelen zijn deels besteed in 2023 maar kennen een meerjarige uitvoeringstermijn.

Bouwleges (€ 257.000 voordeel)

In 2023 zijn omgevingsvergunningen verleend voor renovatieprojecten in de woningbouw. Deze legesinkomsten waren niet opgenomen in de begroting.

Reserves

Toelichting afwijkingen JR2023 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Overige verschillen	-1.261	N
Totaal verschil	-1.261	N

Zie voor een toelichting op mutaties reserves de toelichting bij programma 1.

Samenleving

Portefeuillehouder: W. Hoogervorst en W. Bijman voor onderwijs en sport

Inleiding

We vinden het belangrijk dat onze inwoners zich thuis voelen in onze gemeente en dat er genoeg voorzieningen zijn voor samen leven en ontmoeting. Ontmoeting gericht op verbinding, vrije tijdsbesteding en beweging (gezondheid). We willen de sociale cohesie in onze wijken stimuleren zodat inwoners voor elkaar klaar kunnen staan. We ondersteunen inwoners om zo zelfredzaam mogelijk te zijn. Als dat niet meer lukt, helpen we met passende ondersteuning.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Onderwijs	
Ambitie	Enkhuizen beschikt over goed(e) onderwijs(voorzieningen)
Wat hebben we bereikt?	<ul style="list-style-type: none">• We hebben een plan voor de toekomst opgesteld om de onderwijshuisvesting op orde te krijgen de komende jaren.• We hebben, ten behoeve van het inhalen van de onderwijsachterstanden, het lokale uitvoeringsprogramma van de NPO-gelden (Nationaal Programma Onderwijs, een overheidsinitiatief om onderwijsachterstanden veroorzaakt door de Covid-19 pandemie in te halen) uit laten voeren door Stichting Iedereen Telt Mee. De regionale NPO-middelen zijn ingezet op het voortgezet onderwijs.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none">• Onderwijshuisvesting:<ul style="list-style-type: none">- Basisschool De Pancratius heeft budget toegekend gekregen voor de uitbreiding van de school.- In 2023 is gestart met het opstellen van het strategisch integraal huisvestingsplan primair onderwijs.- De bestemmingsreserve is opgenomen in de begroting.• Het uitvoeringsplan besteding lokale NPO-middelen wordt uitgevoerd door Stichting Iedereen Telt Mee. De stichting ontvangt deze middelen ten behoeve van de uitvoering.

Sport, Cultuur en Recreatie	
Ambitie	Enkhuizen is een sportieve en cultuurrijke gemeente.
Wat hebben we bereikt ?	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben de toegang van sportvoorzieningen vergroot door bij te dragen aan het verruimen van het sportaanbod. • We hebben blijvende ondersteuning geboden aan verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> • In 2023 hebben we actief gewerkt aan het versterken van de sportaccommodaties in de gemeente. Zo hebben wij bijgedragen aan de aanleg van twee padelbanen bij tennisvereniging ETC. Daarnaast zijn verdere stappen gezet met betrekking tot de realisatie van de sportzaal bij De Drecht en de nieuwe clubaccommodatie voor sportvereniging Enkhuizen. • Door het subsidiëren van het Vrijwilligerspunt en het Regionaal Kennisplatform Mantelzorg Westfriesland is onder andere invulling gegeven aan de ondersteuning van vrijwilligers, verenigingen en mantelzorgers. • Door het vaststellen van de Subsidieregeling Noodfonds Corona, Herstel & Innovatie en Tegemoetkoming Energielasten Maatschappelijk Vastgoed 2023 (Subsidieregeling CHT 2023) zijn de verenigingen in 2023 extra (financieel) ondersteund. De ondersteuning bestond uit 3 onderdelen, te weten: - een bijdrage in het exploitatietekort; - subsidie voor een éénmalig initiatief of innovatie & herstel; - een tegemoetkoming in de gestegen energielasten voor eigenaren/beheerders van maatschappelijk vastgoed of verenigingshuisvesting.

Sociaal Domein	
Ambitie	Iedereen doet mee naar vermogen. De voorzieningen in Enkhuizen zijn voor iedereen die het nodig heeft toegankelijk
Wat hebben we bereikt ?	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben ons ingezet om inwoners in staat te stellen naar behoefte te participeren in de samenleving.
Wat hebben we ervoor gedaan?	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een inkomenseffectenrapportage uitgevoerd om de minimaprocessen en beleid te optimaliseren. Ook geeft de rapportage inzicht in missend aanbod. In 2024 wordt het rapport gedeeld. • In 2023 hebben we een begin gemaakt met de ontwikkeling van een lokaal jeugdbeleidsplan.

	<ul style="list-style-type: none"> • In 2023 is het inloopspreekuur van WerkSaam op het stadskantoor van Enkhuizen hervat. Er is een geldkrant huis-aan-huis verspreid waardoor inwoners geïnformeerd worden over de gemeentelijke schuldhulpverlening, bijzondere bijstand en minimaregelingen. Ook is er een poster gemaakt en op verschillende plekken in de gemeente opgehangen. Deze poster moet inwoners attenderen op mogelijkheden tot financiële hulp bij de gemeente. Daarnaast hebben de consultants de cursus 'Helder rapporteren voor professionals' gevolgd om zo de beschikkingen te optimaliseren waardoor deze beter begrepen worden door de inwoners. • Voor het onderzoek naar de mogelijkheden van een gemeenschappelijke stichting Wmo en Welzijn, zijn verkennende gesprekken gevoerd. Hiermee is een basis gelegd voor de bestuursopdracht die in 2024 volgt. • Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid tot invoeren van een Stadspas. De resultaten zullen middels een raadsbrief worden gedeeld. • In 2023 zijn er een vijftal nieuwe regionale overeenkomsten in het kader van Jeugd en Wmo afgesloten. Sociaal Medische Advisering, Onafhankelijke Cliëntondersteuning, Pleegzorg, Jeugdbescherming & Jeugdreclassering en Ernstige Dyslexie hebben per 2024 nieuwe overeenkomsten voor de regio Westfriesland. Om een zorgvuldig proces en onderbouwde inrichtingskeuzes voor de nieuwe inkoop van specialistische en hoog-specialistische Jeugdhulp en Wmo (begeleiding, huishoudelijke ondersteuning en dagbesteding) te maken, is een overbruggingsovereenkomst afgesloten. In 2023 is er, in samenwerking met diverse ketenpartners, gewerkt aan de voorbereiding en uitwerking van de nieuw af te sluiten overeenkomsten. De evaluatie van het Resultaat Gestuurd Werken is daarbij als basis gebruikt. Er wordt rekening gehouden met de opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd en er worden voorwaarden geschepd om te sturen op het afsluiten van overeenkomsten alsmede de looptijd van de overeenkomsten. Dit wordt vervolgd in 2024. • De pilot Dagbesteding als voorliggende voorziening is gestart.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • De wethouder van Enkhuizen is bestuurlijk trekker geworden van het dossier 'Dak- en thuislozen, spoedzoekers en statushouders' zodat deze onderwerpen op de regionale agenda's worden gezet. • De energietoeslag is in 2023 wederom uitgekeerd aan mensen met een laag inkomen. • Er is een kerst attentie aangeboden aan kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. • We zijn aangesloten bij de Nationale Schuldhulproute (NSR), dit draagt bij aan de optimalisering van de schuldhulpverlening. Vanuit het College Uitvoeringsprogramma Enkhuizen was het doel om het proces schuldhulpverlening laagdrempeliger, klantvriendelijker en daarmee toegankelijker voor inwoners te maken. In het coalitieakkoord is opgenomen dat Enkhuizen meer preventief wil inzetten om (problematische) schulden te voorkomen. Beide doelen zijn mede met de aansluiting bij de NSR bereikt.
--	--

Volksgezondheid	
Ambitie	Enkhuizen is een gezonde gemeente
Wat hebben we bereikt ?	We hebben bijgedragen aan verschillende projecten ter verbetering van de gezondheid van de (jonge) inwoners.
Wat hebben we ervoor gedaan?	Het project Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) wordt uitgevoerd in Enkhuizen. JOGG is een methode om het leven van kinderen en jongeren gezonder te maken. In Enkhuizen werd in 2023 de methode ingezet ten behoeve van jonge kinderen.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	2022: 613,5
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	2022: 1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2022: 5
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2022: 71,6
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2022: 3,1
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2022: 2

Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2023: 247,7
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	2023: 350,3
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2020: 12,4
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2020: 1,1
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2020: n.b.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMDS	2022: 820
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2021: 0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2022: 26
Niet-sporters	% inwoners dat niet wekelijks sport (vanaf 12 jaar)	RIVM, CBS	2022: 51,4

Met wie hebben we samengewerkt?

Binnen dit programma wordt samen gewerkt met de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- WerkSaam Westfriesland
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Een nadere toelichting op deze samenwerking is opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Totaal lasten	33.972	46.112	45.076
Totaal baten	- 6.374	- 15.429	- 14.288
Saldo van baten en lasten	27.598	30.683	29.023
Toevoeging aan reserves	13	188	2.481
Onttrekking aan reserves	- 55	- 492	- 421
Resultaat	27.556	30.379	31.083

Toelichting op afwijkingen

Toelichting afwijkingen JR2023 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/ N
Lasten:		
Kapitaallasten	52	V
Bijdrage SED	-548	N
BTW nadeel koepel (in bijdrage SED)	65	V
Overhevelingen	1.366	V
Leerlingenvervoer	85	V
Kunstopslag	42	V
Conservator	35	V
Gehandicaptenvervoer	51	V
BUIG	299	V
Specialistische jeugdhulp	54	V
Kosten Netwerkorganisatie	76	V
Cliëntgebonden kosten	-1.865	N
Opvang vluchtelingen Oekraïne	724	V
Subsidies	145	V
Sportvelden	20	V
Sportgebouwen	22	V
Monumenten	62	V
Terugontvangst Stichting Iedereen telt mee	85	V
SPUK	44	V
Overige verschillen	222	V
Totaal lasten:	1.036	V
Baten:		
Opvang vluchtelingen Oekraïne	641	V
Reserve MOBW	-64	N
BUIG	-171	N
Sportgebouwen	92	V
Zwembad	-62	N
Sportvelden	-24	N
SPUK	266	V
Overige verschillen	-54	N
Totaal baten:	624	V
Totaal verschil	1.660	V

Het totale resultaat van programma 3 is in vergelijking met de begroting € 1.660.000 voordelig. In bovenstaande tabel zijn deze verschillen zichtbaar.

De belangrijkste verschillen worden hieronder tekstueel nader toegelicht

Lasten

Kapitaallasten (€ 52.000 voordeel)

De kapitaallasten zijn lager dan geraamd omdat bepaalde investeringen niet of niet geheel in 2023 zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn de rentelasten lager dan geraamd.

Bijdrage SED Organisatie (€ 548.000 nadeel)

Zie onderdeel Financiën: Toelichting bijdrage SED organisatie op pagina 98.

Overhevelingen (€ 1.366.000 voordeel)

Bestaat uit:

Inkoop Jeugd en WMO	€	25.000
Achterstallig onderhoud buitenruimte	€	107.000
Energietoeslag	€	1.005.000
Taalonderwijs Oekraïne	€	25.000
Verbeteren jeugdprocessen	€	10.000
Kerstattentie minima	€	13.000
CUP onderzoek preventie	€	40.000
Inburgering	€	61.000
CUP onderzoek naar een stichting	€	50.000
Sloopkosten Korte Westerstraat 2	€	30.000

Leerlingenvervoer (€ 85.000 voordeel)

In een eerder stadium is de verwachting geweest dat kosten voor leerlingenvervoer zouden stijgen. Deze stijging is minder hoog gebleken dan verwacht.

Kunstopslag (€ 42.000 voordeel)

De kosten voor opslag van de gemeentelijke collectie zijn gedurende het jaar op een ander programma geboekt waardoor er een vrijval is bij programma 2.

Conservator (€ 35.000 voordeel)

In de begroting is een bedrag opgenomen voor de inhuur van een conservator. De conservator van Enkhuizen is gedurende het jaar in vaste dienst gekomen waardoor het de kosten lager uitvallen.

Gehandicaptenvervoer (€ 51.000 voordeel)

Na de corona-periode, waarin een forse compensatie is gegeven voor het vervoer op basis van eerder gebruik, werd het reizen langzaam weer opgestart door gebruikers. Er is een andere berekeningswijze gehanteerd, waarbij afgerekend wordt in kilometers in plaats van in zones.

Gebundelde uitkering (BUIG) (€ 299.000 voordeel)

Het aantal uitkeringen blijft dalen. De uitkeringslasten zijn hierdoor lager dan de ontvangen BUIG gelden.

Specialistische Jeugdhulp (€ 54.000 voordeel)

Op 1 juli 2023 liep het contract van JeugdzorgPlus af, waarin een basiscapaciteit was afgesproken. Per 1 juli 2023 zijn er nieuwe contractafspraken gemaakt over de basiscapaciteit onder de titel 'Af- en ombouw JeugdzorgPlus'. Het gebruik van bedden en de bekostiging van de niet-afgenomen bedden is naar beneden bijgesteld. De kosten van de gemeenten blijven

echter afhankelijk van het aantal daadwerkelijk afgenomen bedden en is daarmee lastig te voorspellen.

Kosten Netwerkorganisatie (€ 76.000 voordeel)

In de begroting is rekening gehouden met een verhoging van het budget voor de Netwerkorganisatie (indexatie op begroting 2022). De eindafrekening viel echter lager uit.

Cliëntgebonden kosten - Jeugd (€ 1.782.200 nadeel)

De overschrijding van het jeugdbudget heeft een aantal oorzaken. Naast de landelijke trend van stijgende kosten in de jeugdzorg, zijn er ook een aantal lokale ontwikkelingen. In de hoogste intensiteiten van arrangementen is een stijging in de aantallen. Na de coronaperiode neemt de vraag naar (hoog) specialistische jeugdhulp toe, zoals bijvoorbeeld eet- en angststoornissen bij jeugdigen. Het totaal aantal unieke cliënten met een jeugdwetindicatie is in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen met 4,9%.

Daarnaast zijn in het boekjaar 2023 veel indicaties met terugwerkende kracht afgegeven. Dit heeft te maken met achterstanden in het werkproces jeugd. Zorgpartijen declareren in sommige gevallen tot een jaar nadat de zorg is geleverd, hierdoor zijn kosten lastig te voorspellen. Een deel van de kosten in 2023 heeft betrekking op 2022. Het gaat om een bedrag van € 576.000.

Cliëntgebonden kosten - Wmo (€ 82.800 nadeel)

De kosten voor Wmo zijn beter in te schatten gedurende het jaar. Facturatie vindt regelmatig plaats en er zijn geen achterstanden in het werkproces. Hierdoor is de afwijking op het Wmo budget beperkt in verhouding tot de totale kosten. Het nadeel betreft ongeveer 1,5% van het totale budget Wmo.

Opvang vluchtelingen Oekraïne (€ 724.000 voordeel)

Baten en lasten van opvang van ontheemde Oekraïners zijn gelijkmatig verdeeld over de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. Per saldo levert dit per gemeente incidenteel een batig resultaat op van € 724.000. (zie ook baten).

Subsidie (€ 145.000 voordeel)

Er is een onderbesteding van de totale subsidieplafonds van 6,2%. Binnen de subsidie-systematiek is het niet ongebruikelijk dat niet alle vastgestelde plafonds (maximale budgetten) volledig worden benut. Dat neemt niet weg dat ernaar moet worden gestreefd om de onderbesteding zo klein als mogelijk te houden. Over de hele linie is sprake van een onderbesteding. Het muziekonderwijs is bijvoorbeeld een post waar sprake is van een aanzienlijke onderbesteding en lijkt ook een trend te zijn. Voor de begroting 2025 zal hier aandacht voor zijn. Verder zijn er posten (o.a. maatschappelijk werk) in de lijst opgenomen die niet op de subsidielijst hadden moeten staan, omdat deze taken zijn overgenomen door Stichting Iedereen Telt Mee. Voor onderwijsbegeleiding is er ook structureel teveel budget begroot, omdat uitgaven hiervoor met name worden geboekt op de rijks gelden die wij ontvangen op het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid. Dit zal worden gecorrigeerd in de kadernota 2025.

Sportvelden (20.000 voordeel)

Op sportpark Immerhorn stond voor eind 2023 gepland dat het toegangspad werd vernieuwd. Vanwege de regen heeft dit niet plaatsgevonden. Het moet een paar dagen achter elkaar droog zijn om dit project uit te kunnen voeren. Het werk wordt uitgevoerd in 2024.

Sportgebouwen (€ 22.000 voordeel)

We betaalden huur voor de kleedkamers voor de voetbalvereniging West Frisia, dit is vanaf 2023 niet meer van toepassing. Dit zal in de voorjaarsnota structureel worden afgeraamd.

Monumenten (€ 66.000 voordeel)

Pas in de loop van het jaar zijn de vacatures vanuit het erfgoedbeleid ingevuld. Hierdoor is een incidenteel voordeel ontstaan.

Terugontvangst Stichting Iedereen telt mee (€ 85.000 voordeel)

Baten

Opvang vluchtelingen Oekraïne (€ 641.000 voordeel)

Baten en lasten van opvang van ontheemde Oekraïners zijn gelijkmatig verdeeld over de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. Per saldo levert dit per gemeente incidenteel een batig resultaat op van € 641.000. (zie lasten).

Reserve Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (€ 64.000 nadeel)

De ontvangen bijdrage uit de regionale reserve is lager dan begroot.

BUIG (€ 171.000 nadeel)

We hebben minder inkomsten en terugontvangsten uit vorderingen dan begroot. In totaal geeft BUIG een positief saldo.

Sportgebouwen (48.000 voordeel)

Er heeft een herrekening plaatsgevonden van huur over voorgaande jaren. Dit heeft geresulteerd in een hogere opbrengst.

Zwembad (€ 62.000 nadeel)

De huur van het zwembad is vanaf 2023 verlaagd naar € 145.000. Per abuis is de aanpassing van de huur niet in de raming verwerkt.

Sportvelden (€ 24.000 nadeel)

De gemeente betaald een deel van het gasverbruik van de sportvelden.

Het water- en elektraverbruik moeten de sportvelden zelf betalen, alleen heeft de gemeente deze contracten in beheer en betalen wij dit gedurende het jaar.

Aan het eind van het jaar worden alle lasten van gas, water en elektra met elkaar verrekend. De gemeente moest over 2023 betalen aan de sportvelden in plaats van inkomsten ontvangen.

SPUK (266.000 voordeel)

Voor Specifieke Uitkeringen zijn in diverse regelingen (Sportbevordering, sociale cohesie, participatie inburgering) rijksmiddelen ontvangen.

Reserves

Toelichting afwijkingen JR2023 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Bestemming resultaat JR2022	-372	N
Niet bestede overhevelingen	-28	N
Oekraïne	-1.964	N
	0	V
Overige verschillen	0	N
Totaal verschil	-2.364	N

Zie voor een toelichting op mutaties reserves de toelichting bij programma 1.

Paragrafen

Lokale heffingen

Gerealiseerde inkomsten

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de lokale heffingen en de verwachte opbrengsten in de begroting 2023 en de daadwerkelijke inkomsten:

Belastingen	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Onroerendezaakbelastingen op woningen (eigenaren)	2.675	2.696
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	1.812	1.880
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	1.283	1.331
Roerendezaakbelasting	2	3
Forensenbelasting	39	47
Toeristenbelasting	528	528
Precariobelasting	63	73
Totaal	6.402	6.558

Heffingen	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Secretarieleges	232	234
Leges omgevingsvergunningen	349	407
Begrafnisrechten	214	210
Rioolheffing	1.993	2.041
Afvalstoffenheffing	3.393	3.439
Reinigingsrecht	20	11
Staangelden markten	12	7
Pachtsommen kermissen	8	-
Parkeervergunningen	160	210
Haven- en liggelden	639	716
Vermakelijkhedenretributie	141	114
Overige heffingen	121	154
	7.282	7.543

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken die binnen de gemeente zijn gelegen. Dit betreft een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen. Voor 2023 heeft de gemeenteraad de volgende tarieven vastgesteld:

Tarieven OZB heffing	2022	2023
OZB woning eigenaar	0,0948%	0,0942%
OZB niet-woning eigenaar	0,3911%	0,4465%
OZB niet-woning gebruiker	0,2927%	0,3591%

De berekening van de OZB-tarieven wordt gedaan aan de hand van de door de raad goedgekeurde methode. De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Ten opzichte van 2022 is het tarief voor woningen vrijwel gelijk gebleven en zijn de tarieven voor niet-woningen gestegen. Dit heeft te maken met het verschil in waardeontwikkeling tussen deze twee categorieën. Bij de tariefstelling wordt rekening gehouden met dit verschil in waardeontwikkeling per categorie, zodat een verschuiving in de lastendruk wordt voorkomen.

Roerende-zaakbelasting

Deze belasting wordt geheven over de waarde van roerende woon- en bedrijfsruimten, gelijk aan de belasting die wordt geheven over de waarde van onroerende woon- en bedrijfsruimten (de OZB). Daarom wordt deze belasting ook wel Roerende-zaakbelasting (RZB) genoemd. Omdat deze belasting zorgt voor een gelijke behandeling van woon en bedrijfsruimten (ongeacht of deze roerend dan wel onroerend zijn), is wettelijk bepaald dat voor deze belasting dezelfde tarieven gehanteerd moeten worden als die voor de OZB.

Precariobelasting

Precariobelasting is een vergoeding voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. In Enkhuizen worden alleen terrassen die op gemeentegrond staan in de heffing betrokken, waarbij voor terrassen gelegen binnen de vesting een hoger tarief wordt gehanteerd dan daar buiten.

Toeristenbelasting

Deze belastingen zijn bedoeld om mensen die wel gebruik maken van voorzieningen van de gemeente, maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit deze belastingen, komen te gunste van de algemene middelen. In Enkhuizen is er voor gekozen om (een deel van) de inkomsten te gebruiken om het voorzieningenniveau voor de toeristen te handhaven. De toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. De aanbieder kan dit vervolgens bij degene die overnacht in rekening brengen. De forensenbelasting wordt geheven van diegene die meer dan 90 dagen binnen de gemeente verblijft of meer dan 90 dagen een

woning voor eigen gebruik beschikbaar houdt. Hierbij wordt de hoogte niet afhankelijk gesteld van het aantal dagen, maar wordt een vast tarief gerekend.

Omdat pas aan het eind van het jaar bekend is of de grens van 90 dagen nachtverblijf of “voor eigen gebruik beschikbaar houden” wordt overschreden, wordt deze belasting grotendeels na afloop van het jaar geïnd.

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de gemeente voor het gebruik van haar diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges:

Titel 1 Algemene dienstverlening	Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	18.829	32.198	171%
hoofdstuk 2 Reisdocumenten	133.123	94.445	71%
hoofdstuk 3 Rijbewijs	65.432	56.927	87%
hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	8.138	6.001	74%
hoofdstuk 9 Overige publiekszaken	3.815	3.042	80%
hoofdstuk 17 Kinderopvang	1.150	1.074	93%
hoofdstuk 18 AVOI	6.024	22.516	374%
hoofdstuk 19 Verkeer en Vervoer (parkeren)	25.476	11.763	46%
Kostendekking Titel 1	261.987	227.966	87%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 2 Vooroverleg/ beoordeling conceptaanvraag	-	9.126	0%
hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	230.859	399.941	173%
hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning a.g.v. wijziging project	702	156	22%
Kostendekking Titel 2	231.561	407.793	176%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn	Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 1 Horeca	15.454	13.240	86%
hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten	12.592	1.895	15%
Kostendekking Titel 3	28.046	15.135	54%

Recapitulatie Titel 1,2 en 3	Lasten	Baten	Dekking
Kostendekkendheid Titel 1	261.987	227.966	87%
Kostendekkendheid Titel 2	231.561	407.793	176%
Kostendekkendheid Titel 3	28.046	15.135	54%
Kostendekkendheid totale tarieventabel	521.594	650.894	125%

De kostendekkendheid in titel 2 (176%) wordt veroorzaakt door twee niet voorziene grote bouwprojecten aan het eind van het jaar. Een overschrijding van de 100% kostendekkendheid op rekeningbasis als gevolg van incidentele aspecten is toegestaan.

Begraaf- en grafrechten

Grafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de geraamde baten niet hoger zijn dan de geraamde kosten.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de eigenaar en gebruiker van percelen van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd of waarvoor de gemeente een zorgplicht vervuld voor het inzamelen en afvoeren van hemelwater. De uitgangspunten voor de heffing zijn volledige kostendekking op basis van het vastgesteld Programma Stedelijk Water en Riolering.

De rioolheffing mag maximaal 100% kostendekkend opgelegd worden. Het percentage kostendekkendheid is in 2023 98%.

Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de riolering:

Bedragen * 1.000 Euro	2023
Kosten riolering	1.101
Inkomsten riolering excl. heffingen	26
Netto kosten riolering	1.127
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	723
BTW	242
Totale kosten	2.092
Opbrengsten heffingen	2.041
Dekking	98%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die de Huisvuilcentrale (HVC) te Alkmaar aan de gemeente in rekening brengt. Met HVC is overeengekomen dat de kostprijs per huishouden met een jaarlijkse indexering wordt aangepast voor de tariefstelling op lokaal niveau. In het kader van kostendekkendheid worden aan de afvalkosten de kosten van administratie en inning (de zogenaamde perceptiekosten) toegevoegd. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2023 met 5,8 % gestegen voor eenpersoonshuishoudens en met 6% voor meerpersoonshuishoudens en bedragen respectievelijk € 349,20 en € 435,00.

Afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend opgelegd worden. Het percentage kostendekkendheid is in 2023 100%.

Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing:

Bedragen * 1.000 Euro	2023
Kosten afvalinzameling	2.870
Inkomsten afvalinzameling excl. heffingen	219
Netto kosten afvalinzameling	2.651
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	67
BTW	534
Overige toe te rekenen kosten	187
Totale kosten	3.439
Opbrengsten heffingen	3.439
Dekking	100%

Reinigingsrecht

Een bedrijf betaalt reinigingsrecht wanneer met huisvuil vergelijkbaar bedrijfsafval aan de straat wordt gezet of in (haven)containers wordt aangeboden aan de gemeentelijke afvalinzamelaar HVC. Vrijstelling van deze heffing wordt alleen verleend op verzoek en wanneer wordt aangetoond dat het bedrijf zelf zorgdraagt voor de afvoer van afval dan wel een overeenkomst heeft met een inzamelaar.

In 2023 zijn de volgende tarieven gehanteerd:

- 1 t/m 4 zakken per week € 385,00
- 5 t/m 9 zakken per week € 765,00

Ander bedrijfsafval wordt niet opgehaald door HVC. Door HVC wordt bij het ophalen van het huisvuil gecontroleerd op het onjuist aanbieden van bedrijfsafval. Bij een overtreding wordt in overleg met de gemeente gehandhaafd.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen, worden onder de naam “marktgelden” rechten geheven. Het uitgangspunt van de heffing van marktgelden is dat de kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening worden verhaald.

Haven- en liggelden

Onder de naam 'havengelden' worden rechten geheven ter zake van het gebruik van de haven, door vaartuigen anders dan woonschepen. Onder de naam 'liggelden' worden rechten geheven ter zake van het innemen van een ligplaats door woonschepen.

De tarieven in 2023 zijn vastgesteld door de gemeenteraad en zijn afhankelijk van de oppervlakte dan wel de lengte van het schip.

Vermakelijkhedenretributie

Met deze retributie wordt een bijdrage gevraagd aan organisaties die vermaak bieden voor de voorzieningen die de gemeente treft voor de bezoekers van de vermakelijkheid. De gemeente ontvangt namelijk voor toeristen geen bijdrage via de Algemene uitkering. Voor overnachtende toeristen is een toeristenbelasting ingevoerd. Het tarief vermakelijkhedenretributie is tot en met 2023 vastgesteld op € 0,38 per bezoeker, waarbij een drempel van 20.000 bezoekers wordt gehanteerd om kleine vermakelijkheden buiten de heffing te houden.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2023 bekend gemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In 2023 betalen huishoudens meer aan gemeente, provincie en waterschap dan in 2022. Een huishouden met een eigen woning betaalt dit jaar gemiddeld 1.562 euro in totaal aan alle lokale belastingen, 5,4 procent meer dan vorig jaar. Huurders zijn in 2023 gemiddeld 933 euro kwijt aan lokale lasten, 4,6 procent meer dan vorig jaar.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van huurders en van eigenaren/bewoners in de omliggende gemeenten zijn. De gemeente met de laagste gemiddelde lastendruk in onze regio staat op nummer één in de rangorde.

Woonlasten per huishouden (huurders)

Rangorde Gemeente	Bruto Woonlasten		Bruto Woonlasten	
	één persoonshuishouden		meer persoonshuishouden	
	2022	2023	2022	2023
1 Medemblik	€ 257	€ 240	€ 362	€ 340
2 Koggenland	€ 282	€ 295	€ 379	€ 397
3 Stede Broec	€ 267	€ 279	€ 397	€ 411
4 Drechterland	€ 294	€ 305	€ 408	€ 425
5 Hoorn	€ 307	€ 323	€ 399	€ 424
6 Enkhuizen	€ 403	€ 426	€ 483	€ 512
7 Opmeer	€ 488	€ 493	€ 599	€ 606

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, woonlasten per gemeente huurders

Conclusie

Op basis van de aangegeven cijfers zijn de woonlasten voor huurders in Enkhuizen in 2023 gestegen met 6%. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Enkhuizen voor deze regio voor huurders een bovengemiddelde lastendruk kent. Ook zijn de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden hoger dan het landelijk gemiddelde van € 436.

Woonlasten per huishouden (eigenaren/bewoners)

Rangorde Gemeente	Bruto Woonlasten		Bruto Woonlasten	
	één persoonshuishouden		meer persoonshuishouden	
	2022	2023	2022	2023
1 Koggenland	€ 675	€ 785	€ 772	€ 886
2 Hoorn	€ 775	€ 813	€ 867	€ 914
3 Enkhuizen	€ 802	€ 889	€ 882	€ 975
4 Drechterland	€ 787	€ 884	€ 901	€ 1.004
5 Medemblik	€ 800	€ 967	€ 905	€ 1.067
6 Stede Broec	€ 865	€ 990	€ 994	€ 1.122
7 Opmeer	€ 1.012	€ 1.105	€ 1.123	€ 1.218

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, woonlasten per gemeente eigenaren/bewoners

Conclusie

Op basis van de aangegeven cijfers zijn de woonlasten voor eigenaren/bewoners in Enkhuizen in 2023 gestegen met 11%. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Enkhuizen voor deze regio voor eigenaren/bewoners een gemiddelde lastendruk kent. Ook zijn de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden licht hoger dan het landelijk gemiddelde van € 944.

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, dan kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit zal ontstaan waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, dan kan volstaan worden met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij een van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek ook bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtschelding. Grafrechten komen ook in aanmerking voor kwijtschelding.

Hoogte kwijtschelding

In 2023 is voor € 151.000 aan kwijtschelding verleend. In 2022 was dit ook € 151.000.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- vrij aanwendbare reserves;
- stille reserves.

Bedragen x € 1.000

Berekening weerstandscapaciteit		31-12-2023
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 411	
Onvoorzien	€ 26	
Totaal structureel	<u>€ 437</u>	
Vrij aanwendbare reserves	€ 5.653	
Stille reserves	p.m.	
Totaal incidenteel	<u>€ 5.653</u>	
Totale weerstandscapaciteit		<u>€ 6.090</u>

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12, dan is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de onderstaande tabel is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentage te vermenigvuldigen met de woz-waarde van de woningen + de woz-waarde van de niet-woningen.

Bedragen € 1.000

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12 voor 2023	0,1614%
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente voor 2023	<u>0,1615%</u>
Vershil	0,0114%
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 411

Post onvoorzien

In de primitieve begroting 2023 is een bedrag van € 26.500 opgenomen voor onvoorziene (incidentele) uitgaven. Deze post is in 2023 niet aangewend en vormt een onderdeel van het jaarresultaat 2023.

Vrij aanwendbare reserves

Alleen de algemene reserves worden gekwalificeerd als vrij aanwendbaar en worden meegenomen in de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit. Bestemmingsreserves die ondanks dat de bestemming vrijelijk gewijzigd kan worden zijn volgens de toezichthouder niet vrij aanwendbaar en tellen dus niet mee in de berekening.

De stand van de algemene reserves per 31-12-2023 is € 5.653.000.

Bedragen * € 1.000

Vrij aanwendbare reserves	31-12-2022	31-12-2023
Algemene reserve *(exclusief resultaat 2022)	€ 2.201	€ 3.343
Reserve weerstandscapaciteit	€ 1.580	€ 2.060
Reserve bouwgrondexploitatie	€ 250	€ 250
Totaal	€ 4.031	€ 5.653

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast. De stille reserves waarden wij praktisch gezien op € 0.

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De risico's voor de gemeente Enkhuizen zijn in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen directe financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld imagoschade. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald.

Welke risico's behoren tot de paragraaf weerstandsvermogen?

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen

afgesloten of voorzieningen voor gevormd. De risico's worden tweemaal per jaar geïnventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke jaarstukken van 2023 zijn 14 risico's opgenomen.

De bedrijfsvoeringsrisico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen bepalen we de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen wordt aan beide een score toebedeeld. Op basis van deze scores wordt een statistische berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. In de beleidsnota is bepaald dat alleen de risico's met een score van 15 of hoger (score =kans*impact) worden gepresenteerd. Risico's met een score lager dan 15 zijn onderaan in de tabel opgenomen onder 'overige risico's'.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel risico laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve voor is opgenomen. Alleen risico's met een score van 15 of hoger worden apart genoemd in de tabel om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Analyse en beoordeling van risico's

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregelen	Bedrag impact	Kans op Impact	Bedrag x kans
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording, slechte staat van onderhoud, etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico. Daarnaast is er sprake van verschillende ziekten en plagen in het openbaar groen welke niet begroot is.	Er zijn vastgestelde beheerplannen voor Wegen, Groen, Riolering, Kunstwerken, Water, Beschoeiing en de speelvoorzieningen. Voor plaagdierbestrijding wordt gewerkt om hier ook een beleid voor te maken.	120.000	4 4	84.000
Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Opnemen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening van de gemeenten. Gedurende het jaar rapporteren door middel van kwartaalrapportages en bespreken in AB	150.000	4 4	105.000
Uitblijven verkoop objecten	Extra onderhoudskosten door het niet (tijdig) realiseren van de verkoop/ontwikkeling van diverse objecten. Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is de verkoop van diverse objecten meegenomen als besparing.	Er zijn diverse panden in ontwikkeling gezet via makelaars en gesprekken gestart met sommige zittende gebruikers/huurders om interesse tot aankoop te inventariseren.	100.000	4 4	70.000
WMO	Overschrijding op de open einde regeling Wmo door een stijging van het aantal Wmo-meldingen.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	174.700	4 4	122.080
Jeugd zorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg, door een stijging van het aantal aanvragen en de inzet van duurdere zorg.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	308.400	4 4	215.880
			Overige risico's	1.193.036	
			SED risico doorbelasting	386.190	
			Totaal benodigde weerstandscapaciteit	2.176.186	

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel door de verdeelsleutel (begroting 2023) bepaald en opgenomen onder het weerstandsvermogen van de gemeente Enkhuizen voor € 386.190. Voor de SED organisatie is dit risico opgenomen:

- Datalekken en Cybercrime

In 2023 hebben zich geen significante problemen voorgedaan. De opgesomde risico's uit de risicoparagraaf van de begroting 2023 hebben niet geleid tot een beroep op de algemene reserve.

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per >	90%

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Afdekken risico's

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 6.090.000 en de maximale benodigde weerstandscapaciteit is € 1.958.567 (= 90% * € 2.176.186). Het ratio weerstandsvermogen is 3,1.

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 3,1 en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enkhuzen van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen heeft het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Ons weerstandsvermogen krijgt als waardering 'uitstekend'.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijk te maken, schrijft het rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of jaarrekening en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding worden beoordeeld.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Enkhuizen weer

	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	57%	101%	46%
Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49%	91%	38%
Solvabiliteitsratio	20%	12%	20%
Kengetal grondexploitatie	7%	2%	6%
Structurele exploitatieruimte	4%	2%	2%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	98%	103%	103%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld. Hierbij is A goed, B gemiddeld en C vereist aandacht.

	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Netto schuldquote	< 90 %	90 - 130 %	> 130 %
Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90 %	90 - 130 %	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50 %	20 - 50 %	< 20 %
Kengetal grondexploitatie	< 20 %	20 - 35 %	> 35 %
Structurele exploitatieruimte	> 0 %	0 %	< 0 %
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentage

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: Ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Enkhuizen heeft een netto schuldquote van

46%. Dit is lager als verwacht. Dit wordt deels verklaard door de lagere financieringsbehoefte doordat een aantal investeringen vertraagd of zelfs niet is doorgegaan (Integraal Kindcentrum in de binnenstad) Daarnaast zijn ten opzichte van voorgaande jaren de gerealiseerde baten hoger, waardoor de schuldquote lager uitkomt.

Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 39%. Enkhuizen zit ruim onder de signaleringswaarde van categorie A. Het getal impliceert dat de gemeente goed in staat is om de rentelasten en de aflossingen te voldoen.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Volgens het ministerie van BZK wordt een solvabiliteitsratio tussen de 20% en 50% als gemiddeld beschouwd. Enkhuizen heeft in 2023 een solvabiliteitsratio van 20%. Het solvabiliteitspercentage is gelijk aan het percentage in 2022. Ten opzichte van de raming 2023 komt het percentage hoger uit omdat het eigen vermogen is toegenomen, voornamelijk als gevolg van het positieve jaarrekeningresultaat van 2022.

Kengetal grondexploitatie

In de crisisjaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: Ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

Enkhuizen zit met haar kengetal grondexploitatie op 6% in 2023. Het risico op de grondexploitatie is beperkt. Dit blijkt uit het lage percentage wat ruim onder de signaleringswaarde van categorie A ligt.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen en of structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, welke vervolgens wordt uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

Dit percentage komt in Enkhuizen voor 2023 op 2% uit.

De structurele baten zijn toereikend om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets lager dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen iets meer is dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Enkhuizen heeft volgens de opgestelde signaleringswaarden van het Ministerie van BZK een goede schuldpositie. De schuldpositie pakt lager uit dan verwacht. Dit wordt deels verklaard door de kortlopende vorderingen; deze zijn ten opzichte van voorgaande jaren hoger en hebben daarmee een dempende werking op de schuldquote. Daarnaast zijn ten opzichte van voorgaande jaren de gerealiseerde baten hoger, waardoor de schuldquote lager uitkomt.

Het solvabiliteitspercentage valt ten opzichte van 2022 hoger uit omdat het eigen vermogen is toegenomen met het jaarresultaat. Het risico op de grondexploitatie is beperkt. Dit blijkt uit het lage percentage wat ruim onder de norm ligt. De structurele exploitatieruimte is in 2023 2% positief. Dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Er is een beperkte mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente Enkhuizen is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen. Echter de solvabiliteit blijft een aandachtspunt.

Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidsverantwoording

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaalgoederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van de kapitaalgoederen is één van de kerntaken van de gemeente.

Deze paragraaf gaat over het in stand houden van de bestaande Kapitaalgoederen door het uitvoeren van (klein en groot) onderhoud.

De kapitaalgoederen dragen bij aan het realiseren van doelstellingen van diverse programma's uit de begroting en zijn terug te vinden in de programma's Beheer openbare ruimte en Milieu.

Vastgoed

Deze beleidsvoering heeft betrekking op het onderhoudsniveau van gemeentelijk vastgoed en heeft als doel de levensduur, functionaliteit en veiligheid van onze vastgoedobjecten te waarborgen. De Gemeente stelt vast dat de conditiescore 3 als standaard wordt gehanteerd voor het beheer van haar vastgoedportfolio.

Financiële consequenties

Bij kapitaalgoederen is sprake van klein- en groot onderhoud en vervangingen. Het dagelijks (klein) onderhoud wordt bekostigd in de programmaverantwoording. Het groot onderhoud wordt geraamd op basis van het beheerplan Kapitaalgoederen. De reserve kent de onderstaande indeling:

- Wegen
- Kunstwerken (bruggen, steigers en kadeconstructies)
- Openbaar groen

Voor het groot onderhoud van gebouwen, riolering en begraafplaatsen zijn er voorzieningen.

Onderdeel	Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	verschil
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	104	104	113	-9
Waterwegen	Dagelijks onderhoud	124	94	42	52
Straatmeubilair en speelgelegenheden	Dagelijks onderhoud	41	41	32	9
Enkhuizen		63			

Jaarstukken 2023

<u>Reserve kapitaalgoederen</u>	Storting reserve	843	843	843	0
	Aanwending reserve	835	900	396	504
Wegen	Dagelijks onderhoud	953	954	785	168
	Groot onderhoud	701	701	225	476
Bruggen	Dagelijks onderhoud	12	92	102	-11
	Groot onderhoud	70	135	104	31
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	850	982	1.039	-57
	Groot onderhoud	64	64	67	-3
<u>Voorziening</u>					
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	338	333	385	-52
	Storting voorziening	623	623	623	0
	Aanwending voorziening	712	712	225	486
Riolering	Dagelijks onderhoud	334	334	290	44
	Storting voorziening	176	121	429	-308
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	85	85	66	19
	Storting voorziening	13	13	17	-4

Stand van zaken kapitaalgoederen

Algemeen

Het groot onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Enkhuizen vindt jaarlijks plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten. Voor het onderhoud van rioleringen vormt het Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR) de basis waarbij de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk zijn.

In oktober 2009 heeft de raad besloten dat de kapitaalgoederen worden beheerd op minimaal verantwoord niveau. Op 5 april 2016 heeft de gemeenteraad het beheerplan Kapitaalgoederen 2016-2025 vastgesteld. Dit plan is de basis voor het onderhoud in de openbare ruimte en vormt het beleid. Voor het beheer van de openbare ruimte heeft de gemeenteraad voor het beheer van de kapitaalgoederen (excl. riolering en gebouwen) beeldkwaliteit B en de norm veilig vastgesteld. Met uitzondering van het onderhoud van het openbaar groen in het Snouck van Loosenpark, daar heeft de gemeenteraad beeldkwaliteit op A vastgesteld.

Naast het beheerplan kapitaalgoederen zijn de volgende kaders van toepassing.

Kader	Type	vastgesteld door en wanneer
Beleidsnota Speelruimte	Beleid	Gemeenteraad, 2 oktober 2012
Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2024 (PSWR)	Beleid	Gemeenteraad, 31 januari 2023
Waterplan Enkhuizen Medemblik	Beleid	Gemeenteraad, 5 juli 2016
Beheerparagraaf Biodiversiteit	beleid	gemeenteraad, 16 juni 2020
Deelvisie en Omgevingsprogramma Bomen	beleid	gemeenteraad, 14 september 2021

Wegen

Op basis van de technische wegeninspectie van 2023 uitgevoerd door de DG-groep en Unihorn, beiden een extern en onafhankelijk bureau, blijkt dat het areaal wat wegen betreft niet geheel voldoet aan het kwaliteitsniveau. Dit betekent dat een deel van de wegen niet voldoet aan de-norm 'B'. De beschikbare middelen in 2023 waren en zijn op moment toereikend om te voldoen aan het kwaliteitskader.

In de tweede helft van 2022 is gestopt met asfaltwerkzaamheden voor de grotere werken aangezien de gecontracteerde aannemer niet kon voldoen aan de gestelde eisen qua asfalt-samenstelling. Na beëindiging van het contract is een nieuwe aanbesteding, met aangescherpte criteria, gestart om te komen tot een contract met een nieuwe asfaltaannemer. Deze aanbesteding heeft vertraging opgelopen door bezwaar van een van de deelnemende partijen aan de aanbesteding. Dit heeft ertoe geleid dat er geen geplande asfaltwerkzaamheden uitgevoerd konden worden. In deze periode is enkel incidenteel onderhoud uitgevoerd omdat deze werkzaamheden buiten de aanbestedingsnormen vallen. De verwachting is dat in kwartaal 1 van 2024 een nieuw contract is afgesloten met een asfaltaannemer die aantoonbaar de juiste kwaliteit kan leveren. In de afgelopen periode zijn de asfalt wegen risico gestuurd beheert. hiermee zijn alle wegen in de gemeente veilig en begaanbaar gehouden.

Riolering

De beheertaken van de riolering is op peil gebracht met het aanstellen van een nieuw team. Hierdoor lopen we in en krijgen we zicht op de te nemen maatregelen om het functioneren van de riolering te waarborgen. De ontstane achterstanden, van de verwerking van revisiegegevens, zijn verder ingehaald. Hierdoor is er een beter overzicht gekomen over waar de benodigde vervangingen gedaan moeten worden en waar extra aandacht vereist wordt. Dit jaar (2024) resulteert dit zich in een nieuw rioleringsplan, het Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR), dat straks vastgesteld wordt voor drie jaar

Momenteel wordt er voor de binnenstad een plan opgesteld hoe er moet worden om gegaan met hevige neerslag en waar welke maatregel benodigd is. Dit betekent dat wateroverlast door hevige buien het systeem minder gaat belasten. Dit geeft niet aan dat water op straat niet voor zal komen met hevige buien, hiervoor is gewoon daadwerkelijk niet genoeg ruimte in de ondergrond. Door meer Hemelwaterstelsels en oppervlaktes af te koppelen zal dit een positief effect hebben op het oppervlaktewater dat zich in de stad bevindt waar nu met hevige buien de overstorten in werking treden. Dit in combinatie met een intensiever recreatief gebruik van het oppervlaktewater kan leiden tot ziekte bij gebruikers van stedelijk water.

Water

In 2023 zijn door de gemeente de resterende waterwegen (na de Overdracht Stedelijk Water) geïnventariseerd, maar nog niet gebaggerd. Dat vindt in een tienjarige cyclus plaats, vanaf 2024.

Groen

In 2023 werd voldaan aan het onderhouds niveau B. In het Snouck van Loosenpark geldt onderhoudsniveau A, de halfverharding en gazon hebben niet het hele jaar voldaan aan deze norm. De eikenprocesierups is in 2023 verder afgenomen.

Groentechnisch gezien voldoet de beplanting in het algemeen ruimschoots aan de kwaliteitsnormen. Het gewijzigde maairegime zal op den duur een positief effect hebben op de biodiversiteit.

Spelen

De speelvoorzieningen zijn veilig en voldoen aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen. Het onderhoud van de speeltoestellen is op orde.

Bruggen

Er is geen achterstand in onderhoud van de 130 gemeentelijke bruggen en steigers. Deze objecten zijn veilig en functioneel.

Oeververdediging

Sommige objecten zijn volgens het Kapitaalgoederen vervangingsprogramma (opgesteld in 2014) aan vervanging toe, maar in de praktijk veelal nog voldoende veilig en functioneel, zodat vervanging van deze specifieke objecten onderbouwd met enkele jaren kan worden uitgesteld.

Openbare verlichting

Het areaal is voor een groot deel op orde en bestaat momenteel uit 4107 verlichtingsobjecten. Verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen zijn in beeld en worden jaarlijks projectmatig en wijkgericht vervangen. Deze vervangingsmethode zorgt voor een tijdelijke afname van de verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen, maar zal het niet helemaal wegnemen, omdat er jaarlijks te vervangen objecten bij komen. Circa zestig procent van de verlichtingsobjecten zijn voorzien van led lichtbronnen.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen, conditieniveau 3 (redelijk). Hieraan is in 2023 voldaan met uitvoering van het meerjarenonderhoudsprogramma. Er zijn slechts enkele specifieke uitzonderingen waar het gaat om panden die onderdeel zijn van een ontwikkeling of in afwachting zijn van verdere plannen in de nabije toekomst. De mutatie die heeft plaatsgevonden is de verkoop van de fietsenstalling.

Financiering

Informatie

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Volgens artikel 13 van het BBV bevat de paragraaf betreffende de financiering in ieder geval beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financierings-portefeuille en geeft het inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- Het opstellen van een financieringsstatuut
- Het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening
- Het voldoen aan de kasgeldlimiet
- Het voldoen aan de renterisiconorm

Financieringsstatuut

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het 'Treasurystatuut' gemeente Enkhuisen dateert uit het jaar 2017.

Financieringsbeleid

Door middel van een liquiditeitsplanning wordt de financieringsbehoefte van de gemeente gedurende een bepaalde periode bepaald. Op basis van te verwachten uitgaven en inkomsten wordt een schatting gemaakt van het verwachte verloop van het liquiditeitssaldo. De financieringsportefeuille bestaat uit:

- Opgenomen langlopende leningen;
- Eigen vermogen welk als financieringsmiddel is ingezet (reserves);
- In beheer gekregen waarborgsommen.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de vaste financiering in 2023.

In 2023 is één langlopende lening aangetrokken.

Bedragen x € 1.000

Stand langlopende leningen per 1 januari	42.349
Nieuwe leningen	4.800
Reguliere aflossingen	-4.132
Stand Waarborgsommen per 31 december	24
Stand totaal per 31 december	43.041

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. Basis voor verstrekking is het Treasurystatuut.

Het onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling weer van langlopend uitgezette leningen.

Bedragen x € 1.000

Stand uitgezette leningen per 1 januari	5.919
Nieuwe leningen	53
Reguliere aflossingen	-1
Extra of vervroegde aflossingen	
Verwachte stand 31 december	5.971

Onze rekening bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting maakt deel uit van de uitgezette leningen. Per 31-12-2023 is dit een bedrag van € 3.445.000. In de tabel hieronder is een overzicht opgenomen van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Per 31 december 2023 staat een bedrag van € 1.322.000 in rekening courant bij het Stimuleringsfonds. De leningenportefeuille is als volgt verdeeld:

- Aan combinatieleningen (bouwfonds en gemeente) staat een bedrag uit van € 94.000.
Per 31 december lopen er nog 2 combinatieleningen.
- Aan gemeentelijke stimuleringsleningen staat een bedrag uit van € 63.000.
Per 31 december lopen er nog 2 gemeentelijke stimuleringsleningen.
- Aan startersleningen staat er een bedrag uit van € 1.444.000. In 2023 zijn er 9 leningen verstrekt. Per 31 december lopen er 51 startersleningen.
- Aan leningen voor "toekomst bestendig wonen" staat een bedrag uit van € 520.000.

Over het tegoed in rekening-courant werd € 42.000 rente ontvangen. Aan beheerskosten werd een bedrag van € 11.000 betaald. Over de uitstaande leningen werd een bedrag van € 22.000 aan rente ontvangen. Deze bedragen zijn verrekend in de rekening-courant bij het stimuleringsfonds.

Risicobeheer

Om de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet Fido twee instrumenten: renterisiconorm en kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Door het schema onder Rentetoerekening wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn. Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld (met een looptijd gelijk of langer dan 1 jaar) te vermijden. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage (i.c. 20%). Het totaal van renteaanpassingen en de herfinanciering van de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

In cijfers betekende dit voor 2023 het volgende:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Renterisico					
1. Renteherzieningen	-	-	-	-	-
2. Te betalen aflossingen	4.969	5.339	5.514	5.755	5.897
3. renterisico (1+2)	4.969	5.339	5.514	5.755	5.897
Renterisiconorm					
4a. Omvang begroting 1 januari	63.124	68.732	68.815	66.320	70.201
4b. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm (4a x 4b)	12.625	13.746	13.763	13.264	14.040
Toets renterisiconorm					
Renterisico op vaste schuld (3)	4.969	5.339	5.514	5.755	5.897
Renterisiconorm (4)	12.625	13.746	13.763	13.264	14.040
Ruimte (3-4)	-7.656	-8.407	-8.249	-7.509	-8.143
(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm					
(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm					

De tabel laat zien dat het bedrag aan langlopende leningen, waarover renterisico werd gelopen, ruimschoots binnen de wettelijke norm blijft.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (met een looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en bedraagt voor 2023 € 5.366.000. Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

	Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting (lasten) per 1 januari 2023	63.124
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	5.366
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2023)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	1.650
	Schuld in rekening courant	
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	
		1.650
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2023)	
	Contante gelden in kas	4
	Tegoeden in rekening courant	3.523
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		3.527
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	5.366
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-1.877
	Ruimte (4-5)	7.243

Schatkistbankieren

Sinds eind 2013 worden tijdelijk overtollige middelen verplicht ondergebracht bij het ministerie van Financiën. Het doel van de deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren is de Europese Monetaire Unie schuld van de collectieve sector te verlagen.

Rentetoerekening

De paragraaf financiering moet inzicht geven in: de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. Onderstaand schema geeft hier invulling aan.

Bedragen x € 1.000

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	557	
De externe rentebaten (idem)	-276	-/-
Totaal door te rekenen externe rente		281
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	47	-/-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	196	-/-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-11	+/+
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-254
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		27
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		27 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

Bedrijfsvoering

Communicatie

We zetten diverse communicatiemiddelen in om inwoners en ondernemers te bereiken. Een aantal communicatiemiddelen hebben we verder ontwikkeld. Zo hebben we de vormgeving van het gemeentenuws in het Nieuwsblad voor Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland vernieuwd. Ook hebben we een gewijzigde opzet en vormgeving van de gemeentegids gerealiseerd.

Op het gebied van de digitale communicatiemiddelen hebben we de digitale toegankelijkheid van de website verder verbeterd zodat deze nu ook voldoet aan de eisen van de Europese Unie. Tot slot zijn we gestart met het ontwikkelen van een contentstrategie met als doel om de inzet van onze communicatiemiddelen aan te scherpen. De webcare activiteiten zijn door onvoldoende capaciteit niet tot ontwikkeling gekomen.

Inwoners betrekken

Communicatie levert een bijdrage aan de realisatie van projecten en beleid van andere afdelingen. Bij grote en/of gevoelige projecten is een omgevingsanalyse gemaakt, waarmee meer inzicht in de omgeving werd verkregen. Bij diverse projecten hebben we inwoners de gelegenheid gegeven om mee te denken via fysieke bewonersbijeenkomsten en/of via het online platform samen.enkhuizen.nl. Denk hierbij aan de Horecavisie, Omgevingsvisie of de woningbouwplannen in het gebied Florapark-Westeinde.

Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is een blijvend onderdeel van het werkveld. De communicatieadviseurs nemen deel aan de pool crisiscommunicatie van het Expertteam Bevolkingszorg van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Daarnaast worden de communicatieadviseurs via een beschikbaarheidspool ingezet voor lokale incidenten. In 2023 hebben de communicatieadviseurs geadviseerd bij diverse lokale en regionale crises en incidenten.

Personeel

Het functiehuis van de SED organisatie was aan onderhoud toe. Er zijn nieuwe functies beschreven en vastgesteld. Ook zijn functies geherwaardeerd. De onderhoudsronde is in 2023 afgerond. In het vernieuwde functiehuis staan nu weer logische loopbaanpaden. Dit is bevorderlijk voor de interne mobiliteit van medewerkers.

Het digitaliseren van processen is in 2023 doorgegaan. De meeste aanvragen, zoals ouderschapsverlof, zijn nu digitaal.

Landelijk is er nog steeds flinke krapte op de arbeidsmarkt. Er is daarom ingezet op het breder en beter voor het voetlicht brengen van onze bekendheid en aantrekkelijkheid als werkgever in de regio. We hebben de samenwerking met de West-Friesland academie en Werken in Noord-Holland-Noord voortgezet. Ook is ingezet op andere vacature teksten en aantrekkelijke vormgeving op social media. In 2023 is de nieuwe recruiter gestart. Zij zal zich onder meer richten op een betere arbeidsmarktcommunicatie.

De Westfriese gemeenten hebben gezamenlijk de externe inhuur aanbesteed. De procedure is dit jaar afgerond.

Facilitair

Het team facilitair heeft in 2023 voor het Hybride Werken een organisatievisie opgesteld. Alle werkplekken en ruimtes zijn gereed gemaakt voor het hybride werken. Daarbij is ook een start gemaakt met de verbetering van de beveiliging, zowel bij de gemeentehuizen als bij de overige locaties.

Het jaar 2023 stond vooral in het teken van dienstverlening waarbij dit tot uiting kwam in de diverse aanbestedingen waarbij ook duurzaamheid een belangrijk aspect was. Zo zijn er elektrische fietsen aangeschaft, wegwerpbekers vervangen voor porselein en een aanbesteding afval afgerond. De taken en verantwoordelijkheden van zowel leveranciers als uitvoerende collega's zijn meer afgebakend waardoor werkprocessen meer vanuit regie zijn ingevuld. Dit wordt in 2024 verder uitgewerkt. De servicedesk heeft als centraal facilitair meldpunt vele meldingen en vragen kunnen afhandelen, naast de nodige organisatie bij diverse evenementen zoals bijvoorbeeld de verkiezingen en Meester in je werkdag. Als centrale spil een voorbeeld als het gaat om dienstverlening en inspelen op de vraag van de klant.

ICT/Informatie

Het nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingswet is per 1 januari 2024 live gegaan met een nieuwe applicatie ten behoeve van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. In oktober 2022 is de applicatie in productie genomen en in 2023 verder geïmplementeerd. Samenwerken met de regio staat in deze oplossing centraal.

Eind 2022 is het nieuwe zaakstelsel Djuma succesvol geïmplementeerd. Het zaakstelsel is een belangrijke spin in het web in het digitaal afhandelen van de werkprocessen. Mede door de keuze voor dit stelsel is een belangrijke stap in de implementatie van informatie-gestuurd werken gezet en zetten we Djuma verder in ten gunste van automatisering.

Voor een efficiënte bedrijfsvoering en daarmee de digitale transformatie passen we, waar het kan, robotisering toe. Dit heeft als doel om handmatige, repeterende handelingen te automatiseren. In 2023 hebben we diverse succesvolle projecten gedraaid en is in 2023 een roadmap RPA (Robotic Process Automation) gemaakt waarbij we robotisering structureel inzetten bij het efficiënter en minder kwetsbaar maken van processen. In 2023 is ook een aantal medewerkers opgeleid tot RPA Developer. Na afronding van deze opleiding in 2024 zijn deze medewerkers in staat om zelf robots te ontwikkelen. Er zijn robots ingezet bij:

- Factureren voor de begraafplaats-administratie
- Verwerken aanvragen/intrekken/wijzigingen automatische incasso heffingen
- Aanvragen energietoeslag 2023, aangepast naar nieuwe zaakstelsel

Daarnaast zijn we gestart met het ontwikkelen van een robot voor ondersteuning bij WOZ-bezwaren die begin 2024 in productie wordt genomen.

De robots hebben in 2023 ruim 100 manuren werk "overgenomen", waarvan 60 uur bij belastingen en circa 40 uur bij de administratie van samenleving. Dit breiden we de komende jaren uit. Deze uren benutten we voor kwaliteitsverbetering.

In 2023 is meer grip en structuur aangebracht op de informatiehuishouding en het applicatielandschap van de SED inclusief de bijbehorende budgetten. In Q4 2023 zijn we gestart met het ontwikkelen van Informatiebeleid dat in 2024 na vaststelling een vervolg krijgt. Voor de implementatie van dit beleid hebben we een ICT kalender (roadmap) opgesteld tot 2030. Daarnaast is een visie ontwikkeld hoe SED om kan gaan met data en deze te gebruiken in verantwoording en sturing. Na vaststelling wordt deze ook verder geïmplementeerd in 2024.

P&C Cyclus / Financiën / Belastingen

In 2021 is op verzoek van de 3 raden gestart met het verbeteren en leesbaarder maken van de begroting. In de jaarstukken 2023 zijn de eerste verbeteringen te zien. De meest in het oog springende vernieuwing is het aantal programma's in de jaarstukken, Deze zijn teruggebracht naar drie programma's die een afspiegeling laat zien op welk wijze de aansturing van de SED organisatie plaatsvindt. Daarmee wordt de toegankelijkheid van de jaarstukken verbeterd en de aansturing van de te realiseren (bestuurlijke) doelen vergroot. Deze wijziging valt samen met de nieuwe collegeperiode.

De afdeling Financiën heeft de regie op de Planning en Controlcyclus verder versterkt. Binnen de formatie is ruimte vrijgespeeld om een coördinator P&C aan te stellen, waardoor er meer regie gevoerd wordt op het tot stand brengen van de P&C producten.

Inkoop

In 2023 hebben we meerdere Europese aanbestedingen gerealiseerd waaronder de aanbesteding voor de integrale opdracht voor accountantsdiensten voor de SED organisatie, de drie gemeenten, het Recreatieschap Westfriesland en het Afvalbeheer Westfriesland, de aanbesteding voor een aansprakelijkheidsverzekering voor de drie gemeenten, een goed werkgeverschapsverzekering voor de SED organisatie, de aanbesteding voor de opdracht tot uitvoering van een omgevingsvisie en gemeente brede omgevingsplannen.

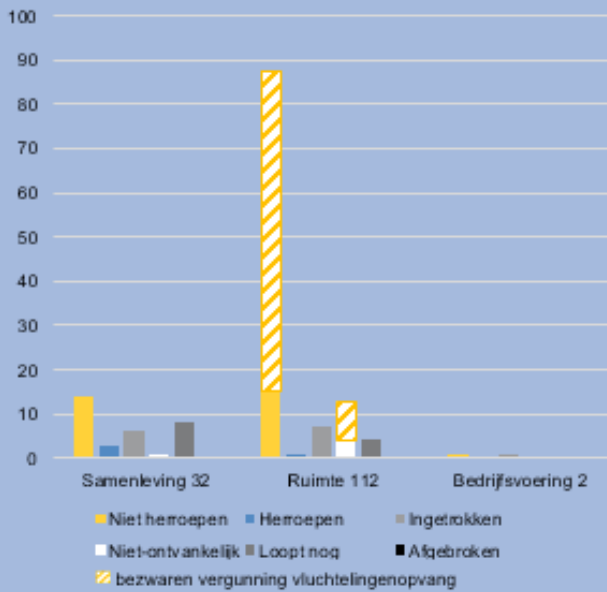
Daarnaast zijn er ook diverse meervoudig onderhandse aanbestedingen gestart en afgerond. Onder andere een aanbesteding voor het contracteren van externe deskundigheid op het gebied van bedrijfsgeneeskunde, een aanbesteding om op een efficiënte en effectieve wijze te kunnen voldoen aan de verplichting inzake de uitvoering van de jaarlijkse herwaardering van de woningen en niet-woningen en de uitvoering van processen in het kader van de Wet waardering onroerende zaken.

Inkoop voert elk kwartaal een spend-analyse uit die de Europese Drempel overschrijden. Dit met als doel om vanuit inzicht budgethouders te helpen de rechtmatigheid te vergroten.

Juridische zaken

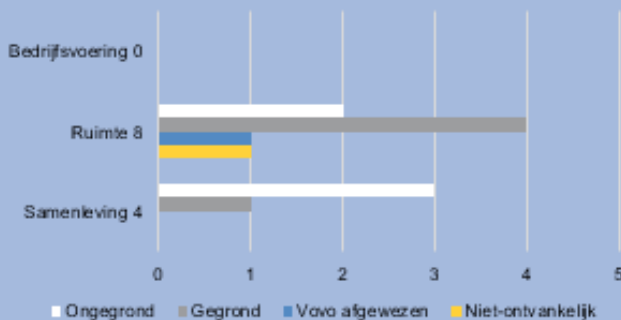

Behandelde bezwaarschriften totaal 146

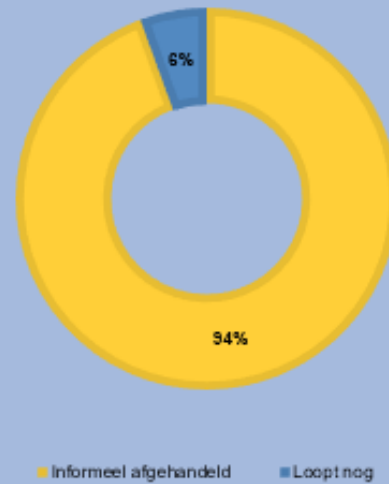
- 94,8% van de bezwaarzaken is binnen de wettelijke termijn afgehandeld. In 2022 was dat 84,1%, in 2021 96,5% en in 2020 70,4%
- 20,1% is binnen de LEAN-termijn afgehandeld. Dat was in 2022 59,1%, in 2021 8,1% en in 2020 22,2%
- Bij 9,4% van de bezwaarzaken voor het domein Samenleving is het besluit herroepen. In 2022 was dat 21,4%, in 2021 19,4% en in 2020 5,4%
- Bij 0,9% van de bezwaarzaken voor het domein Ruimte is het besluit herroepen. In 2022 was dat 8%, in 2021 7,1% en in 2020 0%

Beroepszaken 12

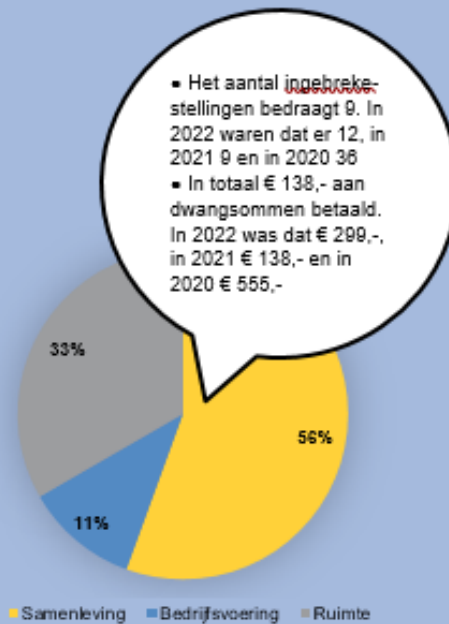
Gegrond: 41,7% van de beroepen is gegrond verklaard. Dat was in 2022 23,1%, in 2021 30%, en in 2020 15,4%

KLACHTEN 18

- Het aantal klachten is gedaald van 34 in 2022 naar 18 in 2023. In 2021 waren dat er 26 en in 2020 9
- Het aantal formeel afgehandelde klachten is gedaald van 3% in 2022 naar 0% in 2023. In 2021 was dat 0% en in 2020 11%

INGEBREKESTELLINGEN 9

Juridische Zaken

Bezwaarschriften

In 2023 is het aantal ingediende bezwaarschriften ten opzichte van 2022 gestegen van 49 in 2022 naar 138 in 2023. Van de 138 in 2023 zagen er 80 op dezelfde zaak. Deze bezwaren buiten beschouwing latende is het aantal ingediende bezwaarschriften gestegen van 49 in 2022 naar 58 in 2023. Er zijn in 2023 in totaal 146 bezwaarzaken behandeld. Hiervan is een deel reeds in 2022 binnengekomen en in 2023 afgehandeld.

Het aantal nieuwe bezwaarschriften voor het domein Samenleving is ten opzichte van 2022 nagenoeg gelijk gebleven. Het domein heeft in 2023 vaker ambtshalve bijzondere bijstand voor energietoeslag verleend. In 2023 zijn er daardoor 76,8% minder aanvragen om bijzondere bijstand voor energietoeslag ontvangen. Er zijn eveneens minder bezwaren over energietoeslag ingediend. Dat aantal is met tweederde gedaald.

Het aantal nieuwe bezwaarzaken voor het domein Ruimte is meer dan verviervoudigd. Doordat er 80 bezwaren zijn ingediend tegen dezelfde omgevingsvergunning is het aantal bezwaarschriften over vergunningen meer dan verzesvoudigd. Deze 80 bezwaren buiten beschouwing latende is het aantal bezwaarzaken met bijna 15% gedaald. Bij het domein Ruimte is het aantal aanvragen om een omgevingsvergunning ten opzichte van 2022 met 16% afgenomen. Het aantal verleende omgevingsvergunningen is ten opzichte van 2022 met 26,1% gedaald.

In 2023 is 20,1% van de bezwaarzaken binnen de LEAN-termijn afgehandeld. In 2022 was dat 59,1%. Deze daling komt doordat de 80 bezwaren over de vluchtelingenopvang niet binnen de LEAN-termijn zijn afgehandeld. Ook heeft het team Juridische Zaken in 2023 te maken gehad met een enorme stijging van het aantal af te handelen verzoeken op grond van de Wet open overheid (Woo). Dit heeft veel tijd in beslag genomen en daardoor heeft de afhandeling van de bezwaarschriften langer geduurd.

Beroepszaken

Het aantal afgehandelde beroepszaken is gedaald van 13 in 2022 naar 12 in 2023. In 2021 waren dat er 10 en in 2020 13. Een derde van de beroepszaken zag op het domein Samenleving. In 2022 en 2021 zagen alle beroepszaken op het domein Ruimte.

Klachten

In 2023 is het aantal klachten gedaald van 34 in 2022 naar 18 in 2023. Het aantal klachten voor het domein Samenleving is met bijna 80% afgenomen en voor het domein Ruimte met meer dan 30%. In het algemeen zien we de tendens dat informeel geen oplossing kan worden gevonden of dat klagers geen genoeg nemen met een informele afhandeling.

Bij de Nationale Ombudsman zijn er 8 klachten behandeld. In 2022 waren dat er 6, in 2021 13 en in 2020 9. Alle 8 klachten zijn afgedaan met een doorverwijzing of het geven van meer informatie.

Ingebrekestellingen

Het aantal ingediende ingebrekestellingen in 2023 bedraagt 9. In 2022 waren er 12 ingebrekestellingen ingediend waarvan er 5 voor de afdeling Financiën waren. De ingebrekestellingen voor de afdeling Financiën zijn in 2023 niet bij het team Juridische Zaken binnengekomen en worden niet meer meegeteld. Die 5 ingebrekestellingen voor Financiën buiten beschouwing latende is het aantal ingebrekestellingen gestegen van 7 in 2022 naar 9 in 2023. Bij 2 van de 9 ingebrekestellingen was een dwangsom verschuldigd.

AO / IB

In 2023 wordt de rechtmatigheidsverantwoording voor het eerst door het dagelijks bestuur afgegeven. Deze rechtmatigheidsverantwoording is in samenwerking met de accountant tot stand gekomen.

In 2023 zijn er opnieuw stappen gemaakt met betrekking op de interne beheersing. Door Verbijzonderde Interne Controle (VIC) wordt er getoetst op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de (financiële) beheershandelingen.

De diverse processen in het sociaal domein (subsidieverstrekking, leerlingenvervoer en schuldhulpverlening) zijn nieuwe VIC's opgesteld en uitgevoerd.

De interne beheersing voor de onderdelen vastgoed en havendienst hebben in 2023 veel aandacht gehad waardoor het proces door middel van VIC zijn getoetst.

Paragraaf bedrijfsvoering Rechtmatigheid

Inleiding

In deze paragraaf bedrijfsvoering geeft het college vanaf het verslagjaar 2023 een toelichting ten aanzien van onderwerpen die de rechtmatigheid raken. Er wordt aangegeven hoe de beheersing is vormgegeven en er is een nadere toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. Ook wordt aangegeven welke maatregelen zijn of worden genomen om verbeteringen aan te brengen om het rechtmatig handelen in de toekomst afdoende in processen te waarborgen.

Verantwoordingsgrens en rapportagegrens

In de financiële verordening 2023 heeft de raad de Verantwoordingsgrens vastgesteld op 3% van de totale lasten. De rapportagegrens is vastgesteld op € 100.000. Dat wil zeggen dat in de paragraaf bedrijfsvoering de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader worden toegelicht. In de Rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het college over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de gemeente Enkhuizen. Voor 2023 is deze grens afgerond € 2,5 miljoen.

Organisatie

Om tot een rechtmatigheidsverantwoording te komen onderzoekt het college onder meer de opzet, bestaan en werking van de processen. De manier waarop dit onderzoek wordt uitgevoerd wordt jaarlijks beschreven in het IC-VIC-plan (waarbij IC staat voor Interne Controle en VIC voor Verbijzonderde Interne Controle). De beheersing van de bedrijfsvoering is ingericht langs het model van de 'three lines of defence':

1. Interne controlemaatregelen worden belegd in de lijnorganisatie. Dit zijn interne beheers-/controlemaatregelen die zijn ingericht in processen;
2. Interne controlefuncties/functionarissen die het lijnmanagement ondersteunen;
3. Verbijzonderde interne controle die de werking van de eerste en tweede lijn controleert (team concern control). In 2023 werken de processen nog niet optimaal volgens het model van de 'three lines of defence', hierdoor zijn er meer gegevens gerichte werkzaamheden nodig.

De verbijzonderde interne controle (3e verdedigingslinie) is een aanvulling op de reguliere interne controle (2e verdedigingslinie), in die zin dat een objectief oordeel gegeven wordt over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersingsmaatregelen (1e verdedigingslinie). De focus ligt hierbij op de processen met de grootste (financiële en maatschappelijke) risico's, zoals opgenomen in het IC-VIC plan.

Het IC-VIC plan is in 2023 uitgevoerd en de resultaten van de werkzaamheden zijn aangeboden voor het controledossier van de accountant.

Uitkomsten van het onderzoek

Begrotingscriterium

Bij de toetsing op het begrotingscriterium wordt vastgesteld of alle begrotingsafwijkingen passen binnen het kader van de door de Raad vastgestelde begroting.

Er is sprake van begrotingsonrechtmatigheden wanneer:

- de door de Raad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten zijn overschreden,
- de door de Raad vastgestelde budgetten voor wat betreft de investeringsbudgetten zijn overschreden,
- toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves niet door de Raad zijn vastgesteld,
- bij overschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten de overschrijdingen niet tijdig zijn gemeld aan de Raad,
- bij lagere of hogere baten dan begroot deze mutaties niet tijdig zijn gemeld aan de Raad.

In de, op 27 februari, vastgestelde financiële verordening is vastgelegd dat overschrijding en overschrijding van de baten alsmede overschrijding van de lasten die zich voordoen na de laatste bestuursrapportage nader worden toegelicht in de verschillenverklaring van de jaarrekening. Daarmee wordt de Raad bij de jaarrekening tijdig geïnformeerd over deze afwijkingen.

Bevindingen

De volgende afwijkingen groter dan de rapportagegrens zijn geconstateerd:

	Omschrijving	Bedrag	Conform afspraak beschouwd als acceptabel Ja/Nee
1a	Overschrijding lasten programma Een onderbouwing van de overschrijding zijn terug te vinden in de programma verantwoording.	€ 0	
1b	Overschrijding investeringsbudgetten	€ 0	
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	€1.473	ja
3	Overschrijding van baten en/of overschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat zijn gemeld.	€ 0	
	<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	€ 1.473	
4	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf door de raad vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd.	€ 1.473	
5	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden.	€ 0	

Toelichting op het resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaardencriterium wordt onderzocht of de wijze van besteding en inning van gelden voldoet aan de financiële regels zoals opgenomen in de regelgeving die is opgenomen in het normenkader. In 2023 zijn voor de gemeente Enkhuizen de volgende processen onderdeel geweest van de verbijzonderde interne controle: Burgerzaken, Factuur controle, Inkoop en EU Aanbesteding, Belastingen en heffingen, Opbrengsten vastgoed, Personeelskosten, Omgevingsvergunningen, Jeugdhulp, WMO, Participatie en inkomens ondersteuning, Subsidie verstrekkingen en Subsidie inkomsten

Bevindingen

Hieronder is een overzicht opgenomen van de geconstateerde afwijkingen per proces en de maatregelen die genomen worden om dergelijke onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen.

Proces c.q. onderwerp	Omschrijving onrechtmatigheid	Bedrag	Toelichting en Maatregelen om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen
Inkoop en EU aanbestedingen (Spendanalyse)		€ 125	Het contract inhuur liep per 1 mei 2023 af, ivm regionale aanbesteding heeft het proces langer gelopen. Vanaf 1 feb 2024 nieuw contract
Totaal bedrag onrechtmatigheden		€ 125	

Overige onderwerpen in het kader van het voorwaardencriterium

Wet Fido

De kadernota rechtmatigheid geeft een stellige uitspraak dat niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Er zijn bij de gemeente Enkhuizen in 2023 geen niet-financiële onrechtmatigheden in het kader van de wet FIDO geconstateerd.

Onroerende zaak transacties en staatssteun

De gemeente heeft geen onroerende zaak transacties

Wet normering Topinkomens

De wet WNT is gevolgd en nadere toelichting vindt u in de jaarrekening

Bevindingen

Er zijn met betrekking tot deze onderwerpen geen onrechtmatigheden geconstateerd.

M&O criterium

In de notitie Beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik van 1 augustus 2023 staan de uitgangspunten om het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik zo laag mogelijk te hebben,

te voorkomen te bestrijden of te detecteren. De notitie beschrijft de waarborgen ter voorkoming of vermindering van het risico op misbruik en oneigenlijk gebruik, de uitgangspunten voor het M&O beleid en de verantwoordelijkheden binnen de organisatie. Vervolgens gaat de notitie in op de risicogebieden in de verschillende domeinen. Deze risico's worden door middel van een periodieke inventarisatie geactualiseerd en er wordt geïventariseerd of een risico zich heeft voorgedaan. De notitie gaat verder in op de maatregelen die genomen zijn in het kader van de Algemene verordening Gegevensbescherming, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), ondermijning en de Wet bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB).

Bevindingen

Tijdens het uitvoeren van de interne controles en verbijzonderde interne controles over 2023 zijn de betrokken processen getoetst. Deze toetsing heeft niet geleid tot feitelijke constatering van wat betreft misbruik, oneigenlijk gebruik of fraude met betrekking tot de inzet en aanwending van gemeentelijke middelen.

Monitor rechtmatigheidsverantwoording:

		Bedrag
A	Resterend Saldo begrotingsonrechtmatigheden	€ 1.473
B	Saldo onrechtmatigheden voorwaarden criterium	€ 125
C	Saldo onrechtmatigheden Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0
	Totaal rechtmatigheidsfouten (A+B+C)	€ 1.598
	Verantwoordingsgrens: 3% van afgerond € 80,4 miljoen	€ 2.415

Frauderisico

Er zijn geen concrete aanwijzingen of vermoedens dat zich fraudes hebben voorgedaan in het afgelopen boekjaar.

Verbonden partijen

Gemeenten brengen steeds meer taken onder bij verbonden partijen. Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat een gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Voor het adequaat invullen van de toezichthoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft, en de financiële positie van de verbonden partijen. In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. De paragraaf Verbonden partijen beperkt zich tot het geven van een totaalbeeld van de participaties in de verbonden partijen. Vervolgens wordt per verbonden partij enkele specifieke informatie gegeven.

	rekening 2022	begroting 2023	rekening 2023
Gemeenschappelijke regelingen:			
SED organisatie	13.923	13.801	15.120
SSC DeSom (ICT)	884	826	946
Westfries Archief	153	160	170
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	17	68	62
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.216	1.239	1.239
Recreatieschap Westfriesland	108	117	117
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	729	1.144	1.214
WerkSaam Westfriesland	1.009	1.136	1.044
Afvalbeheer Westfriesland	5	5	6
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	466	470	470
Archeologie Westfrieze gemeenten	34	23	33
Deelnemingen:			
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	n.v.t.	45	44
HVC Groep	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Alliander NV	-	-	-
	18.544	19.034	20.464

Ontwikkelingen

Ten opzichte van 2022 hebben zich geen belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. Er zijn geen verbonden partijen opgeheven en er zijn geen nieuwe verbonden partijen bijgekomen.

Gemeenschappelijke regelingen

SED organisatie				
Gerelateerd aan programma	1. Bestuur en dienstverlening			
Vertegenwoordiging	Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.			
Doel / openbaar belang	De SED organisatie werkt aan een prettige woon- werk- en leefomgeving. Zij staat voor goede dienstverlening aan de inwoners en ondernemers en een krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.			
Activiteiten en ontwikkelingen	De organisatie is in ontwikkeling. Afgelopen jaar heeft de focus op dienstverlening gelegen en is er, onder andere, gewerkt aan het verbeteren van de P&C cyclus, het afronden van de HR 21 onderhoudsronde, arbeidsmarktcommunicatie en mobiliteitsbeleid. Daarnaast blijven er nieuwe grote vraagstukken op onze gemeenten afkomen, zoals duurzaamheid, energietransitie, de woningopgave, de spreidingswet en de blijvende druk op het sociale domein. Dat in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt, die maakt dat de invulling van vacatures en het vinden van specialistische inhuurkrachten lastig is, maakt dat er meer werk ligt dan er formatie beschikbaar is en dat de werkdruk onverminderd hoog wordt ervaren. Daardoor geeft de krapte op de arbeidsmarkt een opwaartse financiële druk op de kosten van personeel en dus op de begroting van de SED.			
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen. 			
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 0	€ 13.219.000	€ 0	€ 17.966.000	€ 0

SSC DeSom (ICT)				
Gerelateerd aan programma	1. Bestuur en dienstverlening			
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur			
Doel / openbaar belang	De deelnemers en WerkSaam ondersteunen met ICT-voorzieningen en deze voorzieningen steeds beter afstemmen op de behoefte van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.			
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 zijn de bevindingen van het project Stip op de horizon opgeleverd. Deelnemers hebben aangegeven dat de DeSom-gemeenten wel degelijk een gezamenlijk stip op de horizon hebben als het gaat om de samenwerking op ICT maar dat deze samenwerking een wezenlijk andere invulling zal moeten krijgen dan de huidige. Om hier invulling aan te geven is een vervolgopdracht vastgesteld waarin de hoofden bedrijfsvoering samen met WerkSaam en DeSom invulling hebben geven aan een nieuwe koers. Deze nieuwe koers 'DeSom 2.0' is vertaald in flexibel dienstverleningsconcept en business plan waarbij de deelnemers een keuze kunnen maken uit een of meerdere diensten. Hiermee is een nieuw perspectief geschetst voor de samenwerking die nu verder uitgewerkt kan worden .			
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Cyberaanvallen en/of cybercriminaliteit; • Geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen; • Incompliancy door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers; • Ontvlechting van WerkSaam WF; • Beëindigen van contracten met onze leveranciers; • Tijdsige invulling van vacatures en werving geschikt personeel. 			
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 235.000	€ 4.538.000	€ 111.000	€ 4.429.000	-/- € 50.000

Westfries Archief	
Gerelateerd aan programma	1. Bestuur en dienstverlening
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Doel / openbaar belang	Goed informatiebeheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen. Informatie van nu is ook na vele jaren nog waardevol. Als historische bronnen maken ze deel uit van het cultureel erfgoed van ons land. Het Westfries Archief heeft daartoe drie

kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:

- Het ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden;
- Informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen;
- Beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie

Activiteiten en ontwikkelingen

Het huidige beleidsplan loopt in 2023 af en veel van de gestelde doelen zijn behaald. Enkele, zoals het grootschalige project van de digitalisering van de bouwvergunningen en de verbouwing van het Depot op de begane grond zullen nog doorlopen in 2024/5. Eind 2023 zal een nieuw beleidsplan voor de komende jaren worden aangeboden aan het algemeen bestuur. De doelstellingen daarvan zijn nog niet allemaal bekend maar het ligt voor de hand dat een doorontwikkeling van het eDepot en verdere digitalisering van de collectie daar een onderdeel van zullen uitmaken. Evenals het succesvolle educatieve programma en de samenwerking met de musea, bibliotheken, historische verenigingen en archeologie. Ontwikkelingen:

1. De archiefwet zal naar verwachting worden gewijzigd waardoor archieven van overheden na 10 jaar openbaar worden (is nu 20 jaar) en in beheer overgedragen aan het Westfries Archief. Dit zal een inhaalslag en grote toename in opslag en beheer met zich meebrengen, waarbij het WFA ook meer betrokken zal zijn bij advisering van gemeenten en deelnemende GR'en;
2. De depots van het WFA beginnen vol te raken. Aan de hand van nieuwe berekeningen is een inschatting gemaakt van de aanwas in de komende jaren. Uit deze berekeningen blijkt dat maatregelen noodzakelijk zijn. Om de capaciteit van de depots te vergroten zonder significante wijzigingen aan het gebouw aan te brengen zal het depot op de begane grond in 2024 voorzien worden van verrijdbare stellingen;
3. In de regio Westfriesland bevindt zich ruim 660 meter bouwvergunningen die zich in de depots bij het Westfries Archief bevinden of daar binnenkort naar worden overgebracht. In 2021 heeft het Westfries Archief een aanbesteding doorlopen

Risico's	<p>waarbij alle bouwdoSSIers uit de periode 1902 tot 2010 met een totaal van 660 meter zal digitaliseren. Het Westfries Archief coördineert en regisseert dit 4 jaar durende project. Financiering van dit project gebeurt, conform het besluit van het AB, met inzet van de bestemmingsreserve aangevuld met een deel van het reguliere budget. De bouwdoSSIers die nog niet in aanmerking komen voor overbrengen ten tijde van de start van het project belasten we door aan de gemeenten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taakuitvoering bij langdurige uitval personeel; • Diefstal of verlies van cultureel erfgoed wegens calamiteit; • Storingen in de klimaatbeheersing van de fysieke depots; • Leveranciersrisico digitalisering en restauraties; • Sterke verhoging van energiekosten; • Vertrek van huurders depotruimte • Vretrek van medewerkers met specialistische kennis • Storingen van het digitale archiveringssysteem 				
	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 386.000	€ 204.000	€ 300.000	€ 398.000	€ 73.000	

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)	
Gerelateerd aan programma	1. Bestuur en dienstverlening
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Doel / openbaar belang	Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 is verder invulling gegeven aan de uitwerking van de drie focuspunten van het Pact van Westfriesland; versnellen woningbouw, innovatie in de zorg en nieuwe energie. Om een goede verbinding met de maatschappelijk partners tot stand te brengen en te houden is gewerkt met een netwerkregisseur. Verder is in 2023 voor het eerst een regio dag georganiseerd. Alle colleges B&W van de 7

gemeenten van Regio Westfriesland kwamen op deze dag naar het gemeentehuis van Opmeer voor hun reguliere overleggen (VVRE, Madivosa en ABZ) en een gezamenlijk lunchprogramma. Deze werkwijze is goed bevallen en draagt bij aan het versterken van de Westfriese samenwerking. Ook in 2024 worden een aantal regiodagen georganiseerd.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord				
Gerelateerd aan programma	2. Ruimte			
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur			
Doel / openbaar belang	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.			
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 werkte de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, naast de reguliere taken op het gebied van crisis- en risicobeheersing, aan zeven organisatiebrede trajecten die gericht zijn op het versterken en toekomstbestendig maken van de organisatie: <ul style="list-style-type: none"> • Coronavirus en taakstelling • Nieuwe crisistypen • Veranderopgave brandweer • Omgevingswet • Veilig leven • Zorg en Veiligheid • Ambulancezorg 			
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst, • langdurige uitval, • IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.), • tekort ambulanceverpleegkundigen, • materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten • aanbestedingsclaim. 			
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 6.756.000	€ 41.948.000	€ 5.333.000	€ 42.613.000	-/- € 850.000

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)				
Gerelateerd aan programma	2. Ruimte			
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur			
Doel / openbaar belang	Het ABWF is een gemeenschappelijke regeling waarin de zeven Westfriese gemeenten afstemming op het gebied van afvalinzameling, contractmanagement HVC en aandeelhouderszaken beogen. Het ABWF is eigenaar van en verantwoordelijk voor de voormalige stortplaats te Westwoud.			
Activiteiten en ontwikkelingen	In opdracht van het ABWF heeft Buiten OrganisatieAdvies de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst met HVC uitgevoerd. In 2023 zou besluitvorming plaatsvinden omtrent de voormalige vuilstort. Om dit proces zorgvuldig vorm te geven is besluitvorming opgeschoven naar 2024 en de expertise van een extern bureau ingeroepen om een nieuw nazorgplan op te stellen en een herberekening uit te voeren op de bestaande voorziening.			
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning (geen eigen huisvesting en personeel) • Stortplaats Westwoud 			
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 39.000	€ 1.592.000	€ 46.000	€ 1.592.000	€ 7.000

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord				
Gerelateerd aan programma	2. Ruimte			
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur			
Doel / openbaar belang	De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord.			
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 werkte de Omgevingsdienst NHN, naast de reguliere milieutaken, aan een vijftal organisatiebrede trajecten die gericht zijn op het versterken en toekomstbestendig maken van de organisatie. <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoerings- en handavingsstrategie 2024-2027 (gereed: wordt begin 2024 vastgesteld) • Nieuw zaakstelsel • Omgevingswet • Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (het verbeterplan om te gaan voldoen aan de robuustheidscriteria per 2026 moet voor 1 april 2024 gereed zijn) • Versteving bedrijfsvoering 			

Risico's					<ul style="list-style-type: none"> • Claims; • Datalek van geregistreerde gegevens; • Aanbestedingsrisico's; • Projecten ten laste van het rekeningresultaat.
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat	
€ 4.841.000	€ 5.494.000	€ 4.188.000	€ 5.37.000	€ 1.742.000	

Recreatieschap Westfriesland	
Gerelateerd aan programma	2. Ruimte
Vertegenwoordiging	Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.
Doel / openbaar belang	Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 bestond het Recreatieschap Westfriesland 50 jaar, dit is gevierd met een feest. Verder zijn er regionaal verschillende projecten uit het uitvoeringsprogramma horende bij het Natuur- en Recreatieplan uitgevoerd. Zo was in 2023 de afronding van het project Kwaliteitsimpuls van het recreatieterrein De Hulk nabij Hoorn. Ook noemenswaardig zijn kleinere projecten als een biodiversiteitsproject in het Egboetswater, een nieuwe wandelverbinding bij het voedselbos in het Streekbos en de 'beleeflaag' op het Streekpad over de Westfriese Omringdijk. In 2023 zijn de bestaande terreinen die het schap beheert goed bezocht. Het schap merkt dat het toenemende gebruik ook een keerzijde heeft. Er kan een punt komen dat de gebieden de druk niet meer aankunnen. Dat kan leiden tot negatieve gevolgen voor de beleving en kwaliteit voor de recreanten maar ook voor de natuurwaarden in de gebieden. Om dat voor te zijn is er in 2023 is gestart met de voorbereidingen voor een nieuwe recreatievisie.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte; • Beëindigen overeenkomst door verhuurders en/of verpachters; • Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling, • Imagoschade

- Gevolgen van klimaatverandering;
- Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 1.765.000	€ 1.238.000	€ 1.675.000	€ 302.000	€ 29.000

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Gerelateerd aan programma

Vertegenwoordiging

Doel / openbaar belang

3. Samenleving

Lid van het algemeen bestuur

De basistaken (uniformdeel) van GGD Hollands Noorden zijn: Kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van de inwoners, het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners), uitvoering van infectieziektebestrijding en uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken voert de GGD levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedspreekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.

Activiteiten en ontwikkelingen

Vanuit Gezond Opgroeien heeft de GGD in 2023 diverse activiteiten verricht op het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Zorg op maat, opereren in netwerkverbanden en sterkere positionering als adviespartner. Daarnaast is er aandacht voor oudere en ouder wordende inwoners. Hiervoor heeft de GGD ondersteuning geboden aan gemeenten bij toekomstbestendig maken van ouderenbeleid. Een gezonde leefomgeving nodigt uit tot gezond gedrag en kent zo min mogelijk risico's voor de gezondheid. De leefomgeving hangt samen met nieuwe uitdagingen en kansen voor de toekomst, zoals: klimaatverandering, vergrijzing, individualisering, slimme technologie en nieuwe vormen van mobiliteit.

Hierbij is ook aandacht voor de preventie en bestrijding van infectieziekten.

Risico's

- Verbetering basispakket JGZ;
- Ziekteverzuim JGZ;
- Hogere instroom veilig Thuis;
- Informatiebeveiliging en privacybescherming;
- Compensatie cao-gebonden loonstijgingen
- Kostenstijgingen.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
-/- € 1.951.000	€ 25.057.000	€ 2.110.000	€ 23.835.000	€ 761.000

Archeologie Westfriese Gemeenten

Gerelateerd aan programma

2. Ruimte

Vertegenwoordiging

Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang

Archeologie West-Friesland (AWF) is onze gecertificeerde instelling die verantwoordelijk is voor het (laten) doen van archeologische opgravingen op het land en in het water zoals dit is vastgelegd in de Omgevingswet.

Activiteiten en ontwikkelingen

Archeologie West-Friesland geeft als certificaathouder advies. Door middel van een quickscan beoordelen zij of en zo ja, in welke mate archeologisch onderzoek nodig is. Vervolgens voeren zij dit onderzoek uit of voeren zij de monitoring op het onderzoek uit. Zo wordt ervoor gezorgd dat bij een opgraving de verrichte handelingen en aangetroffen archeologische vondsten worden gedocumenteerd, de vondsten worden geconserveerd en een rapport wordt opgesteld waarin de resultaten van de handelingen zijn beschreven. Naast advisering en uitvoering draagt Archeologie West-Friesland bij aan gemeentelijke beleidsontwikkeling en verzorgt zij publieksactiviteiten en pr.

WerkSaam Westfriesland

Gerelateerd aan programma

3. Samenleving

Vertegenwoordiging

Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang	WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriesse gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Als werk (nog) niet mogelijk is, verstrekt WerkSaam een bijstandsuitkering.				
Activiteiten en ontwikkelingen	WerkSaam heeft verder gewerkt aan het beleidsplan 2022-2025 zoals vastgesteld na zienswijze van de gemeenteraad. Verder speelt WerkSaam in op actuele politieke ontwikkelingen en is WerkSaam gestart met het project WerkSaam 2028.				
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling Toegevoegde Waarde • Bijdrage GR sluit niet aan op ontwikkelingen van het Gemeentefonds; • Uitvoeringstaken Wet Inburgering • Externe factoren, zoals cyberaanvallen 				
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat	
€ 9.386.000	€ 15.738.000	€ 10.045.000	€ 11.448.000	€ 1.696.000	

Deelnemingen

Ontwikkelbedrijf NHN	
Gerelateerd aan programma('s)	1. Bestuur en dienstverlening
Doel / openbaar belang	Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord. Het ontwikkelingsbedrijf heeft vier pijlers binnen haar meerjarenprogramma: <ul style="list-style-type: none">• Ondersteuning MKB• Regionale promotie• acquisitie• projecten ter stimulering van regionale economie

BNG Bank	
Gerelateerd aan programma('s)	1. Bestuur en dienstverlening
Doel / openbaar belang	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Activiteiten en ontwikkelingen	De BNG heeft zich gecommitteerd om bij te dragen aan het nationale Klimaatakkoord en aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van Parijs. De bank ontwikkelt en stimuleert innovatieve duurzame verdienmodellen. Dankzij haar toprating kan de bank tegen lage tarieven geld lenen op de internationale geld- en kapitaalmarkt, en dit geld vervolgens tegen lage prijzen uitlenen aan klanten. Het fundingbeleid blijft onveranderd gericht op permanente toegang tot de geld-en kapitaalmarkt voor de gewenste looptijden en volumes tegen zo laag mogelijke kosten.
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 130.650 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

Alliander NV	
Gerelateerd aan programma('s)	2. Ruimte

Doel / openbaar belang	Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren, bereiden ze zich voor op een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Stede Broec heeft aandelen in Aliander, waarvan de dividend op Algemene dekkingsmiddelen wordt ontvangen.
Activiteiten en ontwikkelingen	Het jaar 2023 is voor Alliander financieel positief afgesloten. Tegelijk blijft er sprake van een forse financieringsbehoefte gelet op de gigantische investeringsopgave waar Allaiander de komende jaren voor staat. Voor het vijfde achtereenvolgende jaar investeerden Alliander met ruim € 1,4 miljard weer meer dan het jaar daarvoor in de verbouwing van de energienetten. Het tempo waarmee Alliander de grootschalige aanleg en verzwaring van elektriciteitsnetten verder kan opvoeren, loopt tegen grenzen aan. Door de drukte op het elektriciteitsnet betekent dit onder andere dat er nog zeker tien jaar files op het net zijn.
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 124.198 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

HVC Groep	
Gerelateerd aan programma('s)	2. Ruimte
Doel / openbaar belang	HVC is een afval- en energiebedrijf met zowel publieke als commerciële activiteiten op het gebied van afval en energie. Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met een looptijd van 6 jaar (1 januari 2020 tot 1 januari 2026). Eveneens heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Aan het aandeelhouderschap is een ballotageovereenkomst verbonden waarin onder meer geregeld is dat het brandbaar afval afgestaan moet worden en de gemeente, samen met de andere aandeelhouders, garant staat voor een deel van de leningen.
Activiteiten en ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Met woningcorporaties en woningeigenaren gebouwen van aardgas afhalen en aansluiten op een warmtenet.

Financieel belang

- Met zon- en windprojecten duurzame stroom opwekken.
- Bronscheiding verbeteren

De gemeente heeft als aandeelhouder 30 aandelen voor een totaal van € 1.400.

Grondbeleid

Visie

De vigerende Nota Grondbeleid is uit 2016. Tezamen met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 geeft dit aanleiding om in 2024 een nieuwe Nota Grondbeleid en een aanvullende Nota Kostenverhaal te gaan opstellen.

Beleidsverantwoording

Over grondexploitaties wordt op verschillende manieren verantwoording afgelegd:

1. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de Raad, het College en de SED zoals beschreven in de Nota Grondbeleid.
2. De projecten doorlopen de algemene fasen in gebiedsontwikkelingen (initiatief, haalbaarheid en realisatie, waarbij in principe per faseovergang verantwoording over de af te sluiten fase en toestemming voor de volgende fase wordt gevraagd aan het College en/of Raad.
3. Verantwoording in de P&C cyclus.
4. Tussentijdse college & raadinformatie en besluiten bij majeure afwijkingen op de kaders

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

Vanuit Omgevingswet worden ook enkele regels voor het grondbeleid geactualiseerd. De grootste wijziging is dat het mogelijk wordt om een gebied "organisch" te kunnen ontwikkelen onder een grondexploitatie zonder 'eindtijd'. Dit kan een optie zijn als er vooraf nog veel onzekerheden bestaan over concrete planinvullingen.

Parameters 2024

De hierna weergegeven parameters voor kosten- en opbrengstenstijging worden jaarlijks geëvalueerd en herijkt. De parameters zijn bepaald aan de hand van de *Outlook Grondexploitaties 2024* van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Daarnaast vindt afstemming plaats met omringende gemeenten.

SED JR 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kostenstijging	4%	3%	3%	2%	2%
Inkomstenstijging	1,5%	2%	2%	2%	2%

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de parameters voor kostenstijging nog steeds hoger en die voor inkomstenstijging lager dan gebruikelijk, maar wel minder afwijkend dan vorig jaar.

Bovenstaande conjuncturele ontwikkelingen hebben vervolgens negatieve invloeden op het exploitatieresultaat van de grondexploitaties. Grondexploitaties die qua uitvoering nog moeten starten (b.v. Gommerwijk West West) en waar de meeste kosten en inkomsten nog gerealiseerd moeten worden hebben hier het meeste last van. Grondexploitaties die richting afsluiting gaan (Schepenwijk) zijn hier vervolgens minder gevoelig voor.

Rentevoet

De rentevoet is aangeleverd door financiën en is berekend op basis van de verhouding eigen- en vreemd vermogen, conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). De rentevoet komt hiermee op 0,93% voor Enkhuizen.

Ontwikkelingen

Ter informatie, binnen de gemeente spelen de volgende grotere (faciliterende) projecten en ontwikkelingen (waarover op andere plekken dan in deze paragraaf verantwoording over wordt afgelegd):

- Zilverstraat/Hoogstraat: dit betreft de herontwikkeling van een binnenstedelijke locatie. In 2021 zijn door de Raad de (financiële) kaders vastgesteld. In 2022 is het project succesvol aanbesteed. In 2023 is de koop-ontwikkelovereenkomst ondertekend met de beoogde ontwikkelaar. Deze zal vervolgens starten met de verdere planuitwerking.
- Nijevoert (Westeinde): dit betreft het Enkhuizer deel van een volgende integrale woonwijk op de grens met Stede Broec (aldaar Florapark geheten). De gemeente Enkhuizen heeft geen grondpositie in deze ontwikkeling. Het project bevindt zich na de ondertekening van een intentieovereenkomst en de vaststelling van het ambitiesdocument in de haalbaarheidsfase waarin samen met de marktpartijen onderzocht wordt hoe deze toekomstige 'intergemeentelijke' woonwijk integraal ontwikkeld kan worden.

Strategische gronden

De gemeente heeft geen strategische gronden meer in haar bezit.

Prognose resultaten

De gemeente Enkhuizen kende in 2023 twee lopende grondexploitaties:

Gommerwijk West West

Gommerwijk West-West (Gww) is de eerst volgende grote nieuwbouwwijk met circa 510 woningen. Een fors deel van het plangebied is in eigendom van de gemeente. Het overige is in particulier bezit. Om grip op de gewenste ontwikkeling te houden is in 2021 de wet voorkeursrecht gemeenten (WvG) gelegd op de gronden in het plangebied.

Op 21 juni 2022 is het uitwerkingsbestemmingsplan met exploitatieplan voor de gehele wijk vastgesteld door de raad en vormen de inhoudelijke en financiële kaders voor de beoogde ontwikkeling. Te samen met deze twee plannen heeft de raad op 21 juni 2022 ook de bijbehorende (gemeentelijke) grondexploitatie vastgesteld en geopend.

Tegen de vaststelling van het uitwerkingsbestemmingsplan en het exploitatieplan i.c. het raadsbesluit van 21 juni 2022 is beroep ingesteld bij de Raad van State. Op 15 december 2023 is de zitting geweest en de uitspraak wordt begin het jaar 2024 verwacht. Deze periode van beroep wordt niet stilzwijgend afgewacht, maar wordt benut voor de oriëntatie van de te volgen ontwikkelstrategie voor de realisatie (welke grondeigenaar of partij gaat welke rol op zich nemen in de daadwerkelijke uitvoering). Het eerder genoemde 'Didam-arrest' (mededinging) is daarbij voor de gemeente een belangrijk aandachtspunt. In het plangebied hebben twee samenwerkende projectontwikkelaars een grondpositie. Op 20 december 2023 is door het college met deze projectontwikkelaars een Intentieovereenkomst (IOK) aangegaan. Dit, om de haalbaarheid van de realisatie te (laten) onderzoeken overeenkomstig het concessiemodel. Dit houdt o.a. dat de gemeente op termijn haar grondeigendommen in Gww verkoopt aan deze projectontwikkelaars. Deze voorgenomen grondverkoop is alvast op 2 januari '24 met een publicatie kenbaar gemaakt. Hierop heeft een andere projectontwikkelaar gereageerd en aanhangig gemaakt bij de kort geding rechter of er al dan niet voor de grondtransactie alsnog

een openbare aanbesteding georganiseerd moet worden. De zitting is gepland op 15 februari 2024.

Volledigheidshalve merken wij op dat er nog twee beroepen bij de Raad van State in behandeling zijn over het niet toestaan van het vestigen van een geitenhouderij aan de Elzenburg. Deze locatie is in nabijheid van de beoogde woonwijk. In 2023 heeft de Raad van State in het voordeel van de gemeente Enkhuizen besloten. Er komt geen geitenhouderij.

De halverwege 2022 geopende grondexploitatie kent een positief resultaat. Hangende het beroep bij de Raad van State op het exploitatieplan, waarvan de grondexploitatie grotendeels een afgeleide is, is voor deze actualisatie vanuit de jaarrekening 2022 en 2023 de grondexploitatie alleen geactualiseerd op de nieuwe rekenparameters, fasering en de gemaakte boekwaarden (plankosten) in 2022 en 2023.

Tot slot, het (project brede) exploitatieplan dient eveneens formeel ten minste één keer per jaar te worden herzien, afhankelijk echter nog van het hangende beroep bij de Raad van State. Een herziening van het exploitatieplan kan leiden tot een hogere of lagere exploitatiebijdrage, en heeft van hieruit dus gevolgen voor de gemeentelijke grondexploitatie.

Schepenwijk

Dit project betrof in 2023 alleen nog de uitgifte van de laatste twee bedrijfskavels (samen bijna 4.000 m²). Beide kavels zijn in 2023 verkocht en geleverd. Omdat alle (woonrijp maken) werkzaamheden al waren afgerond betekent dit dat het project en grex per 31-12-2023 afgesloten is. Het eindresultaat van deze grondexploitatie bedraagt minus € 235.652. Dit is een verslechtering van bijna € 40.000 ten opzichte van de raming van vorig jaar en komt vanuit een gegeven korting op de kavelprijs.

Winst- en verliesneming

Verliesneming

Met het sluiten van de grondexploitatie Schepenwijk per 31-12-2023 komt ook de verliesvoorziening te vervallen.

Winstneming

Vanuit de BBV gelden regels voor te maken winstnemingen bij de realisatie van positieve grondexploitaties. Dit is op dit moment (nog) niet van toepassing in Enkhuizen.

Risicobeheersing

Risicobeheersing

Voor de lopende grondexploitatie (Gww) zijn conjuncturele risico's gekwantificeerd. Dit op basis van 1% minder inkomstenstijging, 1% meer kostenstijging en 2 jaar projectvertraging. Aan dit bedrag van € 484.572 komt met een kans van 50% een risicobedrag uit van € 242.286. Dit bedrag is opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Strategische gronden

De gemeente heeft geen strategische gronden meer in haar bezit.

Reserves en voorzieningen

De risicoreserve Bouwgrondexploitatie bedraagt eind 2023 € 250.000.

De beleidsuitgangspunten voor de Risicoreserve Bouwgrondexploitaties zijn vastgelegd in de door de raad vastgestelde nota Reserves en Voorzieningen. Het saldo van deze Reserve per 31 december 2023 ligt tussen het vastgestelde minimum (€ 250.000) en maximum (€ 1,5 miljoen).

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 trad de Wet Open Overheid (Woo) in werking. De Woo vervangt de Wet openbaarheid bestuur (Wob), maar gaat verder dan de Wob. De Woo verplicht tot:

- passief openbaar maken van informatie via het afhandelen van Woo-verzoeken
- actief openbaar maken van 11 informatiecategorieën
- aanstellen van een CfWoo
- op orde brengen van de Informatiehuishouding.

Het passief openbaar maken, oftewel het afhandelen van Woo-verzoeken, is per 1 mei 2022 met de inwerkingtreding van de Woo reeds geïmplementeerd. In 2023 hebben we dit proces verder geoptimaliseerd en rollen de nieuwe werkwijze in 2024 uit. In 2023 is ook software aangeschaft en in gebruik genomen om documenten te anonimiseren. SED pakt de implementatie van de Woo projectmatig op met kort cyclische deelprojecten via zogeheten “W00ts” (Woo-teams). De uitrol bij SED loopt in de pas met landelijke planning.

Concreet zijn in 2023 de volgende deelresultaten afgerond:

- W00t actief publiceren: inrichten publicatieplatform en aanschaf en implementatie anonimiseringssoftware en opstellen kaders en werkinstructies voor anonimiseren. Het initiatief landelijk publicatieplatform PLOOI voor actieve publicatie is helaas gestopt. Gemeenten moeten dit nu zelf verzorgen. In 2023 hebben we i.s.m. onze websiteleverancier de publicatie via onze eigen websites gerealiseerd.
- W00t Informatiecategorie Convenanten: proces geoptimaliseerd en actieve publicatie ingericht
- W00t Informatiecategorie Organisatiegegevens: proces geoptimaliseerd en actieve publicatie ingericht
- W00t Informatiecategorie Bestuursstukken: proces geoptimaliseerd ter voorbereiding voor pilot in 2024
- Aanstelling Contactfunctionaris Woo: de contactfunctionaris coördineert acties rondom Woo-verzoeken en actief publiceren en is in- en extern aanspreekpunt voor Woo gerelateerde zaken.

Gestart in 2023 maar nog niet afgerond:

- W00t Implementatie nieuwe werkwijze afhandeling Woo-verzoeken.

In 2024 gaan we aan de slag met de uitrol van de nieuwe, digitale werkwijze bestuurlijke besluitvorming en verbeteren van de informatiehuishouding voor deze bestuursstukken en voor klachtoordelen, jaarverslagen en raadsstukken.

Woo-verzoeken leggen in 2023 een grote capaciteitsdruk op de organisatie. In 2022 behandelden we in totaal 34 Wob en Woo-verzoeken. In 2023 is dat verdrievoudigd naar 106.

Voor het op orde brengen van onze informatiehuishouding is in 2023 informatiebeleid en een roadmap voor uitvoering ervan opgesteld welke begin 2024 ter vaststelling wordt aangeboden. De SED-gemeenten hebben tot 2030 de tijd om dit te realiseren.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma

Programma	Primitieve begroting 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Lasten			
Bestuur en dienstverlening	10.271	11.767	10.840
Ruimte	18.025	20.733	19.353
Samenleving	33.972	46.112	45.076
RESULTAAT	1.069	1	-
Totaal lasten	63.337	78.613	75.269
Baten			
Bestuur en dienstverlening	-48.824	-50.907	-51.701
Ruimte	-8.042	-9.067	-9.867
Samenleving	-6.374	-15.429	-16.053
Totaal baten	-63.240	-75.403	-77.621
Totaal mutaties lasten en baten	97	3.210	-2.352
Stortingen in reserves			
Bestuur en dienstverlening	-	-	480
Ruimte	843	1.857	2.257
Samenleving	13	188	2.481
Totaal stortingen	856	2.045	5.218
Onttrekkingen reserves			
Bestuur en dienstverlening	-33	-3.453	-4.926
Ruimte	-865	-1.310	-449
Samenleving	-55	-492	-421
Totaal onttrekkingen	-953	-5.255	-5.796
Totaal mutaties reserves	-97	-3.210	-578
Resultaat	-	-	-2.932

Overzicht van incidentele baten en lasten

Programma	Lasten Omschrijving	Realisatie 2023 (* € 1.000)
Programma 1	Ontwikkeling dienstverleningsvisie	48
	Bijdrage SED i.v.m. overheveling incidentele budgetten 2022	148
	Implementatie Wet Openbare Overheid	50
	Kosten beveiliging stadskantoor	87
	Overig	13
Programma 2	Integrale samenwerking woonzorgconcepten	24
	Opstellen visie voor toerisme	20
	Onderzoek mogelijkheden nautische sector	20
	Opstellen horecavisie	34
	Inpeiling havens i.v.m. baggerplanning 2024 en verder	38
	Bijdrage onrendabele top Nieuwstraat Westerstaat	52
	Initiatieffase Florapark Westeinde	187
	Flexwoningen	40
	Implementatie en opstellen uitvoeringsprogramma Omgevingswet	321
	Onderzoek kernwinkelgebied	30
	Aanleg Glasvezel	105
	Stormschade Poly	135
	Faillissement aannemer bruggen	67
	Overig	57
Programma 3	Opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting	21
	Restauratie Joodse begraafplaats	81
	Exploitatiebijdrage hertenkamp	162
	Subsidie aanleg 2 padelbanen	50
	Budget regionale inkoop Jeugdhulp en Wmo	46
	Opvang ontheemden Oekraïne	7.026
	Subsidieregeling noodfonds Corona	58
	Sanering Flosbeugel	83
	Energietoeslag	625
	Herstelplan GGD	99
	Kerstententief kinderen	20
	Uitvoering kunst en museumbeleid	40
	SPUK inburgering	69
	SPUK IDO informatiepunt digitale overheid is structureel	19
	NPO middelen	122

	Overig	18
	Reserves-lasten	
Programma 2	Storting Reserve Onderhoud kapitaalgoederen	843
Programma 2	Storting Egalisatiereserve Omgevingswet	450
Programma 2	Storting Reserve Klimaat & Duurzaamheid	54
Programma 2	Storting Reserve Aanleg Glasvezel	910
Programma 3	Storting Reserve Kunst en Museumbeleid	13
Programma 3	Storting Reserve Onderwijshuisvesting	120
Programma 3	Storting Reserve Cultuurfonds	55
	Totale lasten	12.460
	Baten	
Programma 2	Glasvezel (bijdrage van derden in kosten)	1.014
Programma 3	Opvang ontheemden Oekraïne	8.361
Programma 3	SPUK IDO informatiepunt digitale overheid is structureel	19
Programma 3	VJN SPUK inburgering	69
Programma 3	Energietoeslag	587
Programma 3	Regionale middelen MOBW (Maatschappelijke Opvang Beschermd Wonen)	271
Programma 3	NPO middelen	122
	Reserves-baten	
Programma 1	Onttrekking Reserve verkiezingen	26
Programma 1	Onttrekking Algemene reserve	2.113
Programma 2	Onttrekking Reserve onderhoud kapitaalgoederen	396
Programma 2	Onttrekking Volkshuisvestingsfonds	53
Programma 3	Onttrekking Reserve kunst en museumbeleid	40
Programma 3	Onttrekking Reserve Sociaal Domein	381
	Totale baten	12.452
	Resultaat incidentele baten en lasten	-8

Overzicht van toevoegingen en onttrekkingen reserves

In hetzelfde kader als de incidentele baten en lasten dient de financiële toelichting ook een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves te bevatten.

Structurele onttrekkingen reserves

		2023	
		<i>Bedragen X €1.000</i>	
Programma	Omschrijving	Lasten	Baten
Bestuur en Dienstverlening	Reserve dekking afschrijvingslasten		14

Toelichting bijdrage SED organisatie (voorheen apparaatskosten)

Bijdrage aan de SED Organisatie (in duizendtallen).

De bijdrage aan de SED Organisatie 2023 is geraamd op	15.136
Geraamd aan niet-verrekenbare BTW ondernemerschap	<u>121</u>
Totale raming bijdrage SED Organisatie	15.257
De werkelijke bijdrage aan de SED Organisatie 2022 bedraagt	<u>15.208</u>
Batig resultaat	49

De exploitatie SED 2023 sluit met een voordelig resultaat van € 501.000. Het aandeel van de gemeente Enkhuzen daarin bedraagt € 184.000. Het batig resultaat op de bijdrage SED 2023 zou derhalve € 184.000 moeten zijn, maar is € 49.000. Het verschil zit in kosten die in de SED administratie zijn meegenomen (vanwege de Koepelvrijstelling) maar waarvoor binnen de gemeentebegroting budgetten zijn geraamd. Het betreft hier ICT-budgetten ad € 32.000 en huisvestingsbudgetten ad € 88.000. Deze vallen vrij. Het restant ad € 15.000 (€ 184.000 -/- € 49.000 -/- € 32.000 -/- € 88.000) betreft niet-verrekenbare BTW ondernemerschap.

De fiscus heeft bepaald dat de SED Organisatie niet onder de Koepelvrijstelling valt, maar voor de btw "ondernemer" is. Dit betekent dat btw over loonkosten bij bepaalde beleidsterreinen (waarvoor een BTW-vrijstelling geldt) niet wordt gecompenseerd en dus een kostenpost blijft.

Bij de jaarrekening blijkt dat meer loonkosten moeten worden toegerekend aan de 'vrijgestelde' beleidsterreinen dan geraamd, waardoor de niet-verhaalbare BTW hoger uitvalt dan geraamd.

Toerekening van de bijdrage aan de SED Organisatie aan de programma 's:

De bijdrage van de SED organisatie bestaat voor het grootste gedeelte uit personeelslasten en moet -ook vanwege het fiscaal perspectief- via de taakvelden worden toegerekend aan de programma 's binnen de gemeentelijke exploitatie. De toerekening van de bijdrage gaat derhalve alleen over de verdeling binnen de exploitatie, niet over de hoogte van de bijdrage. Voor toerekening in de begroting wordt de toerekening van de laatst vastgestelde jaarrekening gebruikt: omdat de begroting 2023 al in de zomer 2022 wordt opgemaakt, wordt de toerekening uit de jaarrekening 2021 gebruikt. Omdat er in die twee jaar wijzigingen in de SED Organisatie kunnen zijn kunnen er ook verschillen ontstaan tussen raming en werkelijk op de programma's.

Deze verschillen gaan -zoals al aangegeven- niet over de hoogte van de bijdrage maar over de verdeling daarvan over de begroting/jaarrekening (exploitatie).

De verschillen op de programma 's zijn als volgt:

		Raming	werkelijk	saldo
programma 1	Bestuur en ondersteuning	7.128	6.505	623
programma 2	Ruimte	4.977	5.102	-126
programma 3	Samenleving	3.031	3.601	-570
		<u>15.136</u>	<u>15.208</u>	<u>-72</u>

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semi-publieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2023 Gemeente Enkhuzen

De WNT is van toepassing op Gemeente Enkhuzen. Het voor Gemeente Enkhuzen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (Het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	N.A. Hellingman-Kuiper	P.T.J. Pels
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.592,72	98.597,45
Beloningen betaalbaar op termijn	17.394,48	15.728,64
<i>Subtotaal</i>	<i>152.987,20</i>	<i>114.326,09</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000,00	223.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	152.987,20	114.326,09
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
		N . v . t .
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	N.A. Hellingman-Kuiper	P.T.J. Pels
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.441,00	94.156,00
Beloningen betaalbaar op termijn	18.212,00	16.371,00
<i>Subtotaal</i>	<i>119.654,00</i>	<i>110.526,00</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000,00	216.000,00
Bezoldiging	119.654,00	110.526,00

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

De betreffende categorie was in 2023 niet van toepassing voor de instelling.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

De betreffende categorie was in 2023 niet van toepassing voor de instelling.

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

De betreffende categorie was in 2023 niet van toepassing voor de instelling.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

De betreffende categorie was in 2023 niet van toepassing voor de instelling.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

De betreffende categorie was in 2023 niet van toepassing voor de instelling.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

De betreffende categorie was in 2023 niet van toepassing voor de instelling.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de door de raad vastgestelde controleprotocol is bepaald dat begrotingsoverschrijdingen op lasten op programmaniveau in de jaarrekening worden toegelicht. In de jaarstukken 2023 is hier geen sprake van.

Onttrekking reserves

Aan de reserves is per saldo € 2,6 miljoen minder onttrokken/meer gestort dan geraamd. De oorzaak hiervoor is lagere lasten in de exploitatie 2023 waarvoor in de begroting dekking vanuit de reserves was geraamd. Daar deze geraamde lasten niet zijn gemaakt is ook de geraamde onttrekking uit de reserves niet gedaan. Deze mutaties zijn pas ultimo 2023 bekend geworden en konden niet worden geraamd. De hogere onttrekkingen tellen mee bij de onrechtmatigheid.

Balans en de toelichting

Balans

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa		
<u>Immateriële vaste activa</u>		
-Kosten van onderzoek en ontwikkeling	334	395
	<u>334</u>	<u>395</u>
<u>Materiële vaste activa</u>		
-Investeringen met een economisch nut:		
•Gronden uitgegeven in erfpacht	2.470	2.470
•Overige investeringen met een economisch nut	18.463	19.020
-Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.914	10.150
-Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	16.944	15.987
	<u>47.791</u>	<u>47.627</u>
<u>Financiële vaste activa</u>		
-Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	372	372
-Langlopende leningen aan:		
•Woningbouwcorporaties	1.273	1.273
•Overige langlopende leningen	4.698	4.646
	<u>6.343</u>	<u>6.291</u>
Totaal vaste activa	54.468	54.313
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>		
-Grond- en hulpstoffen:		
•Overige grond- en hulpstoffen	69	69
-Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.492	4.791
-Gereed product en handelsgoederen	2	1
	<u>4.563</u>	<u>4.861</u>
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
-Vorderingen op openbare lichamen	7.919	12.253
-Uitzettingen in's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.957	3.245
-Overige vorderingen	2.156	2.256
	<u>15.032</u>	<u>17.754</u>
<u>Liquide middelen</u>		
-Kassaldi	7	8
-Banksaldi	504	490
	<u>511</u>	<u>498</u>
<u>Overlopende activa</u>		

-De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:

• Europese overheidslichamen		
• het Rijk	6.006	8
• Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
-Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	5.079	997
	<hr/>	<hr/>
	11.085	1.005
Totaal vlottende activa	31.191	24.118
	<hr/>	<hr/>
Totaal generaal	85.659	78.431
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

PASSIVA

31-12-2023 31-12-2022

Vaste passiva

Eigen vermogen

-Algemene reserves	5.653	4.031
-Bestemmingsreserves	9.243	5.415
-Gerealiseerd resultaat	2.931	6.028
	<hr/>	<hr/>
	17.827	15.474

Voorzieningen

-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.207	2.256
-Egalisatievoorzieningen	1.892	1.494
-Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.971	1.292
	<hr/>	<hr/>
	6.070	5.042

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

-Onderhandse leningen van:		
• Overige financiële instellingen	43.017	42.349
• Waarborgsommen	24	24
	<hr/>	<hr/>
	43.041	42.373

Totaal vaste passiva

66.938 62.889

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

-Overige schulden	6.131	6.778
-------------------	-------	-------

	6.131	6.778
<u>Overlopende passiva</u>		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	6.147	2.351
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
• Europese overheidslichamen		
• Het Rijk	6.238	6.145
• Overige Nederlandse overheidslichamen	115	179
-Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	90	90
	<u>12.590</u>	<u>8.765</u>
Totaal vlottende passiva	18.721	15.543
	<u>85.659</u>	<u>78.431</u>
Totaal generaal		
Gewaarborgde geldleningen	38.854	39.472
Garantstellingen	6.331	6.059

Waarderingsgrondslagen

Inleiding

Bij het samenstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) toegepast en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgelegd. Daar op aansluitend zijn de volgende door de raad vastgestelde nota's van toepassing:

- Nota Reserves en voorzieningen (20 april 2021)
- Nota Activabeleid (25 mei 2021)

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend is vastgesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling. Die is doorgaans opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Centraal administratie kantoor (CAK)

Met betrekking tot de eigen bijdrage die het CAK in en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op de overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen

zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van bijdragen en subsidies (netto waardering) verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingsduur bedraagt hoogstens vijf jaar.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van bijdragen van derden en subsidies (netto waardering), verminderd met de afschrijvingen (lineair of annuïtair).

Afschrijvingen op de activa vinden plaats in het jaar dat volgt op het jaar waarin het object gereed komt/wordt verworven en met inachtneming van de verwachte gebruiksduur of nuttigheidsduur.

Daarbij worden in het algemeen de volgende termijnen gehanteerd:

Nieuwbouw	40 jaar
Verbouwingen en renovatie tot € 50.000	15 jaar
Verbouwingen en renovatie boven € 50.000	25 jaar
Semi-permanente nieuwbouw	15 jaar
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	10-80 jaar
Vervoermiddelen	8-15 jaar
Automatisering	3-5 jaar
Installaties	10-20 jaar

Op investeringen in gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Het volledige overzicht van de afschrijvingstermijnen is opgenomen in bijlage 2 bij de Nota Activabeleid Enkhuizen, die door de raad op 25 mei 2021 is vastgesteld.

Investerings met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Investerings met economisch nut welke lager zijn dan € 15.000 worden niet geactiveerd en ineens ten laste van de exploitatie gebracht.

Programma Stedelijk Water en Riolerings (PSWR)

Op 31 januari 2023 is het PWSR 2023-2024 vastgesteld. Volgens dit programma gelden voor nieuwe investeringen verschillende afschrijvingstermijnen:

- De afschrijvingstermijn op vervangingsinvesteringen voor vrij verval riolerings, bouwkundige delen van gemalen en drukriolerings is 60 jaar;
- De afschrijvingstermijn op vervangingsinvesteringen voor bouwkundige delen van en persleidingen, infiltratievoorzieningen en drainage is 45 jaar;
- De afschrijvingstermijn op vervangingsinvesteringen op IBA's en bouwkundige delen van randvoorzieningen is 40 jaar
- De afschrijvingstermijn op vervangingsinvesteringen voor elektro-/mechanische delen van gemalen, drukriolerings en randvoorzieningen is 30 jaar;

Deze afschrijvingstermijnen worden voor nieuwe investeringen gehanteerd. Voor de reeds afgesloten investeringen blijft de termijn 40 jaar (raadsbesluit 28 november 2023).

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige levensduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. In de toelichting op de balans wordt de onderverdeling gemaakt tussen bedragen die via de oude systematiek zijn geactiveerd en via de nieuwe systematiek zijn geactiveerd. Investerings met economisch nut welke lager zijn dan € 30.000 worden niet geactiveerd en ineens ten laste van de exploitatie gebracht.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (dit betreft de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkings aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van de BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d van de BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

De grondvoorraden zijn opgenomen tegen de werkelijke productiekosten (aankopen, bouwen woonrijpmaken, rente etc.) minus opbrengsten uit verkopen. Verliezen worden genomen op het moment dat deze voorzienbaar zijn. Winsten worden als gerealiseerd beschouwd op het moment dat bij de exploitatie van het desbetreffende complex dit met voldoende zekerheid is vast te stellen.

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoop of verkrijgingsprijs. Gronden die tot en met 2015 onder de voorraden werden opgenomen als niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) zijn met ingang van 2016 conform het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV geclassificeerd onder de materiële vaste activa.

Vorderingen

De kortlopende vorderingen worden nominaal gewaardeerd. Voor de te verwachten oninbaar te verklaren posten is een bedrag in mindering gebracht op de post debiteuren. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden nominaal gewaardeerd.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, die is opgenomen in het jaarverslag, is het beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overig

Risico's, rechten en voorwaardelijke/onzekere verplichtingen

Voor zover de gemeente belangrijke financiële risico's loopt (bijvoorbeeld claims, lopende rechtszaken, geschillen), zijn deze in de paragraaf Weerstandsvermogen opgenomen. Wanneer het duidelijk is dat deze risico's en/of verplichtingen daadwerkelijk worden geëffectueerd, wordt daarvoor een voorziening in de jaarrekening opgenomen.

Borg- en garantiestellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Immateriële vaste activa	<u>334</u>	<u>395</u>

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2022	Invester- ingen	Vermin- deringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	395	69	130	-	334
	<u>395</u>	<u>69</u>	<u>130</u>	<u>-</u>	<u>334</u>

De investeringsbudgetten van investeringen in de immateriële vaste activa betreffen:

	Investerings- budget 2023	Werkelijk besteed 2023	Restant budget 31-12-2023	Restant budget 1-1-2024
Vorbereidingskrediet binnensportaccommodaties	24	14	10	0
Vorbereidingskrediet ontwikkeling Zilverstraat/Hoogstraat	20	56	-36	-36
Vorbereidingskrediet ontwikkeling Zilverstraat/Hoogstraat - bijdrage van derden		-130	130	130
Totaal	<u>44</u>	<u>-61</u>	<u>105</u>	<u>94</u>

Vorbereidingskrediet binnensportaccommodaties

Het project is gereed en het investeringsbudget kan worden afgesloten.

Vorbereidingskrediet ontwikkeling Zilverstraat/Hoogstraat

Het project is nog onderhanden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	31-12-2023	31-12-2022
Gronden uitgegeven in erfpacht	2.470	2.470
Investerings met een economisch nut	18.463	19.020
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.914	10.150
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	16.944	15.987
	47.791	47.627

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Materiële vaste activa met economisch nut	18.463	19.020

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Hieronder zijn opgenomen:	Boek- waarde 31-12-2022	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	3.608	24	-	-	-	3.632
Gebouwen	8.635	161	6	457	-	8.333
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.595	12	1	287	-	6.320
Machines, apparaten en installaties	62	26	-	13	-	75
Overige	120	-	-	18	-	102
	19.020	223	7	774	-	18.463

De investeringsbudgetten van investeringen met een economisch nut betreffen:

	Investerings- budget 2023	Werkelijk besteed 2023	Restant budget 31-12- 2023	Restant budget 1-1- 2024
Toegangspad en terrein Hertenkamp	58	7	51	51
Houtrehabilitatie 15 jaar afschrijven	24	18	6	0
Herziening parkeer- en verkeersontwikkelplan	39	24	15	15
Uitbreiding sporthal De Drecht	3.915	0	3.915	3.915
Renovatie sporthal De Drecht	848	33	815	815
Immerhorn kunstgrasveld	627	0	627	627

Parkeerplaats Immerhorn	550	4	546	546
Vorbereidingskrediet stadhuis Stads Kantoor	321	81	240	240
Uitbreiding Pancratius	835	24	811	811
Inventaris Pancratius	20	0	20	20
Cameravolgsysteem raadszaal	30	26	4	0
Ringtoestel De Drecht	45	0	45	45
Totaal	7.362	216	7.096	7.085

Aanleg toegangspad en terrein Hertenkamp

Het hekwerk van het Hertenkamp is verwijderd. De verdere uitvoering vindt plaats in 2024.

Houtrehabilitatie 15 jaar afschrijven

Het project is gereed en het investeringsbudget kan afgesloten worden.

Herziening parkeer- en verkeersontwikkelplan

Er wordt nog gebrainstormd en het opstellen van het onderzoeksplan is van start gegaan. Het project loopt door tot in 2025.

Uitbreiding sporthal de Drecht

Het project is nog onderhanden.

Renovatie sporthal De Drecht

Het project is nog onderhanden.

Immerhorn kunstgrasveld

Het project is nog onderhanden.

Vorbereidingskrediet stadhuis Stads Kantoor

Het project is nog onderhanden.

Inventaris Pancratius

Het project is onderhanden.

Cameravolgsysteem raadszaal

Het project is gereed.

Ringtoestel De Drecht

Het project is onderhanden.

2023 2022

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

9.914 10.150

Hieronder zijn opgenomen:	Boek- waarde 31-dec-22	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-dec-23
Gebouwen	10	0	0	1	0	9
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.280	95		293	0	9.083
Machines, app., installaties	631	0	0	37	0	594
Overige	229	6	0	6	0	228
	<u>10.150</u>	<u>101</u>	<u>0</u>	<u>337</u>	<u>0</u>	<u>9.914</u>

De investeringsbudgetten van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven betreffen:

	Investerings- budget 2023	Werkelijk besteed 2023	Restant budget 31-12-2023	Restant budget 1-1-2024	
Havenvoorzieningen		10	6	4	0
Riolering		2.520	95	2.425	1.992
Betonputten		55	0	55	55
Totaal		2.585	101	2.484	2.047

Havenvoorzieningen

De projecten zijn afgerond. Het investeringsbudget kan worden afgesloten.

Riolering

- Riolering Enkhuizen Noord betreft onderzoeksbedrag van plan Noord Bloemenbuurt voor verbetering van de grondwaterstand.
- Riolering Westeinde: voor aanleg van de persleiding zijn ontwerptekeningen gemaakt. Uitvoering vindt plaats in 2024.
- Paulus Potterstraat: vervanging van de riolering vindt plaats in het tweede kwartaal van 2024. Dit is door planning nutsvervanging verschoven naar 2024 om werk met werk te maken.
- Vervangingen riool Peperstraat, Semeinstraat en hemelwaterriool aanleg in de Admiraliteitsweg volgen na uitvoering Paulus Potterstraat
- Betreft het vervangen of rooveren van het rioolstelsel op verschillende locaties.
- Betreft het vervangen of verbeteren van het rioolstelsel waar persleiding aanwezig is.

Betonputten

Diverse projecten zijn nog onderhanden.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	16.944	15.987

De investeringen in de in de openbare ruimte met een met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boek- waarde 31-dec-23	Boek- waarde 31-dec-22
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15.965	14.021
Overige	979	1.966
	<u>16.944</u>	<u>15.987</u>

	Boek- waarde 31-dec-22	Her- rubri- cering	Boek- waarde 1-jan-23
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (vóór 2017)	2.416	104	2.520
Overige	687	-104	583
	<u>3.103</u>	<u>0</u>	<u>3.103</u>
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (vanaf 2017)	11.605	959	12.564
Overige	1.279	-959	320
	<u>12.884</u>	<u>0</u>	<u>12.884</u>

Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek wordt in het verloopoverzicht

een scheiding aangebracht tussen welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boek- waarde 1-jan-23	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-dec-23
Maatschappelijk nut vóór 2017						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.520	-	-	97	-	2.423
Overige	583	-	-	32	-	551
Subtotaal	3.103	-	-	129	-	2.974
Maatschappelijk nut vanaf 2017						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	12.564	1.281	-	302	-	13.542
Overige	320	133	-	25	-	428
Subtotaal	12.884	1.414	-	328	-	13.970
	<u>15.987</u>	<u>1.414</u>	<u>-</u>	<u>457</u>	<u>-</u>	<u>16.944</u>

De investeringsbudgetten van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreffen:

	Investerings- budget 2023	Werkelijk besteed 2023	Restant budget 31-12-2023	Restant budget 1-1-2024
Kunstwerken	2.888	810	2.078	2.078
Vervangen damwand bruggen	88	0	88	88
Buitenhavensteiger	10	11	-1	0
Oeverbeschermingen	567	154	412	412
Opheffen NABO	150	111	39	39
Herinrichting Noorderkade	75	0	75	75
Openbare verlichting	420	140	280	280
Herinrichting Boschplein	450	2	448	448
Herinrichting Westerstraat	56	35	21	21
Herinrichting Paulus Potterstraat	120	3	118	118
Parkeren Flevolaan	548	14	534	534
Vorbereidingskrediet verbetering verkeersveiligheid REZ	38	38	0	0
Fietspad Anjerstraat	440	2	438	438
Boombepplanting Schepenwijk	60	51	9	9
Vervangen hekwek Hertenkamp	50	27	23	23
Renovatie Skatepark "Kadjiker Arena"	75	0	75	75
Speelvoorzieningen	30	17	13	13
Totaal	6.034	1.414	4.638	4.638

Kunstwerken

Werk vervangen vier bruggen Gommerwijk is voorbereid en gegund in 2023. Uitvoering en uitvoeringskosten komen in 2024

Project Rommelhoek. De uitvoering is gestart 2023 en wordt begin 2024 opgeleverd.

Project De oude Gouwsboom (overkluizing met gebouwtje) wordt gemonitord en technische voorbereiding is gestart in 2023. Er moet eventueel nog een archeologisch onderzoek gedaan worden. Aan de hand van deze onderzoeken wordt een technisch plan opgesteld, na aanbesteding hiervan in 2024 kan de uitvoering plaatsvinden in 2025.

Vervangen damwand bruggen

Er wordt gekeken naar een andere oplossing dan betonnen damwanden. Advisering hierover vindt plaats in 2024. Afhankelijk van advies, ontwerp, omgevingsvergunning kan de vervanging in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvinden.

Buitenhavensteiger

De vervanging van de bovenbouw van Steiger Buitenhaven, alsmede de vervanging van enkele zware houten palen is grotendeels uitgevoerd in 2023, maar loopt nog door in 2024.

Oeverbeschermingen

De opknappbeurt van de stenen talud oeververdediging naast steiger Buitenhaven is in 2023 uitgevoerd. Dit werk loopt door naar 2024. In voorbereiding vervangen beschoeiing

Noorderland, Oude Gracht en Driebanen, uitvoering in 2024 Op enkele plaatsen is houten beschoeiing vervangen door kunststof.

Opheffen NABO

De uitvoering van de werkzaamheden zijn doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2024, omdat het ontwerp van het vlonderpad aangepast moest worden i.v.m. de uitvoerbaarheid. Eind tweede kwartaal 2024 zijn de werkzaamheden klaar.

Herinrichting Noorderkade

De uitvoering is on hold gezet in verband met het vastgestelde parkeer- en ontwikkelplan. Na evaluatie van het parkeerfonds kan bepaald worden of we parkeerplaatsen uit het parkeerfonds nog gaan realiseren.

Openbare verlichting

Vervanging van het project loopt uit. Dit gaan we inhalen in het eerste kwartaal van 2024. Lopende projecten zijn de herinrichting Vijzelstraat, kast vervanging Noorderkade en Douwe Brouwerweg. Restant wordt gebruikt in 2024 om complexe vervanging uit te voeren.

Herinrichting Boschplein

Vorbereiding is gestart met de realisatie. Verwachting uitvoering is in 2026. Er wordt nog aanvullend budget aangevraagd.

Herinrichting Westerstraat

Vorbereiding is gestart en wordt april 2024 afgerond.

Herinrichting Paulus Potterstraat

De integrale inrichting van Paulus Potterstraat vind plaats in het tweede kwartaal van 2024.

Parkeren Flevolaan

Het project is onderhanden.

Vorbereidingskrediet verbetering verkeersveiligheid REZ

Het project is afgerond.

Parkeerplaats Immerhorn

Het project is onder handen.

Fietspad Anjerstraat

Vorbereiding is afgerond. Bestektekeningen zijn gemaakt en bomenonderzoek is uitgevoerd. Er wordt in 2024 gestart aan de uitvoerende fase.

Boombepanting Schepenwijk

Door natte weersomstandigheden kon het werk niet worden afgerond. In het eerste kwartaal van 2024 wordt het project afgerond.

Vervangen hekwerk Hertenkamp

Het project is onderhanden.

Renovatie Skatepark "Kadijker Arena"

Kwaliteit van de aannemer is afgekeurd er is niet overgegaan tot betaling van de werkzaamheden. Het werk wordt door de aannemer in het eerste kwartaal hersteld.

Speelvoorzieningen

Project is nog onderhanden.

Uitbreiding Pancrattius

Het project is onderhanden.

Financiële vaste activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Financiële vaste activa	6.343	6.291

Onder de financiële vaste activa zijn opgenomen:	Boek- waarde 31-dec-22	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boek- waarde 31-dec-23
<u>Kapitaalverstrekking</u>				
Deelnemingen	372	-	-	372
<u>Leningen</u>				
<u>Woningbouwcorporaties</u>				
Woningbouwvereniging Enkhuizen - lening WoZoCo wijkcentrum	1.273	-	-	1.273
<u>Overige langlopende leningen</u>				
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	3.391	53	-	3.444
Lening Nationaal Restauratiefonds	13	-	-	13
De Nieuwe Doelen	676	-	-	676
Lening Alliander	545	-	-	545
Overige leningen aan instellingen en verenigingen	21	(1)	-	20
	<u>6.291</u>	<u>52</u>	<u>-</u>	<u>6.343</u>

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Voorraden	4.563	4.861

De voorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd:						
	Boek- waarde 31-dec-22	Vermeer- deringen	Verkopen/ verminde- ringen	Boek- waarde 31-dec-23	Voorziening verlieslatend complex	Balans- waarde 31-dec-23
Grond- en hulpstoffen:						
- Voorraad ruilgronden	69	-	-	69	-	69
- Geneeskundige verklaringen	1	1	-	2	-	2
Onderhanden werk	4.985	169	427	4.727	235	4.492
	<u>5.055</u>	170	427	4.798	235	4.563
Voorziening 31-12-2022	<u>194</u>					
	<u>4.8661</u>					

		<u>Onderhanden werken</u>
Boekwaarde per 31 december 2022		4.985
Vermeerderingen:		
- uitvoeringskosten derden		0
- woonrijp maken		0
- plankosten		0
- apparaatskosten		0
- rentelasten		46
- overige lasten		123
		169
Verminderingen:		
- verkoopopbrengsten		427
- overige		0
		427
Boekwaarde per 31 december 2023		<u>4.727</u>
Raming nog te maken kosten		0
Geraamde opbrengsten verkopen		0
Verliesvoorziening		235
Geraamd eindresultaat		<u>4.492</u>

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Uitzettingen korter dan één jaar	15.032	17.754

Hiervan kan de volgende specificatie gegeven worden:		
Vorderingen op openbare lichamen		
BCF / BTW	6.284	5.998
Uitzettingen in's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.957	3.245
Ministeries, Provincie en Gemeentes	1.635	6.255
	<u>12.876</u>	<u>15.498</u>
Overige vorderingen	<u>2.156</u>	<u>2.256</u>
Totaal	<u>15.032</u>	<u>17.754</u>

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. De drempel is per kwartaal nooit lager dan € 1.000.000. Gemiddeld mag de gemeente maximaal het drempelbedrag (voor Enkhuizen € 1.137.800) buiten de schatkist hebben gehouden. In 2023 is er geen overschrijding van het drempelbedrag geweest.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1283,86			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	280	367	341	261
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.004	916	942	1.023
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	64.193			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	64.193			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1283,86			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.175	33.433	31.406	23.996
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	280	367	341	261

Liquide middelen

	2023	2022
Liquide middelen	511	498

De samenstelling van deze post is als volgt:

BNG	500	486
ING bank	2	4
Rabobank	2	0
Kas	7	8
	511	498

Overlopende activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Overlopende activa	7.868	1.005

De samenstelling is als volgt:	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar:		
• Het Rijk	6.006	8
• Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.079	997
Totaal	11.085	1.005

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en overige overheid nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-dec-22	Toevoeg- ingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-dec-23
Rijk:	8	6.006	8	6.006
Overige overheid:	0	0	0	0
Totaal:	8	6.006	8	6.006

Passiva

Vaste Passiva

	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Eigen vermogen	15.474	17.827

De samenstelling is als volgt:						
	Boek- waarde 31-dec-22	Toe- voe- gingen	Onttrek- kingen	Resultaat- bestem- ming vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boek- waarde 31-dec-23
Algemene reserves	4.031	480	4.886	6.028		5.653
Gerealiseerd resultaat 2023						2.931
Bestemmings- reserves	5.415	4.738	896		14	9.243
	<u>9.445</u>	<u>5.318</u>	<u>5.782</u>	<u>6.028</u>	<u>14</u>	<u>17.827</u>

ALGEMENE RESERVES

	Boekwaarde 31-dec-22	Toe- voeging	Herschikking reserve / voorz.	Onttrek- king	Boekwaarde 31-dec-23
Algemene reserve	2.201		6.028	4.886	3.343
Weerstandscapaciteit	1.580	480			2.060
Bouwgrondexploitatie	250				250
Resultaat na bestemming	6.028		-6.028		0
	10.059	480	-	4.886	5.653

Algemene reserve De algemene reserve is het vrij besteedbaar eigen vermogen van de gemeente en is bedoeld voor dekking van negatieve jaarresultaten, dekking van incidentele uitgaven/projecten, en eventuele verrekeningen met de reserve Weerstandscapaciteit.

Toevoegingen: Resultaatbestemming 2022 6.028

Onttrekkingen:

SED budgetten	148
Kosten gerechtelijke procedures	12
Wet Openbare Overheid	42
Ondermijning	4
Update zonemodellen	6
Flexwoningen	40
Ruimtelijke klimaatadaptie	6

Uitvoeringsprogramma Omgevingswet	646
Subsidieregeling noodfonds corona	58
Sanering grond Flosbeugel	83
Kosten ICT voorziening en WI tussengroep	11
Energietoeslag	38
Jeugdhulpbeschikbaarheidswijzer	5
Naar reserve weerstandsvermogen	480
Naar reserve Sociaal Domein	372
Naar reserve Oekraïne	1.921
Contractafspraken REZ	346
Florapark Westeinde voorbereidingskrediet	109
Paddelbanen	50
Herstructurering Bloemenbuurt	1
Kroniekborden Enkhuizen; vernieuwen palen en borgen	17
Saldo Najaarsnota/Voorjaarsnota	455
Bijdrage DeSom	36
Totaal:	4.886

Algemene-reserve Weerstands-capaciteit Met deze reserve kunnen tijdelijke tekorten in de bedrijfsvoering worden opgevangen, zodat de continuïteit hiervan kan worden gewaarborgd. Jaarlijks wordt bij de begroting en de jaarrekening de minimale hoogte van de reserve bepaald. Leidend daarbij is 90% van de berekende benodigde weerstandscapaciteit, conform de uitgangspunten in de beleidsnota Weerstandscapaciteit

Toevoegingen: Begroting 2023 (Raadsvergadering 8-11-2022) 430
Jaarrekening 2022 (Raadsvergadering 27-6-2023) 47

Onttrekkingen: Geen mutaties

Algemene-reserve bouwgrond-exploitatie Onttrekkingen uit deze reserve vinden plaats indien er een voorziening moet worden getroffen voor een bouwgrondexploitatie waar een tekort wordt voorzien. Toevoegingen vinden plaats bij (tussentijdse) winsten in bouwgrondexploitaties. De raad heeft de maximale omvang van deze reserve bepaald op € 1.500.000 en het minimum op € 250.000. Bij raadsbesluit kan deze reserve ook worden ingezet voor dekking van andere tekorten, indien de algemene reserve daarvoor niet toereikend is.

Toevoegingen: Geen mutaties

Onttrekkingen: Geen mutaties

BESTEMMINGSRESERVES:

	Boekwaarde 31-dec-22	Toe- voeging	Herschikking reserve / voorz.	Onttrek- king	Boekwaarde 31-dec-23
Verkiezingen	26			26	0
Parkeerbonds	11				11
Onderhoud kapitaalgoederen	2.930	843		396	3.377
Stadsuitleg bouwgrondexploitatie	199				199
Aanleg Glasvezel	0	1.015		105	910
Huisvestingvoorziening onderwijs	91	120			211
Sociaal Domein	650	372		381	641
Oekraïne	0	1.921		0	1.921
Kunst- en museumbelid	102	13		40	75
Cultuurfonds		55			55
Klimaat en duurzaamheid	245	54			299
Omgevingswet	0	450			450
Volkshuisvestingfonds	388			52	336
Dekking afschrijvingslasten	773			15	758
					0
	5.415	4.843	0	1.015	9.243

Verkiezingen

Het doel van deze reserve is de uitgaven voor verkiezingen in het meerjarenperspectief "constant" te houden.

Toevoegingen

Geen mutaties

Onttrekkingen

Omdat er in 2023 meerdere verkiezingen waren is bij de behandeling van de Kadernota 2024-2027 besloten het resterende bedrag in de reserve ad € 26.000 te gebruiken voor de hogere kosten.

Parkeerbonds

Het doel van deze reserve is (gedeeltelijke) dekking van realisatie van parkeerplaatsen door de gemeente door bijdragen van aanvragers van een bouwplan die zelf niet in staat zijn om (volledig) in het aantal benodigde parkeerplaatsen te voorzien.

Toevoegingen:

Geen mutaties

Onttrekkingen:

Geen mutaties

Onderhoud kapitaalgoederen Het doel van deze reserve is geraamde kosten voor groot onderhoud aan kapitaalgoederen in de openbare ruimte en te kunnen opvangen in de meerjarenraming, zodanig dat er geen grote onwenselijke fluctuaties in de uitgaven zijn. De jaarlijkse dotatie aan deze reserve is gebaseerd op actualisatie in 2016 voor de periode 2016-2025.

Toevoegingen: Reguliere structurele storting vanuit de exploitatie 843

Onttrekkingen: Dekking groot onderhoud kapitaalgoederen 396
(Zie ook de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen)

Stadsuitleg bouwgrondexploitatie Deze reserve is bedoeld voor aanleg van bovenwijkse voorzieningen binnen en rondom de in uitvoering zijnde exploitatiegebieden.

Toevoegingen: Geen mutaties

Onttrekkingen: Geen mutaties

Aanleg Glasvezel De reserve is bedoeld voor beheer en onderhoud van de wegen na realisatie van de aanleg van het glasvezelnetwerk.

Toevoegingen: Inkomsten 2023 1015

Onttrekkingen: Uitbestede werkzaamheden 99
Onderhoud 6

Huisvestingsvoorziening onderhoud De reserve is bedoeld voor dekking van uitgaven in het kader van onderwijshuisvesting van taken die bij de gemeente zijn achter gebleven.

Toevoegingen: Vrijval kapitaallasten Integraal Kindcentrum binnenstad (raadsbesluit 20 december 2022) 120

Onttrekkingen: Geen mutaties

Sociaal Domein Het doel van deze reserve is gelden die bestemd zijn voor Sociaal Domein beschikbaar te houden binnen Sociaal Domein; ongewenste schommelingen in uitgaven op te kunnen vangen en dekking van eventuele financiële risico's.

Toevoegingen: Bestemming resultaat 2022; restantbudget BUIG 372

Onttrekkingen:	T.b.v. budget regionale inkoop jeugdhulp en Wmo Raadsbesluit 20-12-2022	46
	Dekking bijgestelde budgetten Sociaal Domein - Najaarsnota 2023	335
	Totale onttrekkingen	381

Oekraïne Het doel van deze reserve is gelden die bestemd zijn voor opvang van gevluchte Oekraïners beschikbaar te houden voor opvang van Oekraïense vluchtelingen of verplichtingen die hieruit voortvloeien.

Toevoegingen Bestemming resultaat 2022 1.921

Kunst- en Museumbeleid Het doel van deze reserve is bijdragen in realisering van permanente en tijdelijke kunstprojecten en bijdragen in conservering en restauratie van het museale bezit van de gemeente Enkhuizen

Toevoegingen: Reguliere structurele storting vanuit de exploitatie 13

Onttrekkingen: Werkzaamheden gemeentelijke cultuurhistorische collectie 40

Cultuurfonds *De reserve is bedoeld om niet uitgegeven projectgelden toe te voegen aan deze reserve. Makers vanuit verschillende disciplines kunnen onder bepaalde voorwaarden aanspraak maken op dit fonds zodat zij cultuur kunnen maken met en voor de stad Enkhuizen (Cultuurnota Uitvoeringsprogramma 2021-2024)*

Toevoegingen: Vanwege niet uitgegeven projecten in 2023 toegevoegd:

- Vorming en ontwikkelingswerk 35
- Cultuur en Recreatie 20

Onttrekkingen: Geen mutaties

Klimaat en duurzaamheid Het doel van deze reserve is de financiële middelen voor klimaat en duurzaamheid behouden te houden voor klimaat en duurzaamheid

Toevoegingen: Het saldo van de lasten en baten op het budget klimaat en duurzaamheid is gestort in de egalisereserve 54

Onttrekkingen: Geen mutaties

Omgevingswet Deze reserve is ingesteld met als doel de jaarlijkse lasten tussen raming en werkelijkheid binnen het dienstjaar te verevenen

Toevoegingen: Saldo exploitatie omgevingswet 2023 450

Onttrekkingen: Geen mutaties

Volkshuisvestingsfonds Deze reserve is bedoeld voor brede bestedingsmogelijkheden op het terrein van de volkshuisvesting.

Toevoegingen: Geen mutaties

Onttrekkingen: Bijdrage onrendabele top Nieuwstraat - Westerstraat 52

Dekking afschrijvingslasten Doel van deze reserve is toekomstige afschrijvingslasten te dekken.

Toevoegingen: Geen mutaties

Onttrekkingen: Dekking gekoppelde afschrijvingen in de exploitatie 15

	2023	2022
Saldo overzicht van baten en lasten	2.931	6.028
Gerealiseerd saldo baten en lasten	2.352	6.724
Storting in reserves	5.218	5.218
Beschikkingen over reserves	5.796	4.522
Gerealiseerd resultaat	2.931	6.028

De voorgestelde bestemming van het jaarresultaat is opgenomen in het vaststellingsbesluit.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen, danwel risico's daarop waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten.

Voorzieningen kunnen ook gevormd worden als dit leidt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over verschillende jaren.

Het verloop van de voorzieningen is als volgt :

	Boekwaarde 1-jan-23	Toevoeging	Vrijval t.g.v. rekening baten en lasten	Aanwending	Boekwaarde 31-dec-23
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.256	156		205	2.207
Onderhouds-/egalisatievoorzieningen	1.494	623		225	1.892
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.292	802		123	1.971
	5.042	1.581		-	553
					6.070

Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. De omvang van een voorziening moet daarom altijd onderbouwd zijn. Voor voorzieningen die zijn ingesteld om de kosten te egaliseren houdt dat in dat de voorziening wordt onderbouwd met een beheersplan.

Het verloop van de voorziening in 2023 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

VOORZIENING VOOR VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S

	Boekwaarde 1-1-2023	Toevoeging	Vrijval tgv. rekening van baten en lasten	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
Investeringsubsidie Wijkcentrum	1.273				1.273
Pensioen - en wachtgeldvoorziening wethouders	713	156		205	664
Verliesvoorziening Zilverstraat / Hoogstraat	270				270
	2.256	156		-	2.207

ONDERHOUDS -/ EGALISATIEVOORZIENINGEN

	Boekwaarde 1-1-2023	Toevoeging	Vrijval tgv. rekening van baten en lasten	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
--	------------------------	------------	---	------------	--------------------------

Voorziening MJOP Vastgoed

1494	623		225	1892
1.494	623	-	225	1.892

**VOORZIENING ONTVANGEN
BIJDRAGEN DERDEN**

Begraafplaats; vooruitbetaald onderh.
+ grafrechten
Egalisatie afvalstoffenheffing
Voorziening rioleringen

Boekwaarde 1-1-2023	Toevoeging	Vrijval tgv rekening van baten en lasten	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
529	140		123	546
235	233			468
528	429			957
1.292	802	-	123	1.971

VOORZIENING VOOR VERPLICHTING, VERLIEZEN EN RISICO'S

Investeringssubsidie Wijkcentrum Deze voorziening is bestemd om in de toekomst de lening aan de Stichting Woondiensten af te lossen voor de bouw van het wijkcentrum de Bonte Veer. De gemeente heeft zich verplicht om na 40 jaar ((31 december 2048) een subsidie te verstrekken aan de Stichting Woondiensten voor de aflossing van een verstrekte lening. Voor deze verplichting is een voorziening gevormd ter grootte van de lening.

Geen mutaties

Pensioenverplichtingen (ex) wethouders Deze voorziening is bedoeld om toekomstige pensioen-verplichtingen voor (ex) wethouders te dekken, voor zover deze niet elders zijn ondergebracht.

Toevoegingen: Storting pensioenen wethouders 156

Onttrekkingen: Uitbetaalde pensioenen 2023 205

Verliesvoorziening Zilverstraat-Hoogstraat Volgens het ontwikkelscenario Zilverstraat - Hoogstraat wordt voor dit project een tekort verwacht. Deze verliesvoorziening is bedoeld om het verwachte tekort op te vangen.

Geen mutaties

ONDERHOUDS -/ EGALISATIEVOORZIENINGEN

Voorziening MJOP Vastgoed Deze voorziening is ingesteld om de geraamde kosten voor groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen op te kunnen vangen, zodanig dat er geen grote onwenselijke fluctuaties in de uitgaven zijn. De jaarlijkse dotatie is gebaseerd op het herziende MeerJaren-OnderhoudsPlanning (MJOP) onderhoud gebouwen 2021-2030.

Toevoegingen: Dotatie 2023 623

Onttrekkingen: Kosten onderhoud 2023 225

VOORZIENING ONTVANGEN BIJDRAGEN DERDEN

Begraafplaats: vooruitontvangen onderhoud graven Deze voorziening is ingesteld om de vooruitontvangen bedragen tbv het grafonderhoud en grafrechten jaarlijks in de exploitatie te laten terugvloeien.

Toevoegingen: Vooruit ontvangen bedragen 140

Onttrekkingen: Onttrekking in verband met onderhoud 123

Voorziening Afvalinzameling Doel van deze voorziening is egalisatie van het tarief afvalinzameling en verrekening van exploitatieresultaten in de afvalverzameling bij de jaarrekening

Toevoegingen Batig exploitatieresultaat afvalinzameling 2023 233

Onttrekkingen Geen mutaties

Voorziening riolering en gemalen Er is hier sprake van een heffing bij de burger en als gevolg daarvan door derden beklemde middelen die specifiek besteed moeten worden aan het product riolering. Het Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR) is de basis voor het vaststellen van de tarieven en het verloop van deze voorziening. Begin 2023 is het PSWR vastgesteld en geldt voor twee jaar. (2023 en 2024).

Toevoegingen: Batig exploitatieresultaat rioleringen 429

Onttrekkingen: Geen mutaties

Lang Vreemd vermogen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar	43.041	42.373

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is:

	Boekwaarde per	
	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.017	42.349
Waarborgsommen	24	24
	<u>43.041</u>	<u>42.373</u>

Het verloop is als volgt :	Boek-	Vermeer-	Aflos-	Boek-
	waarde	deringen	singen	waarde
	31-dec-22			31-dec-23
Onderhandse leningen	42.349	4.800	4.132	43.017
Waarborgsommen	24	25	25	24
	<u>42.373</u>	<u>4.825</u>	<u>4.157</u>	<u>43.041</u>

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de langlopende schulden bedraagt € 491.000.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	<u>6.131</u>	<u>6.778</u>

De samenstelling is als volgt:		
Overige schulden	6.131	6.778
	<u>6.131</u>	<u>6.778</u>

Overlopende passiva

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Overlopende passiva	<u>12.590</u>	<u>8.765</u>

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.147	2.351
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen		

voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
• Het Rijk	6.238	6.145
• Overige Nederlandse overheidslichamen	115	179
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	90	90
	<u>12.590</u>	<u>8.765</u>

Van de EU, het Rijk en de provincies voorschotbedragen, voor uitkeringen met een specifiek doel, dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-dec-22	Ontvangen bedragen Vrijgevallen of de terugbetalingen	Saldo 31-dec-23
Rijk:			
Cultureel Erfgoed	0	110	17
Geluidssanering	12		12
SPUK Tijdelijke onderst. Toezicht & handhaving)	67		67
SPUK Naleving controle toegangsbewijzen	71		71
SPUK Toeslagenproblematiek	8	27	35
SPUK Reg. reductie energiegebruik woningen \	12		12
SPUK aanpak energiearmoede	400	152	23
SPUK kwijtschelding toeslagenaffaire	0	3	3
SPUK proeftuin aardgasvrije wijk	4.186		4.186
SPUK Informatiepunten digitale overheid	0	19	19
SPUK Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	0	649	649
SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	0	524	517
SPUK Covid gerelateerde onderwijsvertr.	275	106	228
SPUK Verkeersveiligheid	53		53
SPUK Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	30		30
SPUK klimaat- en energiebeleid	0	390	169
SPUK TOZO	206	16	218
SPUK Wet inburgering	85	208	109
Spuk Onderwijsroute	16	35	35
SPUK Sport	705	104	809
SPUK Sportakkoord	18	0	18
SPUK preventieakkoord	0	10	8
SPUK Breed	0	348	264
SPUK NEAS	0	18	18
SPUK MEOZ	0	488	488
Provincie:			
ISV Fysiek	59		59
subsidie wijkuitvoeringsplan	120		63

Het saldo per 31 december 2023 kan in 2024 worden besteed.

Gewaarborgde geldleningen

Gewaarborgde geldleningen					Schuldrestant 31-12-2022	Werk. Garant- stelling 31-12- 2022	Schuldrestant 31-12-2023	Werk. Garant- stelling 31-12- 2023
Geldgevers	Geldnemers	%Borgstelling	Hoofdsom					
Nederlandse Waterschapsbank NV	Stichting Woondiensten Enkhuizen	50%	39.314	15.285	7.642	18.891	9.445	
Nederlandse Waterschapsbank NV	Stichting Woonzorg Nederland	50%	177.228	3.700	1.850	3.947	1.974	
Nederlandse Waterschapsbank NV	Stichting Vestia	50%	0	46	23	0	0	
BNG	Stichting Woondiensten Enkhuizen	50%	63.600	43.700	21.850	39.145	19.573	
BNG	Stichting Woonzorg Nederland	50%	189.254	2.381	1.190	2.300	1.150	
ASR	Stichting Woondiensten Enkhuizen	100%	3.403	1.066	1.066	878	878	
ASR	Stichting Woonzorg Nederland	50%	11.483	11.483	5.742	11.483	5.742	
Restauratiefonds	Overig	100%	113	44	44	40	40	
Rabobank	Overig	50%	300	131	66	106	53	
				484.695	77.835	39.472	76.790	38.854

Garantstellingen

Garantstellingen	Garantiebedrag per 31-12-2023	Garantiebedrag per 31-12-2022
HVC	5.468	5.281
Veiligheidsregio	863	778
	6.331	6.059

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt inzicht verschaft in de niet uit de balans blijvende verplichtingen die de gemeente is aangegaan.

De gemeente heeft mede op grond van aanbestedingsregels met diverse organisaties (raam)overeenkomsten over meerdere jaren afgesloten. Deze overeenkomsten leiden, in tegenstelling tot huur- en of lease overeenkomsten, op voorhand niet tot onvoorwaardelijke verplichtingen. Onderstaand in de tabel de financiële verplichtingen met vervaldata.

Dienst	Contractduur	Totaalwaarde van het contract	Resterende contractwaarde per 31-12
Lease gladheidsmaterieel	1-3-2022 t/m 1-3-2029	€ 110.000	€ 82.000

Emu-saldo

De Jaarrekening 2023 laat het resultaat zien van de baten en lasten over 2023. Dit is het verschil tussen de inkomende en uitgaande geldstromen die aan boekjaar 2023 kunnen worden toegerekend. Voor een deel zijn dit geldstromen die ook daadwerkelijk in 2023 hebben plaatsgevonden, maar hierbij worden ook geldstromen toegerekend die in het verleden hebben plaatsgevonden (bijvoorbeeld de kapitaallasten van investeringen die in het verleden zijn gedaan) of geldstromen die nog in de toekomst moeten plaatsvinden (bijvoorbeeld stortingen in onderhoudsvoorzieningen).

Het EMU-saldo geeft het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het kalenderjaar 2023 hebben plaatsgevonden minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking. Dit is de wijze waarop de landen in de Euro-zone hun EMU-saldo berekenen en waarover ook begrotingsafspraken zijn gemaakt. In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) is afgesproken dat het Rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor 2023 bedraagt 0,3% van het bruto binnenlands product. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Daarom worden er ook geen referentiewaarden per gemeenten bekend gemaakt.

Berekend EMU saldo

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Berekend EMU-saldo	4.146	-3.772	3.575

Verantwoording Specifieke Uitkering

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024										
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderings bepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderings bepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten en tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekking en (POO)
					Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	Aard controle R Indicator: A16/05	Aard controle R Indicator: A16/06
					€ 4.768.350			€ 2.796.531	€ 0	€ 34.295
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekking en (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			

			Indicator: A16/07	Indicator: A16/08	Indicator: A16/09	Indicator: A16/10		
			€ 0	€ 21.420	€ 7.620.596	€ 15.141.083		
FI N	B 2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)
			Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			1	30	0	6	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten		
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			N.V.T.	Nee	0	0		
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13	Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/16
€ 0	€ 0			€ 0	€ 0			
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2			
Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's			

			n (jaar T) (artikel 3)	(t/m jaar T) (artikel 3)		(t/m jaar T) (artikel 3)		cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>
			€ 1.900	€ 12.920	€ 20.808	€ 41.616	€ 10.770	€ 23.335
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/24</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegespreken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/25</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegespreken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/26</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 46.043	
B Z K	C 55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			71	€ 14.484	€ 14.484	1	€ 191	€ 191
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huiseeften – heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>			
			40	€ 8.680	€ 15.249			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie rekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>
			136	49	0	0	0	0
B Z K	C 62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Nee				
B Z K	C 72	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse			Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld

		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C72/01	afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: C72/02	Aard controle D2 Indicator: C72/03	Aard controle D2 Indicator: C72/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C72/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C72/06
			€ 0	€ 0	0	0	Nee	
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: C72/07						
		Nee						
B Z K	C 92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
-	-		€ 19.095	€ 0	1	20	6	
B Z K	C 94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikking nummer Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C94/02	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 Aard controle R Indicator: C94/04	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en Aard controle R Indicator: C94/05	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen Aard controle R Indicator: C94/06
		1 LAI23-03612137	€ 0	0	0	0	0	€ 0
		2						
		100						

			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: C94/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10</i>	
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		2					
		100					
O C W	D 8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>
			€ 493.153	€ 15.886	€ 7.116	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	

			gemeente invullen		gemeente invullen			
				Bedrag		Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>		
			1					
			2					
			100					
O C W	D 14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	
			€ 121.519	€ 0	€ 0	€ 0	€ 169.076	
			Hieronder per regel één gemeente(c ode) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(c ode) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>		
			1					
			2					
			10					

le n W	E8 4	Regeling stimulering verkeersveiligheids maatregelen 2022- 2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/numm er per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveili gheids- maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>					
	1		0						
	50								
E Z K	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverb inding	Projectnaam /UWHS- nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwo ording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F1/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F1/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: F1/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: F1/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: F1/05</i>		
			1 Westeinde 111	€ 0	Nee	Nee	€ 211.707		
	2 Westeinde 113	€ 0	Nee	Nee	€ 251.689				
	100								
E Z K	F2 8	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatsko sten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskost en (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatsko sten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskost en	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskost en	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatsko sten	
			<i>Aard controle R Indicator: F28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06</i>	
			€ 0	€ 168.935	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
	Eindverantw oording (Ja/Nee)								

			<p style="text-align: center;">Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07</p>					
			Nee					
S Z W	G 2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werken inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

		gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>					
		€ 0	Nee					
S Z W	G 2 A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2022	Hieronder per regel één gemeente(c ode) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord worden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2A/06</i>
	1	060388 Gemeente Enkhuzen	€ 4.143.664	€ 85.142	€ 169.111	€ 747	€ 0	
	2							
	100							
		Hieronder verschijnt de gemeente(c ode) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	

			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/08	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/09	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/10	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2A/11	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/12
1	060388	Gemeente Enkhuzen		€ 0	€ 89.302	€ 30.300	€ 0	€ 276.970	
2									
100									
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/14	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/15	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2A/16		
1	060388	Gemeente Enkhuzen		€ 10.687	€ 10.303	€ 0			
2									
100									
S Z W	G 3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52,	

)_ gemeentedeel 2023		kapitaal (exclusief Rijk)	kapitaal (exclusief Rijk)			eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverzekering (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverzekeringen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverzekering	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverzekeringen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
S Z W	G 3 A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_ totaal 2022	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverzekering	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)

		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G3A/02	Indicator: G3A/03	Indicator: G3A/04	Indicator: G3A/05	Indicator: G3A/06
1	060388	€ 0	€ 3.499	€ 6.200	€ 0	€ 0	
2	Gemeente Enkhuizen						
100							
		Hieronder verschijnt de gemeente(c ode) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordi ngsinformati e voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoeks kosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonder houd (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelde n schulden levensonder houd BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstr ekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstr ekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderho ud en kapitaalverstre kkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderho ud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstre kkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstr ekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelde n van achterstallig e betalingen kapitaalverstr ekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G3A/07	Indicator: G3A/08	Indicator: G3A/09	Indicator: G3A/10	Indicator: G3A/11
1	060388	€ 16.280	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Gemeente Enkhuizen						
100							

S Z W	G 4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderh oud	Besteding (jaar T) kapitaalverst rekking	Baten (jaar T) levensonderh oud	Baten (jaar T) kapitaalverstre kking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverst rekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderh oud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverst rekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021)	0	0	Nee		

	tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0		Nee
6	Totaal	0	0		N.v.t.
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstr ekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstr ekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstr ekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskost en (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonder houd - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderh oud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire	Levensonde rhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonder houd Tozo i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re	Kapitaalverstr ekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstr ekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire	
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>

			Indicator: G4/16	Indicator: G4/17	Indicator: G4/18	Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
S Z W	G 4 A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022	Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/05</i>
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	-€ 551	€ 1.888
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.969
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.250
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 573

5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 5.698	€ 175	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrkking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrkking (jaar T-1)	
		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Aard controle R Indicator: G4A/07	Aard controle R Indicator: G4A/08	Aard controle R Indicator: G4A/09	
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0	
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0	
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0	
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0	
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrkkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrkkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10	Aard controle R Indicator: G4A/11	Aard controle D2 Indicator: G4A/12	Aard controle R Indicator: G4A/13	
1	Tozo 1 (1 maart 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	

		(jaar T-1) regeling G10)				
			<i>Indicator: G10A/01</i>	<i>Indicator: G10A/02</i>	<i>Indicator: G10A/03</i>	
			1 060388 Gemeente Enkhuizen	€ 4.167	€ 0	
			2			
			20			
S Z W	G 12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire_gemeented eel 2023	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelde n schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: G12/01</i>	<i>Indicator: G12/02</i>	<i>Indicator: G12/03</i>	
			€ 0	€ 0	Nee	
S Z W	G 12 A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire_totalen 2022	Hieronder per regel één gemeente(c ode) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordi ngsinformati e voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelde n schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T- 1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B +	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	

		deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12A/03</i>			
		1	060388 Gemeente Enkhuizen	€ 806	€ 0			
		2						
		20						
S Z W	G 13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 35.215	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
V W S	H 4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende subsidie				
			<i>Aard controle R Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 103.724	€ 138.624				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
		1	Onroerende zaken – Onderhoud	€ 37.349	€ 37.349	€ 0	€ 0	
		2	Roerende zaken - Aankoop	€ 1.478	€ 0	€ 1.478	€ 0	

V W S	H 8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	3	Roerende zaken – Beheer en exploitatie	€ 33.384	€ 0	€ 33.384	€ 0	
			4	Roerende zaken – Dienstverlening door derden	€ 24.355	€ 0	€ 24.355	€ 0	
			5	Roerende zaken – Dienstverlening door derden	€ 12.725	€ 0	€ 12.725	€ 0	
			6	Onroerende zaken - Renovatie	€ 6.364	€ 6.364	€ 0	€ 0	
			7	Roerende zaken - Aankoop	€ 1.925	€ 0	€ 1.925	€ 0	
			8	Onroerende zaken – Onderhoud	€ 3.864	€ 3.864	€ 0	€ 0	
			9	Overige kosten	€ 17.180	€ 0	€ 0	€ 17.180	
				Beschikking nummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
			1		€ 0	€ 0	€ 18.770	€ 0	€ 70.123
4									
		Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>						
1		Ja							
4									
V W S	H 12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: H12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04</i>			
			€ 8.000	€ 8.000	Ja	Nee			

V W S	H 30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevord ering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 15.104	€ 14.894	€ 210	€ 14.894	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 103.987	€ 96.390	€ 7.599	€ 96.390	Ja
			3 Terugdringen Gezondheid sachterstanden	€ 23.237	€ 23.237	€ 0	€ 23.237	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 17.428	€ 0	€ 3.459	€ 0	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 8.133	€ 8.133	€ 0	€ 8.133	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 20.333	€ 8.000	€ 4.067	€ 8.000	Ja
			7 Valpreventie	€ 59.836	€ 59.836	€ 0	€ 59.836	Ja
			8 Leefomgeving	€ 11.619	€ 0	€ 2.324	€ 0	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.905	€ 0	€ 581	€ 0	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 42.408	€ 39.000	€ 3.408	€ 39.000	Ja
			11 Mantelzorg	€ 11.619	€ 11.619	€ 0	€ 11.619	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 11.619	€ 0	€ 2.324	€ 0	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 6.390	€ 0	€ 1.278	€ 0	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfuncties GGD	€ 2.904	€ 2.905	€ 0	€ 2.905	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 10.341	€ 0	€ 2.068	€ 0	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/n.v.t.)?				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				

			1	Lokaal Sportakkoord	Nee				
			2	Brede regeling combinatiefuncties	Nee				
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Nee				
			4	Kansrijke Start	Nee				
			5	Mentale Gezondheid	Nee				
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	Nee				
			7	Valpreventie	Nee				
			8	Leefomgeving	Nee				
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Nee				
			10	Versterken sociale basis	Nee				
			11	Mantelzorg	Nee				
			12	Eén tegen eenzaamheid	Nee				
			13	Welzijn op recept	Nee				
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Nee				
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Nee				
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09					
				Nee					
VWS	H 31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen		Beschikking nummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
				Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
				SPUKNEAS 230090	€ 17.975	€ 17.975	Ja		
VWS	H 32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie		Beschikking nummer / kenmerk	Totaal ontvangen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			

		Openbare Zwembaden	Rijksbijdrage (jaar T) <i>Automatisch berekend</i> <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01</i>	ten laste van Rijksmiddelen <i>Automatisch berekend</i> <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02</i>		
			MEOZ23036 € 487.994	€ 487.994		
		Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04</i>	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: H32/06</i>	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee) <i>Aard controle D1 Indicator: H32/07</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08</i>
	1	Zwembad Enkhuizerzand	€ 487.994	€ 487.994	Ja	
	2					
	20					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>		
			060405 Gemeente Hoorn	€ 0		

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

tv	omschrijving	lasten	baten	saldo
	programma 1			0
1	Bestuur	1.637	0	1.637
2	Burgerzaken	703	-234	469
4	Overhead	7.394	-1.099	6.295
5	Treasury	284	-763	-479
61	Ozb woningen	215	-2.696	-2.481
62	Ozb niet-woningen	58	-3.211	-3.153
64	Belastingen overig	329	-144	185
7	AU en overige uitkeringen GF	0	-42.883	-42.883
8	Overige baten en lasten	49	17	66
341	Economische promotie	0	-689	-689
541	Historisch archief	170	0	170
10	Mutaties reserves	5.218	-5.796	-578
11	resultaat	2.932		2.932
	totaal programma 1	18.990	-57.497	-38.507
	programma 2			
3	Beheer overige gebouwen en gronden	345	-684	-339
63	Parkeerbelasting	0	-210	-210
11	Crisisbeheersing en brandweer	1.441	0	1.441
12	Openbare orde en veiligheid	1.034	-1	1.032
21	Verkeer en vervoer	3.525	-1.148	2.377
22	Parkeren	345	0	345
23	Recreatieve havens	1.501	-982	519
24	Economische havens en waterwegen	239	0	239
31	Economische ontwikkeling	686	-11	674
32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	422	42	464
33	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29	-11	19
34	Economische promotie	108	0	108
571	Openbaar groen en openlucht recreatie (ec)	119	0	119
572	Openbaar groen en openlucht recreatie (vv)	1.718	0	1.718
72	Riolering	1.477	-2.066	-590
73	Afval	2.892	-3.669	-777
74	Milieubeheer	950	-291	659
75	Begraafplaatsen en crematoria	297	-210	86
81	Ruimtelijke ordening	1.126	-1	1.124
82	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	98	0	98
83	Wonen en bouwen	1.002	-623	379
	totaal programma 2	19.353	-9.868	9.485

tv	omschrijving	lasten	baten	saldo
	programma 3			
41	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
42	Onderwijshuisvesting	738	-6	732
43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.443	-664	779
51	Sportbeleid en activering	812	-184	627
52	Sportaccommodaties	2.039	-908	1.131
53	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	667	0	667
54	Musea	178	0	178
55	Cultureel erfgoed	425	-51	374
56	Media	375	-52	323
57	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	233	0	233
61	Samenkracht en burgerparticipatie	9.301	-8.718	583
62	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.079	-32	1.047
63	Inkomensregelingen	8.118	-5.063	3.055
64	WSW en beschut werk	2.665	-5	2.660
65	Arbeidsparticipatie	754	0	754
66	Maatwerkvoorziening (WMO)	858	-3	855
671A	Hulp bij het huishouden (WMO)	58	0	58
671B	Begeleiding (WMO)	56	0	56
671C	Dagbesteding (WMO)	0	0	0
671D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	5.408	-68	5.340
672A	Jeugdhulp begeleiding	266	0	266
672B	Jeugdhulp behandeling	112	0	112
672C	Jeugdhulp dagbesteding	331	0	331
672D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.455	0	4.455
673A	Pleegzorg	386	0	386
673B	Gezinsgericht	162	0	162
673C	Jeugdhulp met verblijf overig	1.018	0	1.018
674A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	175	0	175
674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	297	0	297
674C	Gesloten plaatsing	618	0	618
681A	Beschermd wonen (WMO)	125	-280	-155
681B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	27	0	27
682A	Jeugdbescherming	880	0	880
682B	Jeugdreclassering	0	0	0
71	Volksgezondheid	1.018	-19	999
	totaal programma 3	45.076	-16.053	29.023
	totaal	83.418	-83.418	-0

Verklaring Rechtmatigheid

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het college vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het college op 19 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het college bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2,4 mln.

De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het college aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen

Bijlagen

Bijlage Subsidies

Beleidsverantwoording

De paragraaf subsidies omvat de totale subsidieplafonds per werksoort. De verdeling van de subsidies per werksoort staat aangegeven in de subsidielijst 2023. De subsidies worden beschikbaar gesteld op grond Algemene Subsidieverordening Enkhuizen (ASV) en de achttien subsidieregelingen.

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: “de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten” (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift, dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Enkhuizen:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Enkhuizen als procedurele verordening, waarin in op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke 18 subsidieregelingen (zie onderstaand overzicht) onder ander op de gebieden van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, onderwijs, beheer maatschappelijke accommodaties, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, toerisme en instrumentaal en- vocaal muziekonderwijs.

Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van het beleid te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol, is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is, vanuit de uitgangspunten van de Beleidsnota Wmo en het subsidiebeleidskader, enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Enkhuizen en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die onder andere gericht op de jeugd en jongeren, ouderen, gehandicapten en kwetsbare inwoners. De subsidieregelingen zijn onderverdeeld in de 4 volgende thema's:

1. Opgroeien in Enkhuizen
2. Thuis in Enkhuizen
3. Drempels weg in Enkhuizen
4. Enkhuizen op de kaart

Op basis van de subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Enkhuizen. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het beleid, worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld. Binnen deze financiële kaders stelt het college vervolgens jaarlijks de subsidieregelingen vast. In deze regelingen wordt uiteengezet wat nu in de praktijk subsidiabel is.

Subsidieplafonds

	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Werksoort		
Onderwijsbegeleiding	20	15
Voorschoolse Voorzieningen	70	0
Jeugd in Enkhuizen	484	471
Cultuureducatie en –participatie Jeugd	157	140
Vrijwilligersondersteuning	40	30
Enkhuizers voor Elkaar	8	9
Openbaar bibliotheekwerk	298	298
Projecten Amateuristische Kunstbeoefening	12	12
Podiumfunctie en programmering	67	59
Beheer maatschappelijke accommodaties	885	840
Geestelijke gezondheid	27	22
Enkhuizen Sociaal	154	170
Sport en Bewegen	84	85
Overstijgende coördinatie mantelzorgondersteuning	10	10
Kwetsbare inwoners met licht verstandelijke beperking, sociale en/of psychische problematiek	31	18
School)maatschappelijk werk	239	223
Stadspromotie	112	133
Evenementen	56	60
Totale subsidie	2.754	2.595

Toelichting:

Er is een onderbesteding van de totale subsidieplafonds van 6,2%. Binnen de subsidiesystematiek is het niet ongebruikelijk dat niet alle vastgestelde plafonds (maximale budgetten) volledig worden benut. Dat neemt niet weg dat ernaar moet worden gestreefd om de onderbesteding zo klein als mogelijk te houden. Over de hele linie is sprake van een onderbesteding. Het muziekonderwijs is bijvoorbeeld een post waar sprake is van een aanzienlijke onderbesteding en lijkt ook een trend te zijn. Voor de begroting 2025 zal hier aandacht voor zijn. Verder zijn er posten (o.a. maatschappelijk werk) in de lijst opgenomen die niet op de subsidie lijst hadden moeten staan, omdat deze taken zijn overgenomen door Stichting Iedereen Telt Mee.

Clïëntgebonden kosten

De cliëntgebonden kosten Wmo en Jeugd zijn onderdeel van programma Samenleving. In deze bijlage gaan we in op de uitgaven jeugd en Wmo in het jaar 2023 incl. een meerjarenbeeld.

In de tabel hieronder zien we de jaarcijfers 2023 en een prognose voor de jaren daarna. De budgetten voor jeugd en Wmo zijn bijgesteld in de Najaarsnota 2023 en de Programmabegroting 2024 op basis van de voorgaande rapportage cliëntgebonden kosten. In de periode daarna zijn de kosten voor jeugd enorm toegenomen. In de jaarrekening 2023 constateren we voor jeugd een overschrijding van het budget met € 1.782.200.

Ook bij de Wmo is sprake van een overschrijding bij de jaarrekening 2023. Het gaat om een nadeel van € 82.800. Gezien de overschrijding van het budget Wmo ongeveer 1,5% betreft wordt in de rapportage verder ingegaan op de verklaring van het tekort op jeugd.

	2023	2024	2025	2026
BEGROOT				
Jeugd	5.290.800	5.243.021	5.269.021	5.269.021
Wmo	5.366.200	5.424.400	5.395.700	5.395.700
Bijstelling Najaarsnota 2023/Begroting 2024:				
Jeugd	380.000	309.000	309.000	309.000
Wmo	0	349.000	358.000	369.000
<i>Totaal</i>	<i>11.037.000</i>	<i>11.325.421</i>	<i>11.331.721</i>	<i>11.342.721</i>
JAARREKENING 2023 / PROGNOSE MEERJARIG				
Jeugd	7.453.000	7.310.895	7.447.896	7.436.700
Wmo	5.449.000	5.875.955	6.235.680	6.388.080
<i>Totaal</i>	<i>12.902.000</i>	<i>13.186.850</i>	<i>13.683.576</i>	<i>13.824.780</i>
EFFECT BEGROTINGSSALDO				
Jeugd	-1.782.200	-1.758.874	-1.869.875	-1.858.679
Wmo	-82.800	-102.555	-481.980	-623.380
<i>Totaal</i>	<i>-1.865.000</i>	<i>-1.861.429</i>	<i>-2.351.855</i>	<i>-2.482.059</i>

Verklaring jaarresultaat 2023 - Jeugd

De overschrijding van het jeugdbudget heeft een aantal oorzaken:

Landelijke ontwikkelingen en trends

In 2023 telde Nederland niet eerder zoveel jongeren tot 23 jaar met jeugdzorg. In totaal kreeg 8,8 procent van alle jongeren tot 23 jaar in Nederland een of meerdere vormen van jeugdzorg.

- Jeugdigen maken meer gebruik van Jeugdzorg.
Van 1 op de 27 begin van deze eeuw naar 1 op de 7,5 op dit moment.
- De uitgaven zijn met 50% gestegen ten opzichte van 2015.
- Het aantal jongeren met jeugdzorg is met 23% gestegen tussen 2015 en nu.
- De gemiddelde trajectduur Jeugdhulp zonder verblijf is met 35% is gestegen ten opzichte van 2015.
- Er is een stijging in vraag en aanbod van individuele ambulante hulp

De jeugd geeft aan te kampen met o.a. mentale gezondheidsproblemen. Prestatiedruk (bijvoorbeeld in het onderwijs), de druk vanuit social media, maar ook de nasleep van de coronamaatregelen spelen hierbij een rol. Zorgen over de toekomst (o.a. huisvesting en bestaanszekerheid) veroorzaken bij de jeugd onzekere, angstige of zelfs depressieve gevoelens. Daarnaast ervaart een grootdeel van de ouders de opvoeding als moeilijk. Dit is in een korte tijd verschoven van 1 op de 10 naar de helft van de ouders. Door oplopende problemen bij jeugdigen en de stijgende overbelasting bij ouders, is de vraag tot jeugdhulp fors toegenomen.

Bovenstaande trends zijn een aanleiding geweest voor de komst van de Hervormingsagenda Jeugd en heeft als doel om de aankomende jaren passende zorg voor de meest kwetsbare beschikbaar te houden en het stelsel financieel houdbaar te maken.

Nagekomen kosten over 2022 - € 576.000 nadeel

Een deel van de kosten in 2023 heeft betrekking op 2022. Het gaat om een bedrag van € 576.000. We zien bij jeugd dat in het boekjaar 2023 veel indicaties met terugwerkende kracht zijn afgegeven. Dit heeft te maken met de achterstanden in het werkproces jeugd. Daarnaast zien we dat er partijen zijn die pas een jaar nadat de zorg is geleverd declareren.

Van dit bedrag is € 128.000 een afrekening van een andere gemeente in het kader van het nieuwe woonplaatsbeginsel.

Iedere gemeente heeft voorafgaand aan de wijziging van het woonplaatsbeginsel op 1 januari 2022 zijn cliëntenbestand moeten onderzoeken of de gemeente nog verantwoordelijk bleef voor de client in de nieuwe situatie. De betreffende gemeente waarvan de afrekening is ontvangen kwam pas in de loop van 2023 erachter dat deze client onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Enkhuzen valt.

De SED-organisatie heeft dit op wel orde, er zijn geen cliënten meer waarbij we de geleverde zorg in rekening kunnen brengen bij een andere gemeente.

Geleverde jeugdzorg in 2023 - € 1.206.200 nadeel

Voor de geleverde zorg op jeugd zien we een aantal ontwikkelingen in de cijfers wat leidt tot deze hoge overschrijding met betrekking tot 2023.

Zorgzwaarte

In de hoogste intensiteiten van arrangementen zien we een stijging in de aantallen, deze stijging houdt ook aan. Daarnaast stijgt de vraag naar hoog specialistische hulp.

Het gaat hier om resultaatgerichte arrangementen waarbij verlenging niet mogelijk zou moeten zijn, echter gebeurt dat met enige regelmaat.

Na de coronaperiode zien we een toename van (hoog) specialistische jeugdhulp, zoals bijvoorbeeld eet- en angststoornissen bij jeugdigen.

Daarnaast wordt door andere verwijzers vaker naar zwaardere en dure zorg verwezen. Een reden hiervoor is dat door de lange wachtlijsten en personeelstekorten bij de zorgaanbieders, de problematiek bij jeugdigen verergerd.

Cliëntenstijging

Het totaal aantal unieke cliënten met een jeugdwetindicatie is in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen met 4,9%. Door de achterstanden in het verwerken van de aanvragen kan dit percentage achteraf nog veranderen.

Inhalen van de wachtlijsten en indiceren met terugwerkende kracht

Door de wachtlijsten terug te dringen ontstaat er meer inzicht in de werkelijke kosten. Daarbij komt dat we vaak met terugwerkende kracht indiceren. Het gaat dan om verlengingen van bestaande arrangementen. Jeugdhulp loopt door voor cliënten in afwachting op de indicatie.

Over 2022 en 2023 zijn er 98 indicaties met 3 maanden of meer terugwerkende kracht afgegeven na de rapportage datum van de 2e cliëntgebonden kostenrapportage.

Achterstanden in verwerking aanvragen jeugd en onvoldoende procesregie

Een van de taken van de jeugdconsulenten is om het gesprek aan te gaan met de zorgaanbieder over passende hulpverlening, welke resultaten behaald worden en over de hoogte van het arrangement. Bij het afgeven van de beschikking, voert de jeugdconsulent procesregie. Hier is niet altijd genoeg capaciteit voor beschikbaar.

Door de achterstand in het verwerken van de aanvragen jeugd en het niet altijd voeren van procesregie is de zorgaanbieder vaak al gestart met het verlenen van hulp. Hierdoor is de onderhandelingsruimte nihil. Hierdoor vallen arrangementen mogelijk duurder uit dan wanneer jeugdconsulenten wel aan de voorkant betrokken zijn.

Verwijzingen naar niet gecontracteerde zorg

Er zijn een aantal aanbieders welke niet gecontracteerde zorg leveren. Zij leveren zorg welke in het huidige gecontacteerde aanbod van zorg niet is ingekocht. Deze kosten groeien onevenredig hoog. In veel gevallen gaat het om zorg bij schooluitval. Het regionaal expertise team verwijst vaker naar deze dure maatwerkcontracten. Ook gecertificeerde instellingen (GI's) indiceren vaker naar niet-gecontracteerde aanbieders. De SED-gemeenten hebben in de regio een relatief groot aantal maatwerkovereenkomsten.

Schooluitval

Er is een zorgaanbieder in de regio die inspeelt op hulp voor kinderen, die door ontwikkelings- en/of gedragsproblematiek, moeite hebben met aanpassen en functioneren op school en daardoor zijn vastgelopen in het reguliere onderwijs.

Kinderen die door ontwikkelings-/gedragsproblematiek niet op het reguliere onderwijs passen behoren door te stromen naar speciaal onderwijs/passend onderwijs. Daar waar de gedragsproblematiek zodanig een rol speelt dat onderwijs niet voorliggend is, kunnen zij niet terecht bij passend onderwijs en is jeugdzorg voorliggend. Zij vallen terug op het aanbod van onder andere Leestensch Hof, maar Centrum Het Antwoord speelt hier nu ook op in en biedt zorg/onderwijs trajecten.

Uitgangspunten prognose meerjarig

In de rapportage is een meerjarenprognose weergegeven om zo te kunnen inspelen op de ontwikkelingen die op ons afkomen. Uitgangspunt voor de prognose 2024 en verder zijn de cijfers in de jaarrekening 2023. Daar bovenop is een indexatie toegepast.

Er wordt gewerkt aan de hervormingsagenda jeugd en daarnaast is de aanbesteding 2025 voor de contracten jeugd en Wmo nog in volle gang.

Dit betekent dat in de meerjarenprognose met name vanaf 2025 is uitgegaan van voorlopige cijfers op basis van wat we nu weten. Pas eind 2024/begin 2025 kunnen we meer duidelijkheid geven over de effecten uit de inkoop en de hervormingsagenda.

Vanuit de werkgroep inkoop zijn regionaal voorlopige uitgangspunten voor 2025 afgesproken. Deze zijn verwerkt in deze meerjarenprognose. Het gaat om een indexatie op de tarieven vanaf 2025 van 4,5% voor jeugd en Wmo. In de Kadernota 2025 wordt rekening gehouden met een indexatie van 1,6%.

Voor wat betreft de groei in aantallen cliënten is voor de Wmo uitgegaan van het Wmo-voorspelmodel en voor jeugd voorlopig geen groei op basis van wat is afgesproken in de stip op de horizon.

Daarnaast zijn een aantal indexaties voor 2024 meegenomen in de prognose op basis van eerdere besluitvorming, zoals de indexatie op de PGB-tarieven.

Voortgang op de aanbeveling van de rekenkamercommissie

Op dit moment is er nog geen terugkoppeling ontvangen van de rekenkamercommissie. Na het zomerreces wordt u geïnformeerd over voortgang van de onderzoeken.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van Gemeente Enkhuizen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Enkhuizen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeente Enkhuizen op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de *Verklaring Rechtmatigheid* van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol 2023 gemeente Enkhuizen dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 19 december 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeente Enkhuizen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op (afgerond) € 0,8 miljoen. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van ons proces van het identificeren van frauderisico's, evalueren wij factoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, het oneigenlijk toe-eigenen van activa, omkoping en corruptie. Wij hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om te overwegen of deze factoren een indicatie vormen voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij hebben de door ons onderkende risico's besproken met het college, de gemeentesecretaris, overige medewerkers binnen de ambtelijke organisatie die betrokken zijn bij de totstandkoming van de jaarrekening en de auditcommissie. Er is geen beschrijving van het frauderisicomangement opgenomen in de jaarstukken.

De gemeente Enkhuizen beschikt over een inventarisatie van frauderisico's en beheersmaatregelen. In deze inventarisatie zijn voor meerdere processen de potentiële frauderisico's en de getroffen beheersmaatregelen benoemd. Tevens is per proces een risiconiveau opgenomen en een proceseigenaar geïdentificeerd. Hiermee heeft de gemeente Enkhuizen in opzet een goed instrument om frauderisico's te kunnen beheersen. Een volgende stap is om de frauderisico's ook te integreren in de dagelijkse bedrijfsvoering van de organisatie.

Naast het betrekken van de interne frauderisicoanalyse hebben wij op basis van onze beroepsregels de volgende aanvullende werkzaamheden uitgevoerd in het kader van fraude:

- Het uitvoeren van een eigen risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid worden afgezet tegen de kans en de impact;
- Frauderisico's besproken met de auditcommissie, het college en de gemeentesecretaris;
- Beoordelen of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding geven tot verhoogd risico;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Integrale analyse van de financiële administratie op ongebruikelijke boekingen, zoals onverwachte verschuivingen tussen budgetten en/of kredieten;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Nadere werkzaamheden van een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid.

Wij hebben daarnaast de uitkomsten van onze reguliere controlewerkzaamheden beoordeeld gericht op bevindingen die aanwijzing zijn voor fraude of het niet naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bijzonderheden voortgekomen.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden inzake het beoordelen van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen inzake haar financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn beschreven in het hoofdstuk "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening". Bij het invullen van onze verantwoordelijkheden hebben wij, rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole een aantal werkzaamheden uitgevoerd, waaronder:

- Het kennis nemen van de in jaarstukken opgenomen paragraaf Weerstandsvermogen, waarin het college de relatie heeft gelegd tussen de onderkende risico's, de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen. Ten aanzien van deze analyse hebben wij overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben;
- Het vaststellen of de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen;
- Het kennis nemen van de in de begroting 2024 opgenomen paragraaf Weerstandsvermogen, waaruit geen aanvullende risico's blijken ten opzichte van de jaarrekening;
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college van burgemeester en wethouders en het management over hun kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering en van eventuele financiële risico's die zijn ontstaan na de periode van de door de gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders verrichte werkzaamheden in het kader van het opstellen van de paragraaf Weerstandsvermogen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen bevindingen met betrekking tot de risico-inschattingen zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen in de jaarstukken 2023 alsmede de begroting 2024. De aard en diepgang van de risicoparagrafen en risico-inschattingen achten wij vanuit de verslaggevingsvoorschriften BBV passend voor gemeente Enkhuizen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, eerste lid, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met artikel 58a van het BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2023 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 19 december 2023, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol 2023 gemeente Enkhuizen dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 19 december 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing,
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Haarlem, 16 juli 2024

ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

J.G. Schuijt MSc RA